

Gorenjski Glas

TOREK, 28. NOVEMBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 95, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Med najbogatejšimi tudi Gorenjci

Stoterica najbogatejših Slovencev je v lanskem letu premoženje povečala za pol milijarde evrov. Spremembe so povsem na vrhu, med najbogatejšimi pa so znova tudi Gorenjci.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Rast premoženja stotih najbogatejših Slovencev je v lanskem letu znašala osem odstotkov, kar je manj kot v prejšnjih dveh letih. Kot ugotavljajo pri reviji Finance Manager, ki izhaja pod okriljem Časnika Finance, je glavni razlog, da premoženje najbogatejših Slovencev s težavo sledi visoki inflaciji, v rastočih stroških v njihovih podjetjih. Podjetja so sicer na takšne spremembe v okolju dobro pripravljena, vseeno pa so se dobičkovne marže znašle pod pritiskom, so še dodali pri Finance Manager.

Skupno premoženje stoterice je sicer z 8,7 milijarde evrov najvišje doslej. Za vstop na lestvico je bilo potrebnih 35,2 milijona evrov, kar je 1,9 milijona več kot lani.

Spremembe pa so povsem na vrhu. Po devetih letih prevlade Ize Sie in Sama Logina je prvo mesto zasedel Igor Lah, ki ga na lestvici obravnavajo skupaj z družino. Novinarji Finance Managerja so jim premoženje ocenili na 385 milijonov evrov, kar je 119 milijonov več kot lani. Pri tem dodajajo, da bi bila Loginova še vedno najpremožnejša, če se ne bi zasebno razšla,

zaradi česar njuno premoženje obravnavajo ločeno.

Med Gorenjci v prvi deseterici najdemo Kranjčana Damiana Merlaka na osmem in Kamničana Joca Peččnika na devetem mestu. Med znanimi obrazi iz sveta športa je stalno ime na lestvici tudi Hrušičan Anže Kopitar. V vrstah gorenjskih športnih milijonarjev mu po novem družbo dela nogometni vratar in kapetan slovenske reprezentance Jan Oblak. Škofjeločan, čigar premoženje ocenjujejo na 38,9 milijona evrov, se je v elitno stoterico zavihtel s podpisom nove pogodbe z Athleticom iz Madrida.

Med deseterico je znova tudi kamniški podjetnik in predsednik Kluba slovenskih podjetnikov Joci Peččnik. / Foto: Gorazd Kavčič

Zaradi poplave ovadili JGZ Brdo

Več kot dvajset krajanov Kokrice, ki jim je 4. avgusta poplavilo objekte, je kazensko ovadilo Javni gospodarski zavod Brdo, ker sumijo, da naj bi z dvigom zapornic na vodah v parku Brdu prispevali k poplavljanju.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na današnjem zboru krajanov Kokrice, ko se bodo krajanje ob 17. uri srečali s kranjskim županom Matjažem Rakovcem in ekipo mestne uprave, bodo zagotovo spregovorili tudi o vzrokih za poplavo 4. avgusta, ko je bilo do poldruga metra pod vodo več deset objektov v krajevni skupnosti. Številni krajanje menijo, da tako obsežna poplava ni bila samo posledica obilnih padavin, pač pa s prstom kažejo tudi na Javni gospodarski zavod (JGZ) Brdo Prokolarne storitve RS in Direkcijo za vode.

► 6. stran

V Javnem gospodarskem zavodu Protokolarne storitve Republike Slovenije zagotavljajo, da 4. avgusta nihče ni upravljal z vodami v njihovem parku. / Foto: Gorazd Kavčič

Spominski koncert za klavir

V okviru cikla Mojstri pevci Kropa – Dermotovo leto bo jutri v Slovenskem kulturnem centru Korotan na Dunaju potekal koncert Hommage a Young Chang. V spomin na podarjeni klavir Jovite Dermota Weber, ki je bil uničen v avgustovski povodnji, bo nastopilo šest mladih pianistov iz Maribora in z Dunaja, sledila bo dražba podarjenih likovnih del.

► 12. stran

Uničeni klavir znamke Young Chang / Foto: arhiv Slavka Mežka

Priloga: **loški glas**

AKTUALNO

Kmetom obljubil vso podporo

Evropski komisar za kmetijstvo Janusz Wojciechowski si je minuli teden v Poljanski dolini tudi na terenu ogledal škodo, ki je v avgustovski ujmi nastala na področju kmetijstva.

2

GORENJSKA

Žabnica še vedno živa in ustvarjalna

V Žabnici, vasi na robu pojoče ravnine, kot radi rečejo, letos praznujejo 1050. obletnico prve pisne omembe kraja v darilni listini nemškega cesarja Otona II. freisinškemu škofu Abrahamu.

7

KMETIJSTVO

Kmet bolj zaupa svetovalcu kot uradniku

Na posvetu javne službe kmetijskega svetovanja so ugotavljali, da predlog, po katerem bi službo izpod okrilja kmetijsko-gozdarske zbornice prenesli pod kmetijsko ministrstvo, za kmeta ni dober.

15

ZANIMIVOSTI

Pasji voh najhitreje zazna posteljne stenice

David Pogačnik s Prebačevega, ki strokovno znanje usmerja v vzgojo in šolanje psov ter izobraževanje njihovih skrbnikov, je kot prvi v Sloveniji pristopil k urjenju psov za iskanje posteljnih stenice.

24

VREME

Danes dopoldne bo dež ponehal. Jutri bo pretežno jasno, zjutraj bo ponekod megla. V četrtek bo oblačno s padavinami.

-4/5 °C

jutri: pretežno jasno

9 770335 216660 18

Teden Karitas

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Kranj – Včeraj se je začel Teden Karitas, ki letos nagovarja z geslom Upanje za vse. »Z njim drug drugemu vlivamo zaupanje, da obstajajo rešitve za izzive, probleme in težave,« so pojasnili v Slovenski karitas, kjer ljudem v stiski pomagajo preko 445 župnijskih karitas.

V tem tednu bodo organizirali dva osrednja dogodka: romanje prostovoljcev in sodelavcev na Slomškovo Poniško ter tradicionalni, že 33. dobrotelni koncert Klic dobrote v celjski dvorani Golovec z neposrednim prenosom tudi na nacionalni televiziji. Oba bosta v sredo, 29. novembra; sredstva, ki jih bodo zbrali s koncertom,

bodo namenili družinam v stiski, predvsem ob nenadnem izpadu dohodka, ko se znajdejo v situaciji, ki je same ne zmorejo rešiti. Pomagajo jim s hrano, plačilom položnic pa tudi s svetovanjem. Generalni tajnik Peter Tomažič je ob tem spomnil, da so letos precej družin prizadele še poplave. Doslej so več kot 4000 družinam nakazali 11,5 milijona evrov finančne pomoči, ki so jo prejeli z donacijami ter iz državnih sredstev.

Različne dobrotelne dogodke bodo v dneh do 3. decembra pripravile tudi nekatere župnijske karitas, med njimi gorenjske. Napovednik dogajanja v Teden Karitas je na spletni strani karitas.si.

Ocenjevanje škode v gospodarstvu

Ljubljana – Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport do 12. decembra zbira oceno škode v gospodarstvu zaradi jesenskih neurij. Za oškodovance se štejejo gospodarske družbe, podjetniki posamezniki, zavodi in zadruga, ki so utrpeli škodo na strojih, opremi in zalogah oziroma so imeli izpad prihodka. Vključene so občine Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Kranj, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Trzič, Železniki, Žiri, Žirovnica, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane in Kamnik.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 17. novembra 2023, prejme darilni paket iz vinske kleti gradu Dvor **Bojana Mlinar Podobnik** iz Preddvora. Nagrajenki čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **VALENTIN RABIČ** iz Mojstrane.

Kaj prinaša zakon o obnovi

Vlada je minuli teden, dobre tri mesece po največji naravni nesreči v zgodovini Slovenije, sprejela predlog zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev, ki vsebuje okoli sto petdeset členov.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – Z zakonom vzpostavljajo mehanizme za hitrejšo obnovo avgusta poplavljenih območij, zaščito pred prihodnjimi naravnimi nesrečami in pospešitev razvoja na prizadetih območjih. Med drugim ureja področja, kot so pomoč prebivalstvu in gospodarstvu, gradnja infrastrukture, urejanje vodotokov, pospešitev administrativnih postopkov, hitrejše javno naročanje, kmetijstvo, varstvo okolja, varovanje kulturne dediščine, zdravje, psihosocialna pomoč, razvoj, socialne zadeve in pa viri za financiranje obnove ter ureditev zbiranja in porabe sredstev.

Gradnje objektov

Zakon določa možnost nadomestne in nadomestitvene gradnje. Nadomestni objekti se gradijo na isti lokaciji, a le na območjih, ki niso ogrožena, pri čemer se za objekte, ki jih je treba le nekoliko prestaviti z obstoječe lokacije, predvideva odstop od Zakona o urejanju prostora. Če se objekt gradi na drugi lokaciji, se ta obravnava kot nadomestitveni objekt in nadomesti tistega, ki je določen za trajno odstranitev po Zakonu o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023. V primeru obih gradenj se komunalni prispevek v obsegu

Zakon določa tudi posamezne oprostitve, kot je prenehanje plačila dajatve za odjavljeno vozilo, če je bilo odplovljeno ali zasuto v poplavih in plazovih. / Foto: Aleš Senožetnik

nadomeščenega objekta za novo in obstoječo komunalno opremo ne plača, stroški izvedbe priključkov na gospodarsko javno infrastrukturo pa se bodo financirali iz javnih sredstev.

Na področju kmetijstva, varstva okolja in vodne infrastrukture so predvideni obnova uničenih gozdnih cest,

skladu ter dostop do podatkov iz sistema Ajda za ugotavljanje in odločanje o višini škode.

Poroštvena shema

Med ukrepi je poroštvena shema za fizične osebe, namenjena za obnovo poškodovanih objektov in financiranje gradnje nadomestit-

Zakon med drugim administrativno pospešuje gradbene, prostorske in druge postopke, ureja nadomestno in nadomestitveno gradnjo objektov ter zagotavlja pomoč prebivalstvu, gospodarstvu in kmetijskemu sektorju.

gradnja zadrževalnikov za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč in nadomestitvenih kmetijskih objektov in kmetij, obnova in gradnja vodne infrastrukture, prednostna obravnava vlog prizadetih prebivalcev pri Eko

venih objektov. Poroštvo je predvideno v višini sto odstotkov glavnice kredita, ki je omejena na sto tisoč evrov. Obrestna mera bo subvencionirana v celoti, posojila pa morajo biti zavarovana s hipoteko ali zavarovalno

polico. S poroštveno shemo bodo pomagali tudi podjetjem za kredite s subvencijo pogodbene obrestne mere.

Zakon obenem vključuje ukrep spodbud za investicije v gospodarstvu. Upravičenci so podjetja, ki so utrpela neposredno škodo v poplavih in plazovih, pri čemer je vloga za sofinanciranje možno oddati najkasneje do 31. decembra 2024. Omogočeno je tudi, da prejemnik spodbude del dejavnosti opravlja v dodatnem objektu, ki ga zgradi, ne da bi bila potrebna zamenjava zemljišča v občini.

Proračunski sklad

Z zakonom načrtujejo dodatno sofinanciranje programov duševnega zdravlja in nudenja psihosocialne pomoči, vzpostavili bodo tudi center za ravnanje z onesnaženimi zemljinami. Med drugim so določene posamezne oprostitve dajatev in poenostavitve pri javnih naročilih za projekte obnove na prizadetih območjih. Kot dodatni in začasni vir za financiranje projektov in ukrepov, povezanih s poplavi in plazovi, se bo ustanovil proračunski sklad, na katerem se bodo zbirala sredstva na posebnem računu, ločeno od drugih proračunskih sredstev.

Vlada bo zakonski predlog v državni zbor poslala za obravnavo po nujnem postopku. Sprejet naj bi bil do konca leta in bi lahko začel veljati 1. januarja.

Kmetom obljubil vso podporo

Evropski komisar za kmetijstvo Janusz Wojciechowski si je ob obisku Slovenije minuli teden v Poljanski dolini tudi na terenu ogledal škodo, ki je v avgustovski ujmi nastala na področju kmetijstva.

MATEJA RANT

Volča – Komisar je Slovenijo obiskal na povabilo ministra za obrambo Marjana Šarca, ki ta čas opravlja tudi funkcijo ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Kot je poudaril Šarec, so želeli, da se komisar na terenu seznanji z razmerami po avgustovski ujmi, saj je za sanacijo posledic ujme tudi Evropska komisija odobrila znatna sredstva. Komisar Wojciechowski je obisk začel na kmetiji Čadež v Delnicah, kjer se ukvarjajo predvsem s pridelovanjem zelenjave in jo je v avgustovski ujmi poplavelo, v nadaljevanju pa si je ogledal še ogromen plaz na Volči, ki je

ogrozil gospodarsko poslovanje kmetije Štravs. Ob koncu obiska je ugotavljal, da je bilo na področju sanacije poplavljenih že veliko narejenega, tako da je pravi vtis o razsežnostih poplav dobil le s fotografij. Tudi v prihodnje je obljubil vso podporo kmetom, pri čemer naj bi okrepili predvsem pomoč v kriznih situacijah, s katerimi se zaradi podnebnih sprememb kmetje soočajo vse pogosteje.

Slovenija je bila po besedah ministra Šarca v avgustovski ujmi soočena z največjo naravno katastrofo v svoji zgodovini. Po intervencijah je zdaj na vrsti sanacija poškodovanih zemljišč in objektov, za kar bo Evropska

komisija namenila 8,6 milijona evrov iz kmetijske rezerve EU za leto 2024. »Ta sredstva bodo zagotovo koristno porabljena pri obnovi na področju kmetijstva,« je poudaril Šarec. Komisar Wojciechowski je ob tem spregovoril tudi o možnosti podpore iz drugega stebra kmetijske politike v okviru ukrepa za obnovo potenciala kmetijske proizvodnje po naravnih in drugih hudih nesrečah, poudaril je še vprašanje možne uporabe neporabljenega denarja v slovenskem programu razvoja podeželja iz prejšnjega programskega obdobja. Obisk je bil po njegovem pomemben tudi zato, ker se začena razprava o prihodnji

skupni kmetijski politiki po letu 2027. »Najprej bo treba okrepiti instrumente za podporo kmetom v kriznih situacijah, ker jih je žal veliko.« Največji izziv prihodnje skupne kmetijske politike sicer vidi v podpori majhnim in srednje velikim družinskim kmetijam, kakršne je obiskal tudi v Poljanski dolini, saj po njegovih besedah predstavljajo zagotovilo za prehransko varnost. »Zadnja štiri leta je bilo za kmete veliko izzivov – ne le naravne nesreče, tudi pandemija covid-19 in ruska agresija na Ukrajino sta vplivali na sistem oskrbe s hrano.« Prav zato, je priznal, je bil obisk v Poljanski dolini tudi navdihujoč, saj

Župan Milan Čadež (desno) je komisarju Januszu Wojciechowskemu ob obisku v njihovi občini opisal težave kmetovanja po poplavih. / Foto: Gorazd Kavčič

kot komisar podpira razvoj majhnih in srednje velikih kmetij. In prav v Poljanski dolini je lahko videl, kako pomemben je potencial teh kmetij.

Župan Občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež je ministru in komisarju ob obisku v njihovi občini

opisal težave kmetovanja po poplavih v ravninskem delu občine, kjer so bili travniki in njive poplavljeni, zemljišča pa odnesena ali pa zasuta z gruščem in drevjem, ter posledice ujme na kmetijah v hribovitem svetu, kjer se je samo na kmetijskih površinah sprožilo 207 plazov.

Koga vabimo na sneg

Po skoraj že zaključenih investicijah v žičniške naprave, s katerimi so slovenska smučišča stopila na pot letošnjih gorskih centrov, je pred vrati zimska sezona. Kakšna so pričakovanja in kakšnih gostov se nadejamo ...

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Obsežna finančna injekcija je omogočila največja vlaganja v slovenskem turizmu v zadnjih letih. Trenutno se izvajajo investicije v višini blizu 359 milijona evrov. S pomočjo nepovratnih sredstev države in Evropske unije so tudi v devetih zimskih turističnih središčih uresničili enajst projektov v skupni vrednosti skoraj 80 milijonov evrov, ki so tik pred zaključkom. Na Gorenjskem se bodo novih žičniških naprav decembra razveselili na Voglu, Veliki planini in Krvavcu. Zaradi težav s pridobivanjem soglasij pa je od projekta pred meseci odstopila Kranjska Gora.

Novinarska konferenca ob začetku zimske turistične sezone / Foto: Aleš Senožetnik

Cene smučarskih vozovnic se bodo na slovenskih smučiščih gibale med 35 in 42 evri.

Kot je povedala generalna direktorica direktorata za turizem na ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport Dubravka Kalin, se kaže večdesetletni manko vlaganj v tovrstno infrastrukturo, 11 novih žičniških naprav pa bo pomenilo pomemben prispevek k sezonalizaciji gorskih centrov. »Sosedje, po katerih se radi zgledujemo, s svojimi statistiki dokazujejo, da je poletna sezona v gorskih centrih še boljša kot zimska, in tudi zato smo se odločili, da se lotimo prestrukturiranja,« je povedala.

Ne samo, ampak tudi smučarji

Precejšnja investicijska vlaganja so spodbudila tudi porast turističnih produktov in drugih doživetij, ki niso

osredotočena zgolj na zimo. Tudi pred začetkom zimske sezone pa ne nagovarjajo zgolj smučarjev, temveč širši spekter gostov.

Zaradi relativne majhnosti naših smučišč so ta primerna predvsem za družine in začetnike, Matej Kandare, direktor Združenja Slovenia Outdoor, pa je povedal, da bodo nagovarjali predvsem goste, ki niso samo, ampak tudi smučarji. »V prvem planu ni zgolj smučanje, ampak še druge zimske aktivnosti, od teka na smučeh in pohodništva do kulinarike,« je pojasnil. Kot je dodala Ana Savšek, vodja sektorja vsebinski digitalni marketing na Slovenski turistični organizaciji, zimsko sezono promovirajo celostno, zato računajo tudi na tiste, ki si želijo oddiha v termah ali mestih. Kot je povedala, so za naš zimski turizem najpomembnejši trgi Hrvaška, Srbija, Madžarska, Češka in Poljska, pa tudi Velika Britanija.

Največja globalna digitalna kampanja poteka na 21 trgih, nagovarjajo pa približno 17 milijonov ljudi, ki tudi smučajo. »Prepričan sem,

Na Gorenjskem se bodo novih žičniških naprav decembra razveselili na Voglu, Veliki planini in Krvavcu. Višina investicij se giblje med osmimi in enajstimi milijoni, podprte pa so bile z od 6,5 do 8 milijoni evrov nepovratnih sredstev.

da je med njimi dovolj gostov, ki jih bomo prepričali in bodo od nas odhajali zadovoljni in se radi vračali,« je dejal Kandare.

Cene na smučiščih konkurenčne

Cene smučarskih vozovnic se bodo na slovenskih smučiščih sicer gibale med 35 in 42 evri. »Če jih primerjamo s cenami vozovnic na primerljivih smučiščih v okolici, vidimo, da se tam gibljejo med 54 in 76 evri. Slovenija ima torej konkurenčne cene in mislim, da

se bo marsikdo odločil za smučanje doma,« je povedal predsednik Združenja žičničarjev Slovenije Boštjan Paradiž. V združenju

si sicer letošnjo zimo obetajo okoli 1,5 milijona smučarjev. Poleg enotne smučarske vozovnice bo na voljo tudi enotna smučarskotekaška vozovnica, ki bo omogočala tek na približno dvesto kilometrih urejenih tekaških prog.

Evropskega denarja za infrastrukturo v prihodnje sicer ne bo, po besedah Kalinove pa je v kohezijski ovojnici za prihodnji dve leti na voljo še približno 21,5 milijona evrov sredstev za razvoj mehkih vsebin, doživetij in turističnih produktov.

Praznična Alpska vasica

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora, Mojstrana – V središču Kranjske Gore bo od začetka decembra pa vse do sredine marca delovala Alpska vasica, kjer bodo obiskovalci v pristnih alpskih hišicah lahko kupili ročno narejene izdelke. Tisti malo bolj zmrzljivi se boste lahko ogreli ob kuhanem vinu ali čaju in se stisnili ob kurišču. Prižig prazničnih luči in s tem odprtje Alpe vasice bo v soboto, 2. decembra, ob 18. uri,

nastopil bo Marko Vozelj z Mojstri. V decembru se bodo zvrstili še trije praznični koncerti, že 9. decembra ob 19. uri nastop vokalne skupine Il Divji, do božiča bodo nastopili še Rok'n'Band in Eva Boto. Prvi in drugi konec tedna v decembru bo v Ljudskem domu prireditev za otroke z Božičkovo delavnico, pisarno in nabiralnikom. Božičkov nabiralnik bo tudi fototočka, kjer bodo starši fotografirali otroke, kako oddajo pismo za dobrega moža.

V Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani si boste od 1. decembra do 4. januarja lahko ogledali Alpsko adventno tržnico, kjer se bodo predstavili različni ustvarjalci in pridelovalci z območja Julijskih Alp.

Na Turizmu Kranjska Gora napovedujejo še druge dogodke, med drugim bo v soboto, 16. decembra od 10. ure dalje tradicionalni Elanov družinski dan na smučišču v Kranjski Gori, v torek, 26. decembra ob

19.30 pa v dvorani Vitranc novoletni koncert Pihalnega orkestra Jesenice – Kranjska Gora z gosti, Triom Vivere ...

Praznične dogodke bodo v Kranjski Gori sklenili z otroškim silvestrovanjem v dvorani Vitranc, zvečer pa ob zvokih Dejana Vunjaka in Brendijevih barab. Silvestrovali bodo tudi na Trgu olimpijcev v Mojstrani s prihodom dedka Mraza in v družbi čarovnika Erika ter glasbene skupine Projekt.

k

KOMENTAR
MAJA BERTONCELJ

Do dobre energije brez energijskih pijač

Z gornji naslov je slogan akcije ozaveščanja, ki jo koordinirajo na ministrstvu za zdravje. Naj bo prodorna vsaj tako, kot so prodorni oglaševalci energijskih pijač. V zadnjem obdobju je o tem znova veliko govora.

Pred kratkim je tudi v Slovenijo prišla evforija zaradi energijske pijače Prime. Po njej so posegali predvsem številni mladostniki, celo otroci. Njena energijska različica je bila nato prepovedana za prodajo, tako kot v številnih drugih državah. Na trgovskih policah pa ostajajo hidratijske pijače te blagovne znamke, ki ne vsebujejo kofeina in sestavine L-teinin.

Pomembno je, da se v prvi vrsti starši zavedamo, da energijske pijače za otroke in mladostnike niso primerne, da se zavedamo tveganj. Nacionalni inštitut za javno zdravje in partnerji so tako znova stopili skupaj in opozorili na to. Poudarjajo, da mladi za moč in energijo potrebujejo predvsem uravnoteženo prehrano, redno ukvarjanje s športom ter kakovosten spanec oziroma dovolj počitka. Čeprav so to že dolgo znana dejstva, pa so objavljene številke vse prej kot obetavne. Podatki raziskave Nacionalnega inštituta za javno zdravje Zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju namreč kažejo, da energijske pijače pije kar 40,9 odstotka mladostnikov, da jih pije vsak peti 11-letnik in

že vsak drugi 15-letnik. Najvišji odstotek pijače energijskih pijač so ugotovili pri 17-letnih fantih, med katerimi jih energijske pijače pije že več kot polovica (60,3 odstotka). V isti raziskavi so ugotovili tudi, da je le približno petina mladostnikov vse dni v tednu telesno dejavnih vsaj eno uro na dan skladno s priporočili in da se odstotek redno telesno dejavnih mladostnikov znižuje, slabšajo pa se tudi rezultati na področju spanja. Le nekaj več kot tretjina 11- in 13-letnikov in približno petina 15- in 17-letnikov spi med šolskimi dnevi v skladu s priporočili.

Verjetno ni pričakovati, da se bo široka ponudba energijskih pijač na policah zmanjšala. Promocija zanje je močna in agresivna in najbolj dovtetni so prav mladostniki in otroci. Ti velikokrat sledijo svojim vzornikom. Za številne so to športniki. V tej luči zato ne čudi, da se energijske pijače pojavljajo kot promotorji športnih dogodkov in sponzorji uspešnih športnikov. Marsikoga pa preseneča, da slednji v to privolijo, še posebno ker po drugi strani strokovnjaki s področja športa poudarjajo, da je uživanje energijskih pijač ob večjih telesnih naporih oziroma ob intenzivni vadbi še posebno tvegano. Energijske pijače niso športni napitki in tudi ne običajne brezalkoholne pijače. Potrebne bo še veliko ozaveščanja, še veliko takšnih akcij.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncely, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Krožišče s podobo soteske Dobršnik

URŠKA PETERNEL

Hrušica – Občina Jesenice je uredila sredinski otok v krožišču na Hrušici. Na predlog krajanov so postavili skale, ki predstavljajo sotesko Dobršnik, ki je s ferato ena

od znamenitosti kraja. Poleg skal so zasadil tudi drevesa, resje in narcise. Kot so pojasnili na Občini Jesenice, je bila ureditev sredinskega otoka izvedena v okviru prvega cikla participativnega proračuna občine Jesenice JES odločam.

V krožišču na Hrušici so postavili skale, ki predstavljajo sotesko Dobršnik, in poskrbeli za zasaditev. / Foto: arhiv Občine Jesenice

Sporazum potrdili v Naklem in Trziču

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo, Trzič – Kot smo že poročali, bo za Občino Naklo izvajanje gospodarske javne službe (GJS) zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov namesto dosedanjega izvajalca, Komunale Kranj, s prvim januarjem 2004 prevzela Komunala Trzič. Nakelski občinski svetniki so na novembrski seji potrdili sporazum in po hitrem postopku tudi odlok. »S tem smo pridobili nekaj časa, da se lažje pripravimo na prehod. Edini zadnji pomisleki so bili še glede velikosti zabojnikov, ker ima Komunala Trzič velikost

zabojnikov vezano na število oseb v gospodinjstvu. Določili smo prehodno obdobje enega leta, potem pa bomo ugotovili, ali je to ustrezno. Pogostost odvozov odpadkov pa bomo z novim letom povečali s treh tednov na 14 dni,« je pojasnil nakelski župan Ivan Meglič. Sporazum je minuli četrtek obravnaval še trziški občinski svet. Trziški župan Peter Miklič je prepričan, da to lahko pomeni dobro sodelovanje na različnih ravneh. »Temelj sodelovanja je tudi zaupanje med partnerji,« je poudaril. Sporazum, ki je podlaga za podelitev koncesije, je podprla večina trziških svetnikov.

Častni občan Jernej Kosmač

Trzič – Trziški občinski svetniki so soglasno potrdili letošnje občinske nagrajence. Naziv častnega občana Trziča prejme Jernej Kosmač, ki ohranja spomin na pretekle dosežke trziških čevljarjskih mojstrov, njihovo zgodovino in način življenja v Trziču, že 35 let je tudi aktiven član TD Plac Trzič. Plakete Občine Trzič prejmejo Prostovoljno gasilsko društvo Kovor ob stoletnici, Erna Meglič za dolgoletno napredno delo v šolstvu, Monika in Peter Vogeltnik za 25 let gospodarjenja v Domu na Kofcah ter Boštjan Ahačič za pospeševanje razvoja kakovostnega in vrhunškega športa. Diplomi Občine Trzič prejmeta kolektiv Doma Petra Uzarja Trzič za strokovnost in prijaznost ter družina Kavari za predano delo na planini Korošica. Pribljuden jim bodo podelili decembra ob občinskem prazniku.

Začasna prepoved obiskov na nekaterih oddelkih

Jesenice – Zaradi porasta okužb na vseh oddelkih kirurške in internistične službe v Splošni bolnišnici Jesenice obiski začasno niso dovoljeni. Kot so sporočili, so obiski dovoljeni le pri kritično bolnih, paliativnih bolnikih, vendar izključno po predhodnem dogovoru z zdravnikom. Na ostalih oddelkih bolnišnice za zdaj omejuje obiskov ni, prosijo pa, da na obiske prihajajo le zdrave osebe.

Na Bledu drsališče decembra

Bled – Na Bledu bo drsališče postavljeno od 20. decembra dalje in bo obratovalo med tednom od 14. in 20. ure, ob koncu tedna, med prazniki in v času novoletnih počitnic pa med 10. in 20. uro.

Na Brezjah spomin na Frančiškove jaslice

Na Brezjah je bil v soboto simpozij v počastitev 800. obletnice postavitve jaslic svetega Frančiška v Grecciu v Italiji, v parku miru pa je na ogled razstava o zgodovini jaslic.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Društvo ljubiteljev jaslic Slovenije, ki je član Mednarodne zveze prijateljev jaslic, je v počastitev 800. obletnice postavitve prvih jaslic Frančiška Asiškega v Grecciu v bližini Assisija v Italiji v soboto na Brezjah priredilo simpozij v čast tega jubileja z udeležbo uglednih strokovnjakov s tega področja in branjem njihovih strokovnih razprav. Za uvod sta zbrane nagovorila apostolski nuncij v Republiki Sloveniji msgr. Jean-Marie Speich in podžupan radovljiške občine dr. Miran Rems, v uvodnem kulturnem programu pa je zapel otroški pevski zbor Spominčice z Brezij.

Podpredsednik Mednarodne zveze jasličarjev Pier Luigi Bombelli je govoril o zgodovini upodabljanja Jezusovega rojstva, začel pri katakombah pa do kasnejšega postavljanja

Na brezjanskem simpoziju o zgodovini postavljanja jaslic je bil poudarjen pomen dejanja Frančiška Asiškega pred 800 leti. / Foto: Jože Košnjek

jaslic, od začetka 16. stoletja tudi po zasebnih domovih, kar je kasneje postal po svetu zelo razširjen običaj. Predsednik Društva ljubiteljev jaslic Slovenije pater dr. Robert Bahčič je v razpravi z naslovom Frančišek Asiški – drugi Kristus naštel številne primerjave med njima in

jo sklenil z besedami, da je Frančišek iz Greccia naredil drugi Betlehem. Na simpoziju so prebrali štiri referate, ki so jih napisali poznavalci in raziskovalci jaslic, dr. Damir Globočnik pa je pripovedoval o jasličnih motivih v opusu Leopolda Layerja in njegove slikarske

delavnice. Simpozij, sočasno z njim je Romarski urad Brezje izdal monografijo s fotografijami Janeza Kotarja, je bil končan z blagoslovitvijo razstave o zgodovini jaslic v bližnjem Parku miru, ki jo je opravil ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore.

Redarji znajo tudi oživljati

Redarji, ki delajo v občinah Jesenice, Kranjska Gora, Gorje in Žirovnica, so postali prvi posredovalci. Tako imajo znanje, da občanom pomagajo s temeljnimi postopki oživljanja, z zaustavljanjem hudih arterijskih krvavitev ter z učinkovitimi udarci med lopatice in Heimlichovim prijemom v primeru zadužitve.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Temeljni postopki oživljanja, zaustavljanje hudih arterijskih krvavitev in zadužitve so stanja v urgentni medicini, pri katerih je nujno hitro ukrepanje. Pri tem lahko ključno vlogo odigrajo očividci oziroma prvi posredovalci, med katerimi so zlasti prostovoljni gasilci in gorski reševalci.

Ker so redarji ves čas na terenu, bodo v primeru, ko bodo naleteli na nesrečo, lahko učinkovito pomagali občanom v stiski.

valci. Mednje pa so se pred dnevi vpisali tudi redarji Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Jesenice, Kranjska Gora, Gorje in Žirovnica. Vseh sedem je svoje znanje temeljnih postopkov oživljanja nadgradilo z udeležbo na tečaju za prve posredovalce, ki jim ga

Redarji so postali prvi posredovalci, njihova vozila pa so opremljena tudi z avtomatskimi zunanji defibrilatorji in torbami za prvo pomoč. / Foto: arhiv Občine Jesenice

je omogočila Gasilska zveza Jesenice, organiziral pa Zdravstveni dom Jesenice. Gregor Jarkovič, vodja medobčinskega redarstva in inšpektorata, je ob tem dejal, da imajo redarji veliko pooblastil in s tem tudi veliko odgovornosti do lokalne skupnosti. Njihova naloga je tako tudi nudenje

pomoči občanom, že pred časom so vsa redarska vozila opremlili z avtomatskimi zunanji defibrilatorji ter torbami za prvo pomoč, redarje pa preko strokovnih sodelavcev usposobili tako za uporabo defibrilatorja kot tudi za nudenje prve pomoči. Zdaj pa so postali še prvi posredovalci.

Redar Marko Hlebanja je povedal, da ga je na novo pridobljeno znanje opolnomočilo, da bo lahko v kritičnih trenutkih, če bo ogroženo človeško življenje, pomagal po svojih najboljših močeh. »Ne le med delovnim časom, tudi takrat, ko ne bom v službi,« je zagotovil.

Kulturna dediščina je obraz kraja

Krajevna skupnost Bled je pred kratkim organizirala predavanje o naravni in kulturni dediščini svojega kraja. Osrednja tema so bile vile na Bledu, ki »so svojevrsten zgodovinski moment in dajejo dušo strnjenim vaškim jedrom«.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Kulturna dediščina je obraz kraja in njegovih prebivalcev, meni Srečko Kunčič, predstavnik Krajevne skupnosti Bled in društva Spoštujmo Bled. Kot je pjasnil, stavbe, med katere sodijo tudi vile, niso uvrščene med kulturno dediščino le zaradi svojih arhitekturnih posebnosti, temveč tudi zato, ker imajo zgodovinski, arheološki, umetniški, znanstveni, družbeni ali tehniški pomen. Lahko so povezane s pomembnimi osebami in dogodki politične, gospodarske in kulturne zgodovine. V občini Bled obsega register kulturne dediščine 340 enot.

Celovito varstvo dediščine

Blejsko območje je skozi zgodovino očaralo tako zavojevalce kot plemstvo in bogate industrialce, ki so ob upoštevanju naravnih

značilnosti gradili objekte za počitek, in ne objektov, namenjenih gospodarski dejavnosti, je dejal Kunčič. Danes so lepote prostora zaščitene tudi z omejitvami, ki jih določa Ambient Bleda. »Varstvo kulturne krajine je lahko uspešno le v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanja in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo. Od kmetijstva, gozdarstva, poselitve, razvitosti in razvejanosti infrastrukture ter deležnikov, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo.«

Za varstvo stavbne dediščine skrbi država preko Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, občina ima ob tem lokalne urbanistične smernice, ki jih je treba upoštevati pri obnavljanju starih zgradb ali pri zamenjavi starih zgradb z novimi. »Praksa kaže, da so predpisane vsebine pogosto preohlapne in da jih investitorji velikokrat

Vila Rikli na Bledu je primer propadanja stavbne dediščine. / Foto: Gorazd Kavčič

ne upoštevajo v celoti. Podobno se dogaja tudi z občinskim prostorskim načrtom, ki ni dovolj podroben, odstopanje od predpisanih norm pa se ne nadzira niti se ne kaznujejo kršitelji,« je dodal govornik.

Vsak poseg mora biti načrtovan

Domačini Bleda se ob tem zavzemajo za učinkovito zaščito zlasti območja Blejskega

jezera in njegove okolice kot naravne in kulturne vrednote. »Vsak nameravan poseg vanj mora biti strogo načrtovan, dobro premišljen in mora upoštevati značilnosti krajine,« verjame Kunčič. Dodal je, da so pritiski na pozidavo elitnih lokacij v bližini jezera veliki.

Po njegovem mnenju je treba prekiniti prakso, ki posameznikom dovoljuje gradnjo na varovanih

območjih. Preprečiti je treba možnost adaptacije vil na ta način, da se zgradijo ločene enote za turistično dejavnost, da se zmanjšujejo parkovne površine in vrt okoli vil. Zaustaviti je treba propadanje kulturne dediščine, ki lahko privede tudi do rušitve stavbe. Primer sta Vila Rikli in Vila Planika pod Stražo. Posamezne vile se po njegovem ne sme prodati več lastnikom niti

dovoliti dostopa ter gradnje garaž za vsakega novega lastnika dela stavbe. »Določiti moramo standard za t. i. Blejsko vilo,« je poudaril.

Na predavanju je Nataša Ūlen z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije predstavila tudi problematiko varstva stavbne dediščine na primeru vile Pongratz, poznane tudi kot Vila Viktorija.

Kunčič je prepričan, da so krajanje dolžni skrbeti za kulturno dediščino in opozarjati pristojne inštitucije, če je ta ogrožena ali poškodovana. »Bled mora še bolj omejiti pozidavo pojezerja, če želi ohraniti posebno krajino, občina pa ob strokovni podpori državnih institucij sprejeti najvišje standarde zaščite in varovanja kulturne dediščine.«

ZAVOD ZA KULTURO BLEJ, CESTA SVOBODE 11, BLEJ

Zanke neskončnosti

Odprtje razstave Eve Petrič bo v petek, 1. 12. 2023, ob 17. uri v Viteški dvorani na Blejskem gradu. Po razstavi bo vodila kuratorica mag. Andreja Rakovec z umetnico Evo Petrič.

Razstava bo na voljo za ogled od 15. 11. do 4. 2. 2024.

Z vabilom imate prost vstop na otvoritveno slovesnost za dve osebi.

ZKB
ZAVOD
ZA KULTURO
BLEJ

Avtorica fotografije: Eva Petrič

Kranjčani počastili Maistrovo zapuščino

Junaštva generala Rudolfa Maistra in borcev za severno mejo so se ob državnem prazniku spomnili tudi v Kranju.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – S tradicionalno proslavo na Maistrovem trgu se Kranjčani poklonijo zapuščini generala Rudolfa Maistra, ki je s svojimi dejanji in vizijo postavil temelje za našo svobodno državo. »Spominjamo se njegovega junaštva, odločnosti in predanosti narodu,« je dejal Janez Černe, podžupan Mestne občine Kranj, ki je v sodelovanju Društvom general Rudolf Maister Kranj in Gimnazijo Kranj pripravila spominsko slovesnost.

Dodal je, da je bil Rudolf Maister v prvi meri vojak in general, a bil je tudi športnik, pesnik, pisatelj, predvsem pa zaveden Slovenec. »Čas in prostor sta se odtlej zelo spremenila, a vrednote, za katere se je boril Maister, so ostale iste. Boril se je za svobodo. Prav je, da se večkrat spomnimo, da nekoč ni bila samoumevna.

H kipu generala Rudolfa Maistra na pročelju hiše, v kateri je nekaj let živel, sta kranjski podžupan Janez Černe in podpredsednik Društva general Rudolf Maister Iztok Purič položila venec. / Foto: Gorazd Kavčič

Spoštujemo to, kar imamo, tudi v prihodnje,« je poudaril Černe.

Predsednik Društva general Rudolf Maister Roman Nahtigal je strnil Maistrovo življenjsko pot in borbo za to, da je po razpadu avstro-ogrske monarhije velik del slovenskega narodnostnega in govornega območja Štajerske in Koroške prišel pod slovensko oziroma jugoslovansko upravo.

»Brez njega in njegovih dejanj bi slovenska zgodovina zanesljivo potekala drugače. Maribor bi bil v avstrijskih rokah, Prekmurje pa v madžarskih. Na avstrijskem Koroškem bi se zgodba na ozemljih, ki so jih poseljevali Slovenci, končala drugače, kot se je, če bi bila vlada države SHS odločnejša,« je prepričan Nahtigal, ki je v svojem govoru opozoril tudi na vse prostovoljce, ki so se v letih 1918 in 1919 borili za severno mejo.

Kokričani zaradi poplave ovadili JGZ Brdo

◀ 1. stran

Skupina več kot dvajsetih lastnikov objektov na Cesti na Belo, Cesti na Brdo, Dolžanovi poti in Partizanski poti je tako po naših informacijah prejšnji teden na Policijski postaji Kranj celo vožila naznanilo kaznivega dejanja oziroma kazensko ovadbo zoper JGZ Brdo zaradi utemeljenega suma storitve povzročanja splošne nevarnosti in neodvrnitve nevarnosti po 314. in 326. členu Kazenskega zakonika.

Glavni očitke kazenske ovadbe je, da naj bi JGZ Brdo v noči na 4. avgust z dvigom zapornic na vodah na svojem Posestvu Brdo brez dolžnega obvestila pristojnim za nižje ležeče zapornice in brez obvestila prebivalcem prispeval k temu, da je ogromna količina vode nenadno in nepričakovano prišla na območje vasi Kokrica. V JGZ Brdo so na naše vprašanje zanikali, da bi tisto noč kdorkoli dvignil zapornice pri kateremkoli od enajstih ribnikov v parku Brdo.

»Vsi vedo, a nihče ne pove naglas«

Vložniki pojasnjujejo, da je narasla voda 4. avgusta okoli 4.30 zjutraj prišla silovito, hitro in nenadno, medtem ko je bila sirena za splošno nevarnost sprožena šele okoli 5.30. Visoka voda je nato na njihovem območju nepremično mirovala od šest do sedem ur, dokler ni okoli 11. ali 12. ure nenadno in v kratkem času odtekla. Zaradi opisanega in več pričevanj krajanov domnevajo, da je nekdo vodo načrtno upravljajal in zapornice

dvigoval nenadno in brez vnaprejšnjih opozoril, zaradi takšnega ravnanja pa sta jim nastali tako velika materialna škoda na premoženju kot tudi nematerialna škoda zaradi nenehnega strahu, ki jim ga je povzročila avgustovska poplava.

»Ob štirih zjutraj nas je prišel zbuditi gasilec, da naj odmaknemo višje avtomobile, ker prihaja naval vode. Ko smo avtomobile predstavili, je v roku petih minut voda prišla do višine vrat, v naslednje pol ure pa narasla še za en meter. V notranjih prostorih smo imeli vode 50 centimetrov in nam je uničilo kompletno etažo hiše. Po tistem smo imeli letos še dvakrat vodo do zadnje stene hiše in po travniku. Sumimo, da je do tega prišlo zaradi praznjenja jezer na Brdu,« opisuje eden od vložnikov kazenske ovadbe. V njej med drugim tudi piše, da naj bi krajana, ki je bil v času poplav odsoten, poklical lokalni gasilec in ga obvestil, da ima poplavo, ker so na Brdu dvignili zapornice. Takšna in druga pričevanja vložnikom kazenske ovadbe nakazujejo, da naj bi lokalni prebivalci oziroma gasilci na Kokrici očitno dobro vedeli, »kaj se na Brdu dogaja, pa si nihče ne upa tega povedati naglas«.

Na Brdu zanikajo očitke

Iz JGZ Brdo so za Gorenjski glas povedali, da pred padavinami nikoli ne posegajo v nivoje jezer, v noči na 4. avgust pa na nobenem od vodnih objektov ni nihče dvignil zapornic. »Voda, ki priteče na Brdo, v enaki količini z Brda tudi odteče,« so zatrdili. Ob tem so poudarili,

V poplavah 4. avgusta je bil pod vodo tudi velik del Kokrice.

/ Foto: Arhiv GG/G. D.

da ribniki na Posestvu Brdo celo ugodno vplivajo na vodostaje ob ekstremnih padavinah zaradi akumulacije poplavnega vala. »V času visokih voda poleti 2023 (tudi 4. avgusta) je enajst ribnikov na Posestvu Brdo akumuliralo zelo velike količine vode. Gladine so narasle za 0,5 metra in več v vsakem ribniku, saj so iztoki ribnikov omejeni. Dvig gladine za pol metra in več na površinah vseh enajstih ribnikov pomeni veliko kubičnih metrov akumulirane vode. Poplavljen površina ob ribnikih na Brdu je bila seveda večja od površine v času normalnih vodostajev ribnikov. Vodo so akumulirali tudi mokrišča na Posestvu Brdo,« so pojasnili.

Kot poudarjajo na Brdu, so njihovi ribniki letošnje poletje akumulirali vodo do ekstremnih vodostajev in ekstremne količine padavin; ko se je začela voda pretakati tudi prek nasipov ribnikov, pa takih ekstremov pa ni mogoče »upravljati«, kaj šele v takih razmerah »dvigniti zapornice«. »Ribniki

Brda v času ekstremnih padavin omogočajo obsežno akumulacijo vode in zamejejo poplavni val. Brez enajstih ribnikov Posestva Brdo bi poleti 2023 celoten poplavni val pridrvel do nižje ležečih vasi in povzročil veliko več škode kot 'le' razlivanje vode,« so prepričani.

Jezni tudi na direkcijsko vodo

Lahko se zgodi, da kazenska ovadba zoper JGZ Brdo ne bo edina, ki jo bodo sestavili lastniki poplavljenih objektov na Kokrici. Po naših podatkih namreč razmišljajo tudi o vložitvi kazenske ovadbe zoper Direkcijo RS za vode, saj naj bi po njihovem mnenju stanovaljske hiše in gospodarske objekte na Kokrici poplavlilo tudi zaradi neočiščenih strug in slabo vzdrževanega nasipa, ki ga naj bi po njihovem vedenju upravljala prav direkcijska. Kot pa smo slišali, so slabe volje tudi zaradi gasilcev, ker so 4. avgusta prepozno, šele uro po poplavnem valu, sprožili sireno za splošno nevarnost.

Na pohode povabili tudi mlade

S podelitvijo priznanj je Gorenjska turistična zveza zaključila letošnjo akcijo Na potep po Gorenjski, ki jo je organizirala v sodelovanju s Turistično zvezo Slovenije in Zavarovalnico Triglav.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Kot je povedala sekretarka Gorenjske turistične zveze (GTZ) Mirjam Pavlič, so bili pohodi namenjeni vsem, ki se radi gibljejo v naravi, predvsem pa so s pohodi želeli navdušiti mlade, da bi več prostega časa preživeli v naravi. »Na pohodih so spoznali zanimivosti

domačih krajev in vrednote podeželja. Predstaviti smo jim želeli tudi delo in aktivnosti v turističnih društvih (TD), ki se srečujejo s pomankanjem mladih članov. So pa nekateri šolski podmladki že dolgo vključeni v programe TD – in ti se radi udeležijo tudi pohodov.«

Pavličeva je pojasnila, da pohodi niso bili preveč

zahtevni prav zato, da bi se jim udeležilo čim več pohodnikov. »Odziv mladih je bil dober, tudi veliko družin z manjšimi otroki se jim je udeležilo. Organizatorji so se zelo potrudili, da so bili pohodniki vseh starosti zadovoljni, na vmesnih postankih so ponudili tudi lokalno kulinariko. Največ udeležencev je bilo iz domačega

kraja pohoda, vse več pa je pohodnikov iz drugih krajev Gorenjske in cele Slovenije, ki se udeležujejo večine pohodov.«

Ob zaključku pohodniške sezone so nedavno podelitev priznanj v Naklem združili s predavanjem o pohodništvu, saj Turistično društvo Naklo vse jesenske torke organizira različna

predavanja. Nagrajenci so poleg priznanj prejeli še pohodne majice in publikacije o turističnih zanimivostih Gorenjske. Maja Keržič in Jure Jerič (oba TD Mengeš) sta priznanje prejela za petdeset let pohodov po trim stezi na Gobavico, Irena, Marjan in Jure Čadež (vsi TD Kokrica) za pohode po Mamutovi deželi, Gal in Mark Trček (TD Žirovski vrh) za pohode po Poti skozi Zalo, Primož Pretnar (TD Gorje) za pohod Slavje na Arnoldovih višavah, Anica Keber (TD Stari vrh) za vse pohode Od cvetja do jeseni v letu 2023, Manca in Tomaž Šturm (TD Stari vrh) kot

najmlajša udeleženca vseh pohodov Od cvetja do jeseni v letu 2023, Marjeta Štibelj (TD Stari vrh) kot udeleženka vseh pohodov Od cvetja do jeseni v letu 2023 in gostiteljica udeležencev, Hermina Jelovčan (TD Stari vrh) za pohod Po poti filma Cvetje v jeseni, Božo Prezelj (TD Davča) za dvajset let pohodov po Davči, Anton Bogataj, Rok Klemenčič, Ivanka Žakelj, Damijana Jesenko Capuder, Slavica in Slavka Pečelin, Vlasta Pečelin, Jasna Pečelin (vsi TD Žiri) za pohode po rapalski meji ter Primož Oman (TD Rateče - Planica) za pohode na Tromejo.

Žabnica še vedno živa in ustvarjalna

V Žabnici, vasi na robu pojoče ravnine, kot radi rečejo, letos praznujejo 1050. obletnico prve pisne omembe kraja v darilni listini nemškega cesarja Otona II. freisinškemu škofu Abrahamu.

SIMON ŠUBIC

Žabnica – V telovadnici Podružnične šole Žabnica je minuli petek ob 1050. obletnici prve pisne omembe kraja potekala svečana akademija z bogatim kulturnim programom, ki so ga oblikovali domači glasbeni in literarni ustvarjalci ali – kot je dejal predsednik Krajevne skupnosti Žabnica Andrej Šifrer – mladi sovaščani, ki Žabnici že danes, predvsem

pa bodo v prihodnosti dajali življenje.

»Tisoč petdeset let od prvega poimenovanja našega kraja v uradnih dokumentih ni kratko obdobje niti v primerjavi s starostjo nekaterih velikih svetovnih prestolnic, zato je prav, da se pridružimo praznovanju, ki ga letos praznujemo v vseh krajih nekdanjega loškega gospostva. To je v krajih, ki so bili imenovani v darilni listini junija

973. Koliko velikih naselij in mest je že izginilo in koliko jih razkrivajo raziskovanja. Velikih mest, od katerih so ostale le ruševine brez življenja, naš kraj pa je tudi po 1050 letih še živ in ustvarjalen,« je v govoru poudaril Šifrer in spomnil na praznovanje tisočletnice kraja pred petdesetimi leti. »Tudi zadnjih petdeset let od velikega praznovanja tisočletnice je v naše kraje prineslo precej sprememb in napredka,

ki prispevajo k boljši kakovosti življenja,« je še dejal.

Žabničanom je za visok jubilej kraja čestital tudi kranjski župan Matjaž Rakovec in poudaril, da je v Kranju 26 krajevnih skupnosti, ki so izredno pomembne za razvoj občine, zato jim v zadnjih dveh mandatih preko 8. člena odloka o financiranju občin in participativnega proračuna poskušajo vrniti veljavo, ki se je pred leti izgubila. »Morda

Sovaščanom se je predstavil tudi mladi pisatelj Jasmin B. Frelj z odlomkom iz nagrajenega knjižnega prvenca Na/pol. / Foto: Gorazd Kavčič

Svečano akademijo so odprle ljudske pevke Dečve iz Kulturnega društva Sava Kranj. / Foto: Gorazd Kavčič

Otroški pevski zbor Podružnične šole Žabnica se je predstavil z dvema pesmima. / Foto: Gorazd Kavčič

imate neke vrste nesrečo, da vas preseka državna cesta, in imamo zato stalne borbe, da vas vidijo na zemljevidu in da nam pomagajo urediti probleme. Kot pa ste lahko videli tudi na zadnjem zboru krajanov, se stvari premikajo, in računam, da bo v Žabnici kmalu novo krožišče, da bo pot predvsem v šolo in vrtec bolj varna. Velika stvar je tudi, da z Občino Škofja Loka intenzivno delamo na

obvoznici od Škofje Loke do magistralne ceste Kranj-Ljubljana, kar bo razbremenilo promet skozi Žabnico, in verjamem, da bo potem tu življenje še lepše,« je povedal.

Dolga in bogata zgodovina Žabnice in okoliških krajev je popisana v zborniku, ki jo je Krajevna skupnost Žabnica izdala leta 2011, ob letošnjem praznovanju pa so pripravili posebno brošuro.

Praznik v znamenju treh obletnic

V spomin na prvo omembo tamkajšnjih krajev v pisnih virih, od česar je letos minilo 1050 let, Občina Gorenja vas - Poljane praznuje občinski praznik, ki so ga minulo soboto zaznamovali s slavnostno akademijo, na kateri so podelili tudi letošnja občinska priznanja.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Pred 1050 leti je cesar Oton II. škofiji s sedežem v bavarskem mestu Freising podaril ozemlje Poljanske doline. Darovnico, izdano 23. novembra 973, je v imenu škofije prevzel takratni freisinški škof Abraham. Letošnjega občinskega praznika pa ni zaznamovala zgolj ta obletnica, ampak so ob tej priložnosti zaznamovali še dve: 50. obletnico uprizoritve filma Ravbarski

cesar, ki so ga predvajali za uvod v letošnjo slovesnost, in 100. obletnico smrti pisatelja Ivana Tavčarja. Posebno pozornost pa so na akademiji posvetili letošnjim občinskim nagrajencem, med katerimi je tudi prva častna občanka v občini Ema Klinec.

»Izteka se leto, ki bi ga mogoče tudi sam najraje čim prej pozabil, po drugi strani pa se je zgodilo marsikaj, česar se bom z veseljem spominjal,« je svoj nagovor

začel župan Milan Čadež. Med drugim so se letos lahko veselili številnih dosežkov svojih športnikov, pri čemer so zlasti ponosni na najdaljši polet na smučeh v ženski konkurenci. To je tudi razlog, da so Emi Klinec podelili naziv častne občanke, ki ga je prejela kot prva ženska v občini. »V pozitivnem smislu so leto zaznamovali tudi dogodki ob Tavčarjevem letu. Med drugim smo pokazali in dokazali, da smo skupaj sposobni ustvarjati velike in odmevne dogodke, saj smo skupaj s člani domačega društva pripravili osrednjo državno prireditve ob Tavčarjevem letu,« je ponosen župan. Tudi petdesetletno snemanje filma Cvetje v jeseni v njihovih krajih so dostojno zaznamovali s prireditvijo, ki so jo pripravili člani Turističnega društva Stari vrh. Manj lepi spomini pa bodo ostali na avgustovsko vremensko ujmo, v kateri se je po besedah župana zlasti izkazalo Občinsko gasilsko poveljstvo. »Prihodnje leto nas čaka ogromno dela, investicije bodo usmerjene predvsem

Letošnji občinski nagrajenci z županom / Foto: Gorazd Kavčič

v sanacijo po poplavih.« V svojem nagovoru se je dotaknil še obiska evropskega komisarja za kmetijstvo minul teden v Poljanski dolini. »V naši občini se s kmetijstvom ukvarja tretjina delovno aktivnih prebivalcev in prav njim je komisar izkazal podporo.«

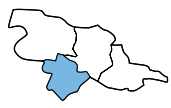
V nadaljevanju večera so podelili letošnja občinska priznanja. Poleg naziva častne občanke Emi

Klinec za izjemne uspehe v ženskem skakalnem športu so podelili še štiri bronasta priznanja in priznanje župana. Turistično društvo Stari vrh je bronasto priznanje prejelo za izvedbo dogodkov pod skupnim naslovom 50 pomladi filma Cvetje v jeseni, ki so jih pripravili v sklopu Tavčarjevega leta. Za izvedbo kulturnih dogodkov v Tavčarjevem letu so bronasto

priznanje podelili tudi Kulturnemu društvu dr. Ivan Tavčar Poljane nad Škofjo Loko. Za uspešno usklajevanje aktivnosti v občini ob avgustovskih poplavih je bronasto priznanje prejelo Gasilsko poveljstvo občine, Alešu Hrenu pa so ga podelili za uspehe in promocijo cestnega kolesarstva. Za športne uspehe v strelstvu je priznanje župana prejela Manja Slak.

Ema Klinec je prva ženska v občini, ki so ji podelili naziv častne občanke. / Foto: Gorazd Kavčič

Bosi Kekec, adventni venčki, domača hrana ...

Park Brdo je zadnjo novembrsko nedeljo zaživel v družbi ponudnikov domače hrane, rokodelcev in obrtnikov. Gorenjskega adventnega sejma se je udeležilo več tisoč obiskovalcev.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Za organizacijo sejma je poskrbela Razvoja agencija Sora, tokrat pa je potekal že drugič. Kot je pojasnil direktor Gašper Kleč, gre pri Gorenjskem adventnem sejmu predvsem za priložnost, da se na enem mestu predstavi čim več ponudnikov. »Današnjega dogodka se je udeležilo 45 ponudnikov domače

hrane in rokodelcev, vse skupaj pa smo pospremili še s pestrim spremljevalnim programom, tako da se najde za vsakogar nekaj,« je pojasnil Gašper Kleč in ob tem izrazil navdušenje nad velikim številom obiskovalcev – sončno vreme in raznolika ponudba stajnih namreč privabila več tisoč. Starejši so tako lahko uživali v številnih stojnicah, medtem ko se je tudi

za tiste najmlajše našlo veliko zabave. Dogodek so namreč popestrili Pika Noga-vička, Romana Krajnčan, klovn Rose, Folklorna skupina OŠ Stražišče in Kekec, ki se je med množico sprehajal kar bos. Nada Štivec iz Kamnika se je dogodka udeležila ravno zaradi programa za najmlajše. »Prišli smo predvsem zaradi otrok oziroma zaradi vseh zanimivosti, ki so jih zanje

pripravili organizatorji. Bomo pa seveda tudi malo 'pofirbcali' po stojnicah,« je dejala. Za najspretnejše in najbolj ustvarjalne pa je bila na voljo delavnica izdelovanja adventnih venčkov s Petrom Ribičem. Kot je dejal, se tudi v aranžerski panogi občuti poudarek na trajnosti, zato v zadnjih letih med najmodernejše sodijo minimalistični venčki iz naravnih materialov.

Kot se za sejem, ki vključuje domačo hrano, spodobi, ni manjkala niti potica. / Foto: Tina Dokl

Ustvarjanje adventnih venčkov s Petrom Ribičem, ki je vsakomur z veseljem priskočil na pomoč / Foto: Tina Dokl

Čeprav je bil Kekec bos, smo ga ujeli, kako se je grel pri ognju. / Foto: Tina Dokl

Sprehodili smo se tudi med ponudniki, ki so svoje stojnice zapolnili z glinenimi, lesenimi, volnenimi in drugimi izdelki, pri ponudbi hrane pa ni manjkalo domačega kruha, piva, mesnih, sirnih ter mlečnih izdelkov in še bi lahko naštevali. Sejma se je prvič udeležila tudi ekipa relativno mladega podjetja Madcow Steaks iz okolice Kranja, ki se ponaša s suhim zorenjem govejega mesa. Kot je pojasnil Luka Cencelj, je

njihov primarni cilj predstaviti in zagotoviti kakovostno meso, obiskovalci pa so lahko pokusili njihove tatarske bifteke – klasičnega, pikantnega in s tartufi. Janja Bernik iz Škofje Loke pa je bila glavna na stojnici Kmetije Punčar. »Danes smo ponudili vse naše mlevske izdelke, nekaj zeliščnih, po novem pa tudi mesne izdelke,« je pojasnila in ob tem še dodala, da radi pridejo na sejem, saj je to zagotovo dobra priložnost, da se predstavijo.

Prva obravnava proračuna

Vodice – Vodiški občinski svet je na novembrski seji sprejel predlagani osnutek proračuna za leto 2024, ki predvideva 4,9 milijona evrov prihodkov in 5,6 milijona odhodkov, od tega blizu dva milijona tekočih; 2,2 milijona evrov je tekočih transferov, 1,4 milijona pa investicijskih odhodkov. Za nekaj projektov občina načrtuje najem posojila v višini 625.000 evrov. »Sicer ne bi mogli uravnotežiti proračuna,« je dejal župan Aco Franc Šuštar. Kot je še pojasnil, so odbori občinskega sveta predlagali za skoraj osemsto tisoč evrov več odhodkov, kot jih je načrtovala občinska uprava, v eni od svetniških skupin so se zavzeli tudi za posojilo. Predlagatelj Anton Koscec je na seji ponovil stališče, naj občina s kreditom zagotovi denar za načrtovano gradnjo in projektiranje fekalne kanalizacije v aglomeracijah Skaručna, Bukovica, Zapoge, Dobruša, Repnje, Selo in Vojsko ter sočasne rekonstrukcije prometne in komunalne infrastrukture, za izvedbo drugih projektov, ki naj bi jo financirala z zadolževanjem, pa je predlagal, da jo omogoči z razumnimi prerazporeditvami načrtovanih sredstev, morda tudi z dodatnim varčevanjem. V razpravi je bila med drugim podana tudi pobuda, da bi ustanovili sklad za financiranje investicije v center za zaščito in reševanje – nov gasilski dom v Vodicach. To bi bil po besedah pobudnika prvi korak k zbiranju denarja za ta namen. Obravnava proračuna na seji občinskega sveta sledi javna razprava, ki bo potekala do 6. decembra.

Razstava o prizidkih

Škofja Loka – Občina Škofja Loka in Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani v Sokolskem domu Škofja Loka pripravljata razstavo z naslovom Dežela pri-zidkov. Na delavnici so študenti različnih letnikov arhitekture pod mentorstvom Mitje Zorca obravnavali gradnjo prizidkov, ki imajo v naši družbi negativen prizvok. Čeprav z njimi hitro zadostimo svojim prostorskim potrebam – od večjega bivalnega prostora z ateljejem ob stanovanjski hiši ali stanovanja za mlado družino nad njo, dodatnih učilnic in večje telovadnice ob osnovni šoli do razširitve oddelka bolnišnice – se nam zdi, da obstoječega ne bi smeli kaziti in da bi bila povsem nova in večja stavba primernejša rešitev. Odprtje razstave bo ta četrtek, 30. novembra, ob 17. uri. Razstava bo na ogled do 7. januarja v delovnem času Sokolskega doma Škofja Loka.

Kdaj sanacija v Motniku

Po junijskem neurju s poplavami v Motniku še čakajo na dokončno sanacijo škode. Prednost imajo namreč interventni ukrepi na najbolj ogroženih območjih, primanjkuje pa tudi strokovnjakov za pripravo sanacijskih načrtov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Območje Motnika je v začetku junija prizadelo močno neurje s poplavami, ki je po takratnih ocenah napravilo za okoli milijon evrov škode na javni in zasebni infrastrukturi. Občina Kamnik je skupaj s pristojnimi službami zagotovila prevoznost, dokončna sanacija pa še ni bila izvedena, na kar je na nedavni seji opozorila tudi občinska svetnica Nina Semprimožnik, ki je občinski upravi zastavila vprašanje, kdaj lahko pričakujejo dokončno ureditev nekaterih cest, prepustov in postavitve zaščitne ograje na pobočju Motniškega gradu.

Tomaž Zabavnik, poveljnik kamniške Civilne zaščite, ki je za občinsko upravo pripravil odgovor, je opozoril, da je občino v naslednjih mesecih prizadelo več močnih ujmov vključno z avgustovskimi poplavami, zato se vse razpoložljive sile stalno ukvarjajo z izvedbo preventivnih ukrepov in nujnimi sanacijskimi deli, s katerimi

želijo preprečiti najhujše in omogočiti občanom, ki so še vedno razseljeni, varno vrnitev domov.

Opozoril je tudi na pomanjkanje strokovnjakov, ki bi pripravili ustrezne načrte sanacije. Ti so namreč pogoj za črpanje sredstev države. »Občina Kamnik si intenzivno prizadeva in išče ustrezen kader, da bi se izdelalo čim več projektov in začele izvajati sanacije,« je v odgovoru zapisal poveljnik Civilne zaščite. Kot je dodal, prioriteto izdelujejo projekte za sanacijo plazov na lokacijah, kjer prebivalci zaradi nevarnosti še vedno ne morejo živeti na svojih domovih. Prav tako pa tudi za infrastrukturo, s čimer želijo omogočiti čim boljše dostopnost cest. »Temu bo sledila izdelava projektov in samih sanacij glede na prioritete, seveda s predhodno odobritvijo državne tehnične pisarne.«

Zabavnik je sicer zagotovil, da bo sanirano tudi območje Motnika, prosijo pa

V Motniku so takoj po junijskem neurju začeli izvajati interventna dela (na fotografiji), na dokončno sanacijo pa še čakajo. / Foto: arhiv CG/Občina Kamnik

za strpnost in razumevanje. Dodal pa je, da so v avgustu odstranili zaščitne bale s senom in postavili kovinsko zaščitno ograjo na vznožju Motniškega gradu, ki preprečuje, da bi se kamni nevarno približali infrastrukturi in objektom. Sanacija pobočja pa se bo začela takoj, ko bo na voljo dovolj sredstev in bodo za to izdelani projekti sanacije.

Svetnico je zanimalo tudi, kako je s povračilom škode

krajanom, ki so jo prijaviли po spletu, a za zdaj še niso dobili odgovora. »Prijava škode za neurje s poplavami v Motniku je bila izvedena predhodno, če bi država aktivirala ustrezne mehanizme. Ker ocenjena škoda v celotni Sloveniji ni dosegla zahtevanega praga, za poplave v Motniku ni bil aktiviran državni načrt in mehanizem, kot je bilo to v primeru avgustovskih poplav,« je na to odgovoril Zabavnik.

Prva dekada društva Ampus

Nedavno je svoje prvo desetletje zaznamovalo Kulturno umetniško društvo Ampus, društvo, ki združuje inovativne posameznike, katerih domišljija ne pozna konca in se zliva v pester spekter fantazijskih in srednjeveških kreacij, ne manjka pa niti glasbe in lutkovnih izvedb.

NIKA TOPORIŠ

Tržič – V Galeriji Paviljon NOB v Tržiču so sredi meseca odprli razstavo, s katero slavijo prvo dekado Kulturnega umetniškega društva Ampus, ki je vse prej kot običajno. Njihove kreacije se razprostirajo po širokem ustvarjalnem opusu, zanje pa ni ovira ne material, s katerim izdelujejo, in

ne velikost kreacij, ki marsikoga pusti brez besed. Zаметki društva segajo v leto 2013, prvi začetki pa so bili predvsem fantazijsko naravnani. »S kreacijami smo začeli, še preden se je društvo sploh uradno ustanovilo. Pravzaprav smo želeli pripraviti nekaj za pustno povorko, nekaj drugačnega, nekaj še nevidnega. Ker smo bili vsi veliki fanatiki in ljubitelji

Gospodarja prstanov, smo si izbrali nekaj likov in jih poustvarili,« je pojasnil Anže Bizjak, akademski restavrador in predsednik društva. Kot je pojasnil, so pred desetimi leti iskali tako finančno kot organizacijsko podporo, vendar je bila ljudem kultura cosplaya, ki se ukvarja z upodabljanjem različnih likov, še premalo poznana. »Takrat so si mislili, da se gremo nekakšno maškara do, in ne bi se zlagal, če bi dejal, da smo bili nekako pionirji na tem področju.«

Tržiški zmaj, luč na gavge in še in še

Dandanes je društvo kljub relativno kratkemu času obstoja že močno zasidrano in poznano lokalnemu okolju, pa tudi drugje po Sloveniji so našli svoj prostor pod soncem. »V Tržiču lahko vidite dva naša večja projekta, tržiškega zmaja in pa luč na gavge. Zmaj na primer je delo, s katerim smo se ukvarjali leto in pol, predstavljal pa je velik izziv

in moram reči, da smo se med ustvarjanjem zelo veliko naučili. To je bila ena večjih prelomnic,« je pojasnil predsednik društva. Po fantazijskih začetkih so se člani društva, aktivnih jih je 15, usmerili tudi v srednjeveške vode, saj so organizatorji srednjeveških dogodkov pokazali veliko zanimanje zanje in za njihove fantazijske kostume. »Seveda so potegnili vzporednice s srednjim vekom in našimi kostumi, ki imajo določene elemente, kot so oklepi, čelade in podobno, ki jih lahko pripišemo srednjemu veku. Vendar se nam kot poznavalcem zgodovinskih obdobj ni zdelo pošteno, da fantazijske kreacije porivamo na srednjeveško področje in nastala je srednjeveška sekcija.« Srednjeveška sekcija Kulturno umetniškega društva Ampus se je izkazala za dobro potezo, saj se udeležuje dogodkov po celotni Sloveniji, prihodnje leto pa se že spogleduje tudi s sodelovanjem čez mejo.

Razstava, ki zaznamuje prvo desetletnico društva, je privabila množico ljudi, ki so se trli, da bi lahko občudovali kostume in druge kreacije. / Foto: Gorazd Kavčič

Tudi glasbeno in lutkovno naravnani

Društvo poleg likovne in srednjeveške združuje tudi glasbeno in lutkovno sekcijo. »Tudi naša lutkovna sekcija je zelo uspešna. Sodelujemo z odličnim igralcem, lutkarjem in tekstopiscem Tadejem Piškom in moram reči, da je tudi lutkovna sekcija, čeprav je najmlajša, precej v porastu in zelo aktivna.« Glavno sporočilo, ki ga društvo želi posredovati, je po besedah Bizjaka to, da je vsak lahko umetnik in da se nihče ne sme bati svoje domišljije. »Četudi nismo samozavestni, je treba dati svoje kreacije iz sebe, se

preizkušati in z vajo postajati boljši. Naša znanja z veseljem delimo z vsemi, ki bi se želeli preizkusiti in se želijo česa novega naučiti. Pri nas je vsak dobrodošel,« je še dejal Anže Bizjak.

Dogodek je bil tudi priložnost za podelitev bronastih Kurnikovih značk za 10-letno delo na področju ljubiteljske kulture. Značke je v imenu Zveze kulturnih organizacij Tržič Katarini Fras, Evi Mariji Fras in Juriju Turku podelil David Ahačič. Razstavo, ki vas popelje po poti desetletnega raziskovanja domišljije, si lahko v prostorih paviljona ogledate vse do 23. decembra.

Prejemnika bronastih Kurnikovih značk Jurij Turk in Katarina Fras skupaj s predsednikom društva Anžetom Bizjakom (z leve) / Foto: Gorazd Kavčič

Odkrij svojo pot – Vrtiljak poklicev na BC Naklo

Odločitev o srednji šoli je v življenju vsakega mladostnika eden ključnih korakov, ki oblikujejo temelje njegove prihodnje poklicne poti in osebne rasti. S pravilno izbiro srednje šole otroci ne le gradijo svoje znanje in veščine, temveč tudi kujejo svojo identiteto ter razvijajo temeljne vrednote.

NIKA TOPORIŠ

Naklo – Na Biotehniškem centru (BC) Naklo se zavedajo, da je odločitev mladih za karierno pot ključnega pomena za oblikovanje njihovega uspešnega in izpolnjujočega življenja v prihodnosti. V ta namen so minuli četrtek pripravili Vrtiljak poklicev, že tradicionalni dogodek, na katerem učencem predstavijo možnosti, ki jih kot srednja šola ponujajo. Dogodek je po besedah ravnateljice Andreje Ahčin v prvi vrsti namenjen predstavitvi zanimivosti

posameznih programov. »Pri odločitvi, kam v srednjo šolo, učencem sploh ni lahko. Pri 15 letih se je težko odločiti, kateri poklic boš izbral. Stremimo k temu, da jim z Vrtiljakom poklicev čim bolj olajšamo prehod v srednjo šolo oziroma to odločitev, da jim odpremo vrata, jih spodbudimo k dialogu in postavljanju vprašanj,« je pojasnila.

V okviru dogodka so v glavni vlogi dijaki, na tokratnem Vrtiljaku poklicev je bil to četrti letnik smeri naravovarstveni tehnik, ki se organizacije dogodkov,

komunikacije in vodenja lo-teva pri predmetu komunikacija v trženju. Dijaki so skupaj z mentorji pripravili nabor vsebin, predstavili pa so srednje strokovne programe za naravovarstvene, hortikulturne, kmetijsko-podjetniške in živilsko-prehranske tehnike ter poklicne smeri za mlade, ki se zanimajo za poklic slaščičarja, peka, vrtnarja, cvetličarja, mesarja, mehanika kmetijskih in delovnih strojev, gospodarja na podeželju in pomočnika v biotehnik in oskrbi. Kot je povedala dijakinja četrtega letnika smeri

Kjer se učijo bodoči mesarji, ne sme manjkati nekaj za pod zob. / Foto: Tina Dokl

naravovarstveni tehnik Larisa Režen, so se na dogodek močno pripravljali. »Razmišljali smo, kaj bi bilo res dobro in zanimivo predstaviti. Že pred samim Vrtiljakom poklicev smo veliko pozornosti namenili oglaševanju, pripravili smo letak ter posneli nekaj radijskih oglasov,« je dejala in dodala, da je ima dogodek veliko prednosti ne le za prihodnje srednješolce, temveč tudi za sodelujoče dijake, ki se z organizacijo in izvedbo zelo veliko naučijo.

Obiskovalci, predvsem prihodnji srednješolci in njihovi starši, so bili tako povabljeni na sprehod po šoli in posestvu, na svoji poti pa so se seznanili z laboratorijskim delom, kmetijskimi stroji, aranžerskimi tehnikami, manjkala pa ni niti degustacija dobrot, ki jih izdelujejo dijaki. Ravnateljica Andreja Ahčin je še dejala, da je pri odločitvi za srednjo šolo največjega pomena to, da se mladi zanimajo. »Bistveno je, da sprašujejo, iščejo informacije pri zaupanja

vrednih osebah ter resnično dobijo prave informacije. Vsekakor pa je nujno, da sledijo svojem srcu in svojim željam. Ta trenutek je za posamezno poklicno področje morda premalo zanimanja, ampak če si nekdo nekaj res želi, je to njegova pot in izbira. Kakšni bodo poklici čez pet, deset ali več let, pa nihče ne more vedeti,« je še dejala. Za tiste, ki pa bi svojo izobrazbo nadaljevali v gimnazijskih vodah, pa na BC Naklo v četrtek ob 16. uri pripravljalo Dan gimnazije.

Dijaki BC Naklo so dobro seznanjeni z laboratorijskimi tehnikami. Predstavili so jih tudi na Vrtiljaku poklicev. / Foto: Tina Dokl

V knjižnico tokrat po hlače in pullover

Radovljiška Knjižnica A. T. Linharta je prejšnji teden spet gostila izmenjevalnico oblačil. To je že tretja zapored, prvo je Komunalna Radovljica skupaj s Fundacijo Vincenca Drakslerja in Ljudsko univerzo Radovljica pripravila pred letom dni, jo ponovila spomladi, zdaj pa zaradi velikega zanimanja projekt izmenjave sezonskih oblačil in hišnih tekstilij nadaljujejo.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Tudi tokrat so udeležence pozvali, naj prinesejo čista, uporabna in lepo ohranjena sezonska oblačila, sprejemali pa so tudi posteljnino, rjuhe, pregrinjala, prešite odeje, brisače, prte in zavese ter metrsko blago. Prineseno

so ob prihodu sprejeli organizatorji, ki so oblačila sortirali in razporedili, obiskovalcem je bila za pomenjanje na voljo improvizirana kabina.

»Izmenjevalnico organiziramo v okviru projekta Zero Waste, h kateremu sta občina in Komunalna Radovljica pristopili že leta

2016 in ga neprestano nadgrajujemo. Gre za še enega od projektov, ki pripomore k zmanjšanju odpadkov, v tem primeru tekstilnih. Organiziramo ga dvakrat letno in želimo si, da bi tudi v prihodnje privabil toliko udeležencev, kot jih je doslej,« je poudaril direktor Komunale Matija Žiberna.

»Zadovoljni smo, da ljudje spoznavajo, da je izmenjava tistega, kar je še uporabno, a za nekoga nepotrebno, drugemu pa pride prav, pravi način za trajnostni razvoj.«

Povedal je še, da je z enakim namenom vzpostavljena tudi trgovina Brvač, ki deluje v okviru Zbirnega centra Radovljica. »Kaže se trend ozaveščenosti ljudi, da je pri

Posebno jih veseli, da prihajajo mladi, pri katerih je izmenjava oblačil v zadnjih letih postala pravi trend.

hodnost zagotovo v ponovni uporabi. S tem pripomoremo k manjšemu obremenjevanju okolja z odpadki, po drugi strani v trgovini omogočamo delo težje zaposljivim osebam, tistim z manjšimi prihodki pa, da za relativno ugodno ceno lahko pridejo do lepih in uporabnih izdelkov. Želimo pa si, da bi se ideja ponovne rabe med ljudmi še bolj razširila.«

Mlade družine si na takšnih dogodkih rade izmenjujejo otroška oblačila. / Foto: Gorazd Kavčič

Z dogodkom so bili zadovoljni tudi v Fundaciji Vincenca Drakslerja. »Veseli smo lepe udeležbe, ljudje ne le prinesejo, ampak tudi odnesejo veliko oblačil, tako da že lahko rečemo, da se je tudi ta način 'nabave' tekstilne lepote prijel,« je povedal Gregor Tomše, generalni sekretar fundacije. Posebno, pravi, jih veseli, da prihajajo mladi, pri katerih je izmenjava oblačil v zadnjih letih postala

pravi trend; pa tudi starejšim se ne zdi več sramotno, če oblečejo nekaj, kar je pred njimi nosil nekdo drug.«

Vsak je lahko prinesel toliko oblačil, kot je želel, in jih tudi toliko, kot je želel, odnesel s seboj. Predmete, ki niso zamenjali lastnika, pa so organizatorji podarili Fundaciji Vincenca Drakslerja, ki sicer organizira izmenjevalnice tudi v Kranju in, letos prvič, v Medvodah.

Tudi tokratna izmenjevalnica je v zgornje nadstropje radovljiške knjižnice privabila veliko ljudi. / Foto: Gorazd Kavčič

Kako dobro poznamo prehranske dodatke

Lokalna akcijska skupina za preprečevanje odvisnosti v občini Jesenice vsak november organizira številne aktivnosti, katerih glavni namen je preprečevati odvisnost v kakršnikoli obliki. Letošnji osrednji dogodek, ki so ga pripravili v sodelovanju z Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske, Športno zvezo Jesenice in Zavodom za šport Jesenice, je bilo predavanje dr. Urške Bukovnik z naslovom Prehranska dopolnila v športu: škodljivost, koristnost in izbira kvalitetnih.

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – V želji po hitrih rezultatih in povečanju zmogljivosti svojega telesa se v zadnjih časih vse več posameznikov odloča za uporabo prehranskih dopolnil. »Kot dopolnila si pogosto predstavljamo raznorazne praške, kar je posledica predvsem oglaševalskih taktik. Ponudba dopolnil je zelo široka in najbolj skrb vzbujajoča so tista dopolnila, ki jih uporabljamo za spreminjanje telesne sestave. Sem spadajo različni topilci maščob in osnovna beljakovinska dopolnila, ki so primarno namenjena temu, da pridobivamo mišično maso, notri pa so dodatki, ki niso navedeni na deklaraciji,« je v uvodu pojasnila Urška Bukovnik, ki jo je izobraževalna pot vodila tudi na študij ameriške univerze v Kansasu, kjer je doktorirala s področja biokemije. Ob tem je poudarila velik in očiten problem, ki se pojavlja, področje prehranskih dopolnil namreč še vedno ni

dovolj regulirano oziroma nad njim nimamo zadostnega nadzora. »Ni le premalo kontrole nad tem, kaj je v določenih dodatkih, ampak tudi premalo kontrole nad tem, kaj se v raznorodnih fitnessih in telovadnicah prodaja. Sploh mladostniki so izredno lahka tarča, saj so pogosto premalo izobraženi o posledicah in učinkih. Vsekakor je ena izmed možnosti idej ta, da bi lahko imeli kar kakšne ture po slovenskih regijah, morda telovadnicah in klubih, ki bi bile namenjene ozaveščanju in izobraževanju o tem, na kaj moramo biti pozorni.«

Nevarnost prevelikega vnosa

Zagotovo je problem mladostnikov, ki uporabljajo prehranska dopolnila, tudi ta, da prepogosto sledijo smernicam, namenjenim odraslim osebam. »Če pomislimo na športno aktivne mladostnike, fantje v adolescenci potrebujejo nekje 50 gramov beljakovin, dekleta 40. Študije ugotavljajo,

da mladostniki pogosto prekoračijo vnos beljakovin, ker mislijo, da jih morajo pojesti več, v bistvu pa že s premissljeno prehrano dobijo dovolj,« je dejala Urška Bukovnik in poudarila, da so oglaševalske informacije temeljijo na potrebah odraslega telesa in niso prilagojene za mladostnike. Prevelik vnos beljakovin je problematičen, saj kot je pojasnila govornica, zaradi izgubljanja kalcija slabo vpliva na kostno maso, ki je v fazi razvoja telesa še kako pomembna. »Potem pa sledijo poškodbe, mikrozlomci ali pa težave v kasnejšem življenju.«

Doktorica s področja biokemije je jasno izrazila stališče, da vedno podpira kombiniranje beljakovin. Kot je dejala, rastlinske beljakovine sicer imajo nekoliko nižji učinek, ampak po drugi strani vsebujejo bistveno manj maščob in drugačno aminokislinsko sestavo. »Vedno učim; kombinirajte svojo sirotko s tem, da dodate kopoljvine, riževe ali druge beljakovine, saj je širši spekter

Predavanje dr. Urške Bukovnik je veljalo za osrednji dogodek letošnjega boja proti odvisnosti v občini Jesenice.

/ Foto: Tina Dokl

aminokislin za telo bistveno boljše.«

Izolat, hidrolizat ali koncentrat?

V nadaljevanju predavanja je doktorica s področja biokemije pojasnila, da se sirotka v prehranskih dopolnilih pojavlja v treh oblikah. Ločimo namreč med izolatom, ki velja za najbolj čisto obliko beljakovin, hidrolizatom in koncentratom.

»Koncentrat je tisti, ki najbolj variira. Največkrat se pri boljših izdelkih pojavljata izolat in hidrolizat, medtem ko pri koncentratu vemo, da verjetno ne bomo dobili take količine beljakovin, kot nam jo jamčijo oglaševalci.«

Pozornost predavanja je bila usmerjena tudi v škodljive vsebnosti izdelkov. »Umetni sladkorji so le lažjen okus sladkega, nima pa nobenega učinka na

regeneracijo. Tisti, ki mislijo, da bodo z dodanimi praški opravili regeneracijo, so nekaj beljakovin sicer dodali sistemu, ampak gre za neoptimalno regeneracijo in mišične mase ne bodo pridobivali na tak način, kot bi jo, če

Sploh mladostniki so izredno lahka tarča, saj so pogosto premalo izobraženi o posledicah in učinkih.

bi vsaj kupili dober produkt ali pa pojedli kakovosten, uravnotežen obrok.« Poznamo štiri umetna sladila – sukralozo, aspartam, acesulfam in glukozno-fruktozni sirup, ki so velikokrat uporabljeni v prehranskih dopolnilih, vendar pogosto veljajo za rakotvorne, obenem pa ne omogočajo regeneracije telesa. Ključna ideja predavanja je bila tako usmerjena predvsem na pomen poznavanja prehranskih dopolnil, njihove sestave, učinkov in izbire primernih dodatkov za našo starost in potrebe.

Pension Zaplata ima novega lastnika

Pension Zaplata, po novem Hotel Oskar Zaplata, v Tupaličah pri Preddvoru je dobil novega lastnika. Kupila ga je Agencija Oskar, turistična agencija iz Kranja.

ALENKA BRUN

Tupaliče – Zdaj že nekdanja lastnica Andreja Preša in njena hči Manca Pozdrec sta nam na nedavnem

uradnem odprtju Hotela Oskar Zaplata povedali nekaj o zgodovini objekta. Hči je že od zaključka osnovne šole pomagala v Zaplati. »Pokojni dedek je hišo

kupil leta 1986, jo popolnoma prenovil, podkletil in leta 1992 ponovno odprl za goste.« Mama Andreja Preša je med pogovorom pokazala na načrt na steni za nami: »Ta hiša je od vsega začetka nastanitveni in gostinski objekt. Tamle je načrt iz leta 1938 – in od takrat naprej so bile tu sobe in gostilna.« Kasneje smo izvedeli še, da je vojna to tradicijo za nekaj let prekinila, a se je gostinska dejavnost v hišo vrnila leta 1961.

Ker je bil oče Andreje Preša in Mančin dedek lovec, je Zaplata stilsko specifična. Domačnost se prepleta z lovstvom. Znani so tudi po hišni specialiteti – divjačini.

Andreja Preša je z nostalgijo v glasu nadaljevala, da so se odločili za prodajo – ona odhaja v pokoj, Manca

Pension Zaplata oziroma po novem Hotel Oskar Zaplata / Foto: Tina Dokl

Manca Pozdrec in Andreja Preša / Foto: Alenka Brun

Oskar Savarin / Foto: Alenka Brun

pa je sicer razmišljala o tem, da bi morda prevzela vodnje penziona, a meni, da je to za enega človeka prevelik zalogaj. »Zahteva celega človeka, dan in noč,« jo je dopolnila mama Andreja, ki je bila nekoč učiteljica geografije in zgodovine, kasneje je zaključila še študij na fakulteti za hotelirstvo in potem praktično do upokojitve delala v Zaplati. Bo pa še naprej pomagala novim lastnikom, je dodala.

Dokler ni presenetil novi koronavirus, je bil penzion poln. »Bilo je enkratno. Veliko je bilo tujih gostov, tako rekoč z vsega sveta, v restavracijo pa so zahajali tudi domačini. Tudi tranzitnih

gostov ni manjkalo, predvsem v času poletnih počitnic. Pomembna je bližina letališča, glavnega mesta. Je pa Zaplata tudi na ugodni lokaciji za tiste, ki želijo preživljati počitnice aktivno – padalci, pohodniki, kolesarji,« sta še povedali.

Novi lastnik Oskar Savarin iz Agencije Oskar pa je pojasnil: »Poleg potovanj v tujino smo del aktivnosti usmerili tudi v Slovenijo. Pred leti smo tako najeli hotel v Loškem Potoku, lani Tičarjev dom na Vršiču. Potem pa smo želeli uresničiti dolgoletno željo, da bi neke bližje zagrizli v resnejši zalogaj, kot je recimo hotel. Zdaj bomo počasi v njem

ustvarjali potovalno vzdušje, naši potniki ga lahko obiščejo, želimo imeti po in predpotovalna srečanja, gostiti razne dogodke, povezane s potovanji, različne predstavitve, zraven pa seveda normalno delujoč penzion s popolno storitvijo.«

Zanimalo pa nas je še, ali je bila odločitev za nakup Pensiona Zaplata v preddvorski občini naključje, na kar nam je sedanjí lastnik prikimal. »Pojavila se je možnost in tudi priložnost za nakup.« O višini kupnine ostaja skrivnosten, zaupal pa nam je še, da mu je všeč okolica hotela in da je tudi sam že od malega povezan s Preddvorom.

Po Podkorenu strašili parkeljni

Ognjeni spektakel je v Podkoren znova privabil lepo množico obiskovalcev in letos rekordno število parkeljnov iz treh dežel.

SUZANA P. KOVAČIČ

Podkoren – Začelo se je s prihodom domačih parkeljnov, na čelu katerih je bil Trentar, nadaljevalo pa s predstavitvijo drugih slovenskih, italijanskih in avstrijskih skupin. Po Podkorenu so odmevali trdi ritmi metalske glasbe, rožljale so verige, zagorele bakle, hudobni hudiči pa so kakšnega od obiskovalcev, ki so se že dobro uro pred spektaklom nagnetli ob varnostno ograjo, opomnili tudi, da med letom ni bil dovolj priden.

»Prišlo je več kot trideset skupin in več kot 550 parkeljnov – in to je rekord v Podkorenu, tako da smo preza-dovoljni z udeležbo. Največ peklensčkov je bilo iz Avstrije, ena od skupin je štela kar

štirideset članov,« je povedala Katja Hartman, sodelavka Turizma Kranjska Gora. Pri-zorišče je bilo letos nekoliko

večje, saj se parkeljni niso podili le okoli lipe v središču vasi, ampak so pot nadaljevali po vaški cesti v smeri Rateč,

kar je pripomoglo k temu, da so se obiskovalci lahko razporedili ob varnostni ograji po večjem delu trase.

Ognjeni spektakel je v Podkoren znova privabil lepo množico obiskovalcev. Pogumnih in malo manj pogumnih. / Foto: Primož Pičulin

Prišlo je več kot trideset skupin in več kot 550 parkeljnov.

/ Foto: Primož Pičulin

Prireditev je velik organizacijski zalogaj, priprave potekajo skoraj vse leto, a ko je spektakel mimo, že snujejo nove ideje. »Naslednje leto lahko pričakujete še bolj peklensko noč in morda tudi

novo lokacijo,« je dejal Bor Benet iz P'kla Podkoren. Prijetno vzdušje se je po prireditvi preselilo v Dvorano Vitranc v Kranjski Gori, kjer je bila zabava s Petkovo pumpo in skupino Mambo Kings.

Večer orgličarjev v Škofji Loki

V četrtek je v Galeriji Franceta Miheliča v Kašči potekalo regijsko srečanje ustnih harmonikarjev.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – V Škofji Loki in okolici, tja do Sore pri Medvodah in v obeh dolinah, smo v zadnjih letih pričala porastu zanimanja za igranje na orglice oziroma ustno harmoniko. To je bil eden izmed razlogov, da so v Območni izpostavi JSKD Škofja Loka pripravili cikel izobraževanj za vse, ki so želeli svoje igranje na ta instrument še izpopolniti. Ob tem vodja škofjeloškega JSKD Aldo Komar poudarja, da učenje ustne harmonike v Sloveniji tudi ni institucionalno urejeno, saj tega glasbila ni v programih glasbenih šol.

To pa še ne pomeni, da zanimanja za orglice ni. »Nasprotno. Samo na območju naše izpostave obstajajo štirje sestavi oziroma posamezniki, ki se posvečajo igranju na orglice in z njim tudi nastopajo na različnih prireditvah,« pove Aldo Komar. »Tako smo v zadnjih dveh letih pripravili cikel izobraževanj v obliki delavnic, ki jih je vodil naš vrhunski orgličar Miro Božič iz Idrije.« Na sporedu je bilo sedem enodnevnih delavnic, ki so bile namenjene tako

začetnikom kot tistim, ki so svoje znanje želeli predvsem nadgraditi.

Za zaključek delavnic je loška izpostava JSKD pripravila razpis za prvo regijsko srečanje ustnih harmonikarjev, ki je bilo pretekli četrtek v Galeriji Franceta Miheliča v Kašči. Na sporedu je bilo devet orgličarskih sestavov oziroma posameznikov. Tako so nastopile orgličarske skupine Poljanski orgličarji iz KD dr. Ivan Tavčar Poljane nad Škofjo Loko, Francetovi orgličarji iz KUD France Koblar Železniki, Loške orglice iz Društva upokojencev Škofja Loka in Sorški orgličarji iz KUD Oton Župančič Sora. Predstavili pa so se tudi samostojni orgličarji Jože Mrgole iz Kranja, Silvo Girandon iz Domžal (na citrah ga je spremljal Peter Napret), Olga Oblak iz Poljan (kitarska spremljava: Aldo Komar) in Miran Mohar iz Ljubljane (kitarska spremljava: Aleš Strajnar). Predstavili so različne nabor skladb od priredb klasične glasbe in znanih napevov iz zabavne glasbe do ljudskih pesmi in Avsenikove glasbe. Večer je ob spremljavi kitarista Benjamina Barbariča zaključil Miro Božič.

Mojster ustne harmonike Miro Božič ob kitarski spremljavi Benjamina Barbariča / Foto: Janez Jocič

Posvečeno Astorju Piazzolli

Radovljica – V soboto, 2. decembra, ob 19. uri bo v Baročni dvorani Radovljiške graščine koncert, posvečen tangu in Astorju Piazzolli. Glasbo legendarnega skladatelja in izvajalca tanga bodo izvajali Žan Legat (bandoneon), Ravi Shrestha (kitara), Felipe José Kopušar Prenz (violina), godalnemu orkestru pa bo dirigiral Igor Zobin. Izvedli bodo skladbe Štirje letni časi Buenos Airesa za violino in godalni orkester v priredbi Leonida Desyatnikova in Dvojni koncert za bandoneon, kitaro in godalni orkester.

Razstava Dolgo 19. stoletje

Škofja Loka – Jutri, v sredo, 29. novembra, ob 18. uri bo v Galeriji na gradu odprtje razstave Loškega muzeja Dolgo 19. stoletje, Škofja Loka od leta 1803 do leta 1914. Razstavo so pripravile kustosinje Biljana Ristič, Mojca Šifrer Bulovec in Sara Šifrar Krajnik.

Spominski koncert za klavir

V okviru cikla Mojstri pevci Kropa – Dermotovo leto bo jutri v Slovenskem kulturnem centru Korotan na Dunaju potekal koncert z naslovom Hommage a Young Chang. V spomin na podarjeni klavir Jovite Dermota Weber, ki je bil uničen v avgustovski povodnji, bo nastopilo šest mladih pianistov iz Maribora in z Dunaja, sledila bo dražba podarjenih likovnih del.

IGOR KAVČIČ

Kropa – Pod okriljem Gibanja Kultura-Natura Slovenija poteka več pobud in akcij, s katerimi gibanje ozavešča širšo javnost o bogati slovenski kulturno-umetniški dediščini. Ena izmed njih je od leta 2010 naprej tudi projekt Mojstri pevci Kropa, v katerem raziskuje bogato pevsko tradicijo tega starega kovaškega kraja. Iz Kroke med drugim izhajajo tudi trije bratje tenoristi, Anton, Leopold in Gašper Dermota. Najbolj znan med njimi, Anton Dermota, je bil štiri desetletja prvak Dunajske državne opere in kar 25 let zvezda salzburškega poletnega festivala. Bil je izjemen interpret likov v Mozartovih operah. Skupaj z ženo, pianistko Hildo Dermota (roj. Berger von Weyerwald), je bil s samospevi gost koncertnih odrov po vsem svetu.

Prvi dunajski koncert cikla Mojstri pevci Kropa so na tamkajšnjem konservatoriju pripravili že leta 2011 z nastopom mladih slovenskih vokalnih solistov in njihovih dunajskih vrstnikov. V vseh teh letih je sledila kopicca dogodkov iz tega cikla v domači Kropi. Jutri, 29. novembra, ob 19. uri pa se v Slovenskem kulturnem centru Korotan s klavirskim večerom Hommage a Young Chang omenjeni cikel spet vrača na Dunaj. Na njem se bo predstavilo šest mladih pianistov in pianistov iz Maribora in z Dunaja. O tem, zakaj bo to prav klavirski koncert in kakšen pomen se skriva v njegovem naslovu, sva se pred dogodkom v avstrijski prestolnici pogovarjala s predsednikom Gibanja Kultura-Natura Slovenija Slavkom Mežkom, ki

»Zgodba o klavirju Jovite Dermota Weber s koncertom na Dunaju dobiva nov začetek,« je prepričan Slavko Mežek, predsednik Gibanja Kultura-Natura Slovenija. / Foto: Igor Kavčič

v naslednjih vrsticah pojasnjuje celotno zgodbo.

Darilo, nato povodenj

Zgodba nas pripelje do odličnega klavirja južnokorejske znamke Young Chang. »Gre za družinski klavir, ki ga je našemu projektu Mojstri pevci skupaj s svojim možem Horstom podarila igralka Jovita Dermota Weber, hči Antona Dermote,« pripoved začne Slavko Mežek. »Lani pozno jeseni smo to dragoceno darilo prevzeli na njenem domu blizu Münchna in ga pripeljali v Slovenijo. V hrambo smo ga zaupali Salonu klavirjev Benton v Mengšu, saj bi klavir v Mežnariji v Kropi – tu naj bi v prihodnje našel svoj dom – čez zimo samo propadal. Dogovorili smo se tudi, da ga pred letos naslovu, sva se pred dogodkom v avstrijski prestolnici pogovarjala s predsednikom Gibanja Kultura-Natura Slovenija Slavkom Mežkom, ki

katastrofa s poplavami, ki je pustošila po Sloveniji in tudi v Mengšu. Med drugim je poplavilo tudi Salon klavirjev Benton in v enem dnevu je bilo uničenih več kot petdeset klavirjev in pianinov. Med njimi je bil tudi naš kakih trideset let star klavir.« Glasbila so tako žal končala na odpadu.

Kot je povedal Mežek, je sprva pomislil, da se mu je sesul svet, saj je bil uničen dragocen klavir, pod vprašaj pa je bil postavljen tudi letošnji koncert v okviru cikla Mojstri pevci. »Nisem vedel, s katerimi besedami naj naši donatorki Joviti Dermota Weber sporočim, da njene ljubega klavirja ni več, da je bila narava tokrat močnejša. Naj dodam, da je zelo zrelo in z razumevanjem sprejela situacijo. Ne jaz ne ona sprva nisva vedela, kako naprej s koncertnim večerom,« pripoveduje sogovornik in dodaja, da se je vendarle takoj odločil, da se projekt, ki

so ga pripravljali že od mladosti, ne sme ustaviti.

Mlada glasbena moč

V Gibanju Kultura-Natura Slovenija so se tako odločili, da programsko nit ciklusa najprej nadaljujejo v domači Kropi, kjer so konec oktobra pripravili koncert Komornega zbora Rosika iz Lovrenca na Pohorju, osrednji dogodek pa pripravijo na Dunaju. »V sodelovanju s prof. Adriano Magdovski in njeno asistentko Živo Horvat, obe delujeta na klavirskem oddelku Pedagoške fakultete v Mariboru, smo tako potrgane programske niti povežemo v nov začetek in pripravili še koncert z mladimi pianisti na Dunaju,« pove Mežek. V programu bodo s skladbami F. Schuberta, F. Liszta, S. Rahmaninova, J. Brahmsa, Clare Schumann, I. Albéniza sicer nastopili študenti glasbenega oddelka Pedagoške fakultete v Mariboru Larisa Sreš, Raffaella Döring, Lea Arnejčič, Andrej Karo in Vid Mežek, ki bo igral lastno skladbo, ter še Urban Stanič z Akademije za glasbo in upodabljačo umetnost Dunaj.

Projektu so naproti šli tudi v Slovenskem kulturnem centru Korotan, kjer bo koncert potekal, med pokrovitelji pa so še Urad vlade za Slovenijo v zamejstvu in po svetu, Slovenski kulturno-informacijski center Skica in Salon klavirjev Benton. Na dogodku bodo zbirali tudi sredstva za drug klavir, v ta namen bo potekala dražba podarjenih likovnih del treh koroških umetnikov, Valentina Omana, Gustava Januša in Karla Vouka.

Avgustovska povodenj je povsem uničila klavir znamke Young Chang. / Foto: arhiv Slavka Mežka

Kregar v hramu slavnih

Ob odprtju svetovnega prvenstva v ultraman triatlonu v Kailui Koni na Havajih, kjer letos praznujejo štiridesetletnico obstoja tega tekmovanja, je bil slovenski triatlonec Miro Kregar sprejet v hram slavnih.

MAJA BERTONCELJ

Kamnik – V obrazložitvi je bilo navedenih njegovih 13 nastopov, 11 uvrstitev, od tega se je kar šestkrat povzpел na zmagovalne stopničke. Leta 2013 je zmagal, trikrat je bil drugi in dvakrat tretji.

»Počel sem veliko stvari: od najdaljšega triatlona na svetu (Slovenski mega triatlon) do 24-urnega kolesarjenja in dvakratne zmage na najvišjem triatlonu na svetu – perujskem Inkamanu na Titicaci, kjer so odtisi mojih stopal in dlani v mestnem muzeju v Punu. Svetovno prvenstvo v ultraman triatlonu pa me je spremljalo kar 25 let. Nabralo se je ogromno lepih in tudi nekaj zelo grenkih spominov. Leta 2013 je bila na tem prvenstvu napisana knjiga. In tam sem, ker sem zmagal, nekako glavni igralec. Dogajalo se je res veliko. Tadeja Magdič je za Kanal A delala prispevke in mi je s snemanjem skozi okno avta dodala 12 kazenskih minut, ki sem jih poleg svojih šestih s težavo odslužil na tekaškem delu in zmagal. Da ne govorim, kaj vse se je dogajalo še na mojih dvanajstih drugih nastopih. To so zgodbe za dolge zimske večere. Havaji

Miro Kregar je hvaležen in tudi ponosen, da so ga v meki triatlona sprejeli v hram slavnih. / Foto: arhiv organizatorja

niso samo sanjsko otočje sredi Pacifika, ampak naravnim silam podvrženo gorato okolje, seveda tudi s takimi in drugačnimi plažami, va-

Relativno dobro sem se asimiliral v havajsko družbo, bival pri domorodcih, povabil direktorje tekem k sebi domov ... Tako da sem dodob-

»Svetovno prvenstvo v ultraman triatlonu me je spremljalo kar 25 let. Nabralo se je ogromno lepih in tudi nekaj zelo grenkih spominov. Dogajalo se je veliko. To so zgodbe za dolge zimske večere.«

lovi ... Triatlonec tega ne užijemo prav veliko, ampak se osredotočamo na aklimatizacijo na vročino in časovno razliko, vzpone na cestah ...

ra spoznal tudi njihov način življenja in območja, ki jih turisti v dragih hotelih ne bodo nikoli. Z vidnimi uvrstitvami sem k temu prvenstvu

nekaj prispeval in ta tekma je oblikovala tudi mojo, recimo, podobo. Za to priznanje sem organizatorjem zelo hvaležen – da so prepoznali moje delo, hkrati pa lahko upravičeno menim, da sem si ga tudi zaslužil,« je s Havajev za naš časopis povedal Kamničan Miro Kregar.

Ob štiridesetletnici tega tekmovanja je znova prejel povabilo za udeležbo, na katero se je odzval. »Dobili smo se s starimi prijatelji, ki so sestavili štafeto. Vse sem hotel narediti sam, a sem si spomladi poškodoval zadnjo stegensko mišico in se ni izšlo. Tukaj sem bil zato kot kapetan ekipe in sem jo vodil s svojimi izkušnjami, poznavanjem terena in nepredvidenih situacij,« je pojasnil svojo letošnjo vlogo. Ekipa Rat Pack je preizkušnjo opravila uspešno.

Športno ostaja aktiven. »Vsak dan treniram okrog dve uri – prej več kot manj. Še vedno veliko in uspešno tekmujem. Sem tudi predsednik enega večjih klubov v Sloveniji, TK Trisport Kamnik, kjer dela nikoli ne zmanjka. V triatlonu sem nasploh aktiven. Med drugim sem ustanovitelj in predsednik Alpe Adria triatlonskega pokala,« je še zaključil.

Amaterski kolesar leta ne popušča

Andrej Žavbi je bil leta 1984 jugoslovanski kolesarski prvak. Za daljše obdobje je nato kolo postavil v kot, zadnja leta pa zmaguje med amaterji. Četrtrič so ga razglasili za amaterskega kolesarja leta.

MAJA BERTONCELJ

Zbilje – »Vesel in počaščen sem,« je bila kratka izjava Andreja Žavbija iz Zbilj, potem ko ga je Kolesarska zveza Slovenije na prireditvi Večer zvezd razglasila za amaterskega kolesarja leta v Sloveniji. Zanj je bilo to že četrtrič.

na čas in ciklokrosu. »S sezono sem na splošno lahko zadovoljen, čeprav je bila po številu zmag slabša kot lanske. Vseh ciljev nisem izpolnil. Predvsem to velja za tujino. Veliko sem stavil na cestno svetovno prvenstvo na Škotskem, kjer mi je proga

Andrej Žavbi je bil znova razglašen za amaterskega kolesarja leta. / Foto: arhiv KZS

Kot so zapisali v obrazložitvi priznanja, Žavbi zadnja leta kroji vrh med veterani na cestnih preizkušnjah, v vožnji na čas, ciklokrosu, gravlanju in velodromu. Svetovno prvenstvo v Glasgowu je končal na četrtem mestu, s svetovnega prvenstva v dirkališčnem kolesarstvu v Manchesteru pa se je vrnil s srebrno in bronasto medaljo ter šestim mestom. Letošnji zbirki uspehov je dodal še zlato

ustrezala, tudi vreme, potem pa sem imel smolo z verižnikom in padcem skupine tik pred seboj, tako da sem dirko končal na četrtem mestu,« pojasnjuje 63-letni kolesar.

Njegova kolesarska vne- ma ne popušča, še posebno po menjavi trenerja. Sodeluje z Miranom Kavašem. »Kolesarjenje mi je še vedno v veliko veselje. Je moj življenjski slog, nekakšen ritual. Vedno si postavim kakšne cilje. Vseh še nisem dosegel. Manjka mi naslov svetovnega prvaka na cestni dirki. Doslej sem bil dvakrat bronast. To bo glavni cilj za leto 2024. Če bo zdravje, bom še kar vztrajal,« je zaključil.

»Vseh ciljev še nisem dosegel. Manjka mi naslov svetovnega prvaka na cestni dirki, kar bo cilj za prihodnje leto.«

medalji s svetovnega prvenstva s starodobnimi kolesi v cestni vožnji in kronometru, vsega skupaj pa je zbral več kot dvajset zmag tako v Sloveniji kot tujini. Na domačih cestah je slavil zmago tudi na državnem prvenstvu v cestni vožnji, vožnji

Počitka si po koncu sezone cestnega kolesarstva ni vzel. S tekmovalnim ritmom nadaljuje v ciklokrosu. Na prvi tekmi Pokala Slovenije je v svoji starostni kategoriji, od 60 do 64 let, zmagal. Doma tekmuje za ekipo Tuš Team, v tujini pa večinoma za M9 Racing Team.

Domžalčani do zmage, na vrsti sosedski derbi

Domžale – Nogometaši v Prvi ligi Telemach so konec tedna odigrali tekme prestavljenega tretjega kroga državnega prvenstva. Domžale so gostovale pri Rogaški in zmagale z 1 : 2, Radomlje so gostile Olimpijo in izgubile z 0 : 2. Konec tedna bodo tekme 17. kroga, ki bo prinesel sosedski derbi, tako geografsko kot na lestvici. Sedme Domžale bodo v soboto gostile osmi Kalcer Radomlje. Tekma se bo začela ob 15. uri. S tekmami 13. kroga se je pretekli konec tedna sklenil jesenski del Ženske nogometne lige Triglav Zdravje. Nogometašice ŽNK Cerklje so bile z 2 : 1 boljše od ŽNK Gažon, ŽNK Radomlje Medex pa z 1 : 0 od ŽNK Ljubljana. Na lestvici je na prvem mestu ŽNK Mura Nona, Radomljanke so četrte, ekipa ŽNK Cerklje pa je peta.

Triglavanke blestele v reprezentanci

Štiri mlade hokejistke kranjskega Triglava so prvič nastopile na uradnem reprezentančnem turnirju v Sarajevu in navdušile s svojo igro.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Prejšnji konec tedna se je prvič v zgodovini slovenskega ženskega hokeja zbrala reprezentanca do 18 let, ki se je udeležila mednarodnega regionalnega turnirja mladih reprezentanc Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Srbije in Slovenije.

Turnir, ki ga je v Sarajevu gostila Hokejska zveza Bosne in Hercegovine, je potekal v sklopu evropskega projekta Partnerstvo za napredek ženskega hokeja (WHPP – Women Hockey Partnership for Progress), katerega nosilec je Hokejska zveza Slovenije, njegov glavni namen pa je razvoj ženskega hokeja v regiji, pa tudi izmenjava izkušenj in priložnost za druženje.

Rezultat na prijateljskem turnirju sicer ni bil najpomembnejši, naše hokejistke pa so bile s 4 : 9 boljše od

Mlade hokejistke Maša Ankele, Ajda Jošt, Aika Berčič in Neja Troha ter trener Žan Zupan so se zadovoljni vrnili iz Sarajeva. / Foto: Tomaž Jošt

domače ekipe Bosne in Hercegovine, s 6 : 3 so premagale Hrvaško in s 4 : 5 izgubile s Srbijo.

V reprezentanci so se izkazale tudi štiri hokejistke Triglava. Prvi gol v zgodovini za našo mlado reprezentanco je dosegla Ajda Jošt, ki je mrežo nasprotnic zatresla

kar sedemkrat, Aika Berčič je dala tri gole, Maša Ankele dva, z odlično igro pa se je dokazala tudi Neja Troha.

Strokovni štab je vodil selektor Rene Zernko, v njem pa je bil tudi trener ženske ekipe Triglava Žan Zupan, ki zadnja štiri leta v kranjskem klubu skrbi za

napredek ženskega hokeja. »Dekleta so v tem času naredila premik predvsem v razmišljanju, da to ni zgolj rekreacija, ampak resen šport, ki ga je vredno trdo trenirati,« pravi Žan Zupan, ki je bil v Sarajevu še kako zadovoljen z nastopom hokejistk Triglava.

PLANINSKI IZLET: MONTICELLO (1362 M N. M.)

Veliki malček

Vrh s skromno višino, ki s svojo lego in obliko nagradi z lepim razgledom na čudovite Karnijske Alpe. Malček med samimi visokimi.

JELENA JUSTIN

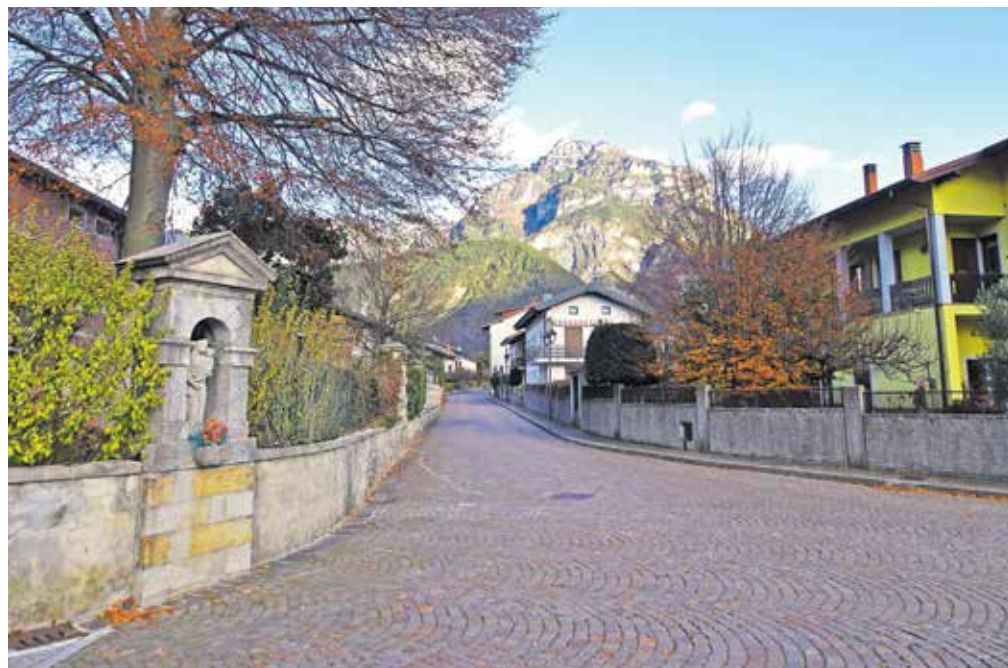
Ko sneg le malo pobe-
li visokogorje, je čudovita
tura nekam nižje, z lepimi
razgledi. Danes bomo obi-
skali Monticello, 1362 m vi-
sok hrib nad mestom Mužac
/ Moggio Udinese.

Preko Rateč se zapeljemo v
Trbiž in nadaljujemo po sta-
ri cesti proti Udinam. Pelje-
mo se skozi Pontebbo in po
približno 20 kilometrih smo
v kraju Mužac / Moggio Udi-
nese. Zavijemo z glavne ces-
te v mesto in v prvem krož-
išču nadaljujemo po klanč-
ku navzgor do Moggio di So-
pra. Parkiramo na urejenem
in brezplačnem parkirišču
ob cerkvi. S parkirišča nada-
ljujemo po tlakovani cesti in

malce od sramotilnega steba-
ra iz 17. stoletja zavijemo levo
navzdol. Cesta se postavi po-
konci in po približno sto me-
trih zavijemo levo pod ko-
tom 90 stopinj. Kmalu opa-
zimo tudi markacijo, ki nosi
številko 421. Čaka nas še kra-
tek del asfalta, nato pa stopi-
mo na mulatjero, ki je ure-
jena tudi za gorske kolesar-
je. Smo na mehki, zložni ste-
zi, ki počasi pridobiva višino.
Pot je res lepo speljana. Ko
hodiš, skoraj nimaš občut-
ka pridobivanja višine, no,
če bi kolesaril, je občutek si-
cer drugačen. Ko dosežemo
višino 926 m n. m., smo na
čudoviti razgledni točki, kjer
stoji osamljeno drevo s klo-
pjo. Odpre se nam razgled
na osamljeni karnijski vasi

Moggesa di Là in Mogge-
ssa di Qua. Hojo nadaljuje-
mo do sedla La Forca, kjer je
manjša kapelica. Ob kapelici
v hrib zagriže pot proti Mon-
ticellu, št. 421. Nekaj korakov
je dokaj strmih, nato pa pot
v okljukih pridobiva višino.
Pot daje občutek, da se ves
čas drži pobočja, kot da bi ga
obkrožili. Ko dosežemo sme-
rokaz, ki nas usmeri levo,
smo že dokaj blizu vrha. Do-
kaj! Sprehodimo se na drugo
stran grebena, kjer nas sme-
rokaz opozori, da imamo
možnost krožne poti. Zavije-
mo desno, strmo, na greben
Betulle. Ponekod izpostavl-
jen greben nas kot skalni
pomol vodi proti vrhu. Vmes
malce izgubimo višino, ki jo
spet pridobimo, hodimo pa
skoraj po drevoredu brezo-
vega drevja. Na vrhu Monti-
cella nas pričaka križ z vpi-
sno knjižico in žigom. In na-
grada; čudovit razgled v kro-
gu 360 stopinj; Amariana,
Monte Palavierte, Cimadors
Alto, Monte Sernio, Creta
Grauzaria, Monte Zermula,
dolina Val Aupa, Veliki Ko-
ritnik, Konjski Špik / Mon-
te Cavallo, Monte Forchiadi-
ce, Monte Chiavals, Zuc dal
Bor, Monte Crostis, Monte
Pisimoni, Javor, Lopič ...

Do sedla La Forca sestopi-
mo po isti poti. Vmes ima-
mo možnost sestopa po poti
421, ki nas v Moggio Udine-
se pripelje malce višje, a mi
bomo sestopili po poti 420,

Kapelica v ograji, kjer v kraju Moggio di Sopra zavijemo levo navzdol. Gora, ki jo vidimo, je Monte Pisimoni. / Foto: Jelena Justin

Vrh Monticella označuje križ, zadaj pa nebeško lepa Monte Sernio in Creta Grauzaria. / Foto: Jelena Justin

Udobna mulatjera, idealna za uživaški vzpon / Foto: Jelena Justin

ki se začne pri kapelici. Sle-
di strm sestop ob hudour-
niškem potoku Travasans,
kjer pot sicer ni tako meh-
ka in zložna, kot je bila tista
pri vzponu. Vmes nekajkrat
prečimo potok, nazadnje

čez manjši mostiček, ki klju-
buje zobu časa. Ko doseže-
mo Moggio do Sopra, smo
na ulici Borgo Costa. Drži-
mo se desne strani, tako in
tako že vidimo cerkev, kjer
smo parkirali.

Za nami je spet ena čudo-
vita tura v Karnijskih Alpah.

Nadmorska višina: 1362 m
Višinska razlika: 1050 m
Trajanje: 6 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Kolesarska avantura Balkan 2023, 5. del

SLAVKO ZUPANC

Prenočili smo v hotelu bli-
zu glavne železniške postaje
v Sofiji, prestolnici Bolgari-
je. Mesto leži v Sofijski kotli-
ni pod planino Vitoša, med
gorovjema Stara planina na
severu in Rodopi na jugu.
Cilj etape je bilo znano bol-
garsko smučarsko letovišče
Borovec (1300 m n. m.). To
je bila tudi najvišja točka le-
tošnjega kolesarskega pote-
panja po Balkanu.

Takoj na začetku naše poti
smo v bližini Levjega mostu
prečkali reko Vladajska, eno
do rek, ki tečejo skozi Sofi-
jo. Nadaljevali smo mimo
znamenitosti: kip sv. Sofije
(zaščitnica mesta), katedrala
sv. Nedelje, sodišče, rotunda
sv. Jurija, cerkev sv. Nikola-
ja (ruska cerkev), najstarejša
bolgarska univerza Sv. Kli-
ment Ohridski. Univerza
stoji v bližini metnega parka

Knežji vrt, v katerem so leta
1954 v čast Rdeči armadi, ki
je leta 1944 osvobodila Bol-
garijo, postavili spomenik
sovjetski vojski. V zadnjih
letih je zelo aktivno gibanje
za odstranitev spomenika.
V bližini je tudi stadion, poi-
menovan po bolgarskem na-
rodnem heroju in revolucio-
narju Vasilu Levskem.

Sofija, Knežji vrt in spomenik sovjetski vojski / Foto: Slavko Zupanc

Po ogledu parka smo po
Orlovem mostu prečka-
li reko Perlovska, ki se v
bližini mesta izliva v reko
Iskar. Po 15 kilometrih ko-
lesarjenja po Sofiji in nje-
nem predmestju smo pris-
peli do reke Iskar, ki teče
skozi vzhodno predmestje
Sofije. Prečkali smo reko in
ob njej nadaljevali skozi vas

German proti jezeru Panča-
revo. Reka Iskar izvira v naj-
višjem balkanskem gorovju
Rila v jugovzhodni Bolgariji
in je najdaljša reka (368 ki-
lometrov), ki v celoti teče po
ozemlju Bolgarije, najprej
proti severu čez Sofijsko
kotlinu, nato skozi gorov-
je Balkan, kjer tvori 84 kilo-
metrov dolgo sotesko, in na-
zadnje po Donavski nižini v
smeri severovzhod do izliva
v Donavo.

Pri akumulacijskem je-
zeru Pančarevo smo imeli
krajši postanek, nato pa smo
nadaljevali po panoramski
poti ob jezeru, ki je name-
njena pešcem in kolesar-
jem. Na koncu jezera smo
prišli na cesto, ki se ob reki
Iskar počasi vzpenja najprej
do akumulacijskega jeze-
ra Pasarel in nato do najve-
čjega akumulacijskega jeze-
ra, ki je dobilo ime po reki
Iskar in leži na nadmorski

GLASOVA KOLESARJENJA

Pred hotelom v smučarskem središču Borovec / Foto: Slavko Zupanc

višini 820 metrov. Ob poti
je več samostanov.

Nadaljevali smo ob reki
Črni Iskar do mesta Samo-
kov (950 m n. m.), ki je sku-
paj z bližnjim letoviščem
Borovec pomembno turi-
stično središče. V preteklosti
je bilo mesto središče roko-
delstva in umetnosti, v času

Otomanskega cesarstva pa
tudi največji center za pro-
izvodnjo železa. V mestu Sa-
mokov smo zapustili reko
Črni Iskar in nadaljevali ob
potoku Bistrica. Cesta je pos-
tajala vse bolj strma in čaka-
lo nas je še deset kilometrov
vzpona docilja v zimskošpor-
tnem središču Borovec.

Kmet bolj zaupa svetovalcu kot uradniku

Na posvetu javne službe kmetijskega svetovanja na Bledu so ugotavljali, da predlog, po katerem bi službo izpod okrilja kmetijsko-gozdarske zbornice prenesli neposredno pod kmetijsko ministrstvo, za kmeta ni dober, saj kmet bolj zaupa kmetijskemu svetovalcu kot državnemu uradniku.

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je v torek v Festivalni dvorani na Bledu pripravila tradicionalni, že osemindeseti posvet javne službe kmetijskega svetovanja, ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa dan kasneje še dogodek Evropskega partnerstva za inovacije – EIP.

Evolucija, ne revolucija

Na posvetu so razpravljali predvsem o razvojnih izzivih javne službe kmetijskega svetovanja. »Smo pred izzivom, kako bo ta služba delovala v prihodnje. Pojavil se je predlog, da bi jo prenesli neposredno pod ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Morda se komu zdi ta predlog dober, verjemite pa mi, da za uporabnike – kmete ni. Uspešno

svetovanje namreč temeljni zaupanju, kmet pa bolj zaupa svetovalcu, ki je iz njegove organizacije, to je iz zbornice, kot pa državnemu uradniku. Prihodnost službe vidim v njeni evoluciji, ne pa v revoluciji. Spremembe morajo biti premišljene, saj kmetje potrebujemo dolgoročno stabilne pogoje za uspešno delo,« je dejal predsednik kmetijsko-gozdarske zbornice Roman Žveglič in dodal, da so v zadnjih letih svetovanja prilagodili tako potrebam kmetov kot tudi novim izzivom, ki jih terjajo podnebne spremembe, varovanje okolja, izboljšanje dobrega počutja živali in digitalizacija. »Seveda je varovanje okolja izjemnega pomena, kmetje in kmetijska stroka se tega zavedamo, vendar se v zadnjem času soočamo z različnimi pritiski, ki vse bolj omejujejo kmetijstvo. Tukaj je vloga zbornice in kmetijskih

svetovalcev pri zaščiti interesov kmetov, kmetovanja in pridelave hrane še toliko bolj pomembna,« je dejal Žveglič in dodal, da je razvejana služba kmetijskega svetovanja zmožna hitrega in usklajenega odziva, kar se je pokazalo predvsem ob letošnjih vremenskih ujmah.

Težave kmetov lažje do odločevalcev

Vodja javne službe kmetijskega svetovanja Anton Jagodic pri KGZS je ugotavljal, da organizacijska povezava s kmetijami v zborničnem sistemu pomeni odličen obojestranski prenos informacij. »Težave kmetov tako pridejo do odločevalcev z že strokovno izoblikovanim predlogom, zato se država lahko nanje zelo hitro odzove in prenese rešitve do kmetov,« je dejal in poudaril, da se rezultati dela kmetijske svetovalne službe kažejo

Anton Jagodic / Foto: Gorazd Kavčič

tudi v uspešnem pridobivanju evropskih sredstev, uporabi naprednih tehnologij na kmetijah in njihovem ekonomskem razvoju. Pohvalil je pomembno vlogo svetovalcev pri izvajanju strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027, v ospredje pa je postavil tudi kadrovske prenovne službe, posodobitev opreme in svetovalnih orodij ter mednarodno povezovanje v sklopu projektov in stanovskih organizacij.

Premalo časa za delo na terenu

Na posvetu so predstavili evropske izkušnje s kmetijskim svetovanjem, še posebej nemške in avstrijske, pripravili pa so tudi dve okrogli mizi o izzivih kmetijskega svetovanja. Direktor zbornice Janez Pirc se je zavzel za to, da svetovalna služba tudi po izteku sedanjega koncesijskega razmerja ob koncu prihodnjega leta še naprej ostane pod okriljem zbornice. Da si to želijo tudi kmetje, je potrdila anketa, ki so jo izvedli med četrtno članov zbornice.

Robert Golc / Foto: Cveto Zaplotnik

»Sedanja sistem svetovanja je treba nadgraditi in ga razvijati naprej,« je dejal in poudaril, da je pri tem zelo pomembno izobraževanje svetovalcev. Tudi predsednik sindikata kmetov Anton Medved je ugotavljal, da kmetje zaupajo svetovalni službi in se zato nanjo tudi obračajo. »Nisem za to, da bi

sprejemljivo za slovenskega kmeta in kaj ne.

Irena Ule, predsednica Zveze kmetov Slovenije, se zavzema za takšno kmetijsko svetovalno službo, v kateri bodo kmetijski svetovalci imeli več časa za izobraževanje in za delo na terenu. Dobri svetovalci so po njenem mnenju tisti, ki znajo prisluniti ne samo strogo kmetijskim problemom, ampak tudi drugim.

Za dobre svetovalce tudi boljše plačilo

Robert Golc, vodja oddelka za kmetijsko svetovanje v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj, je ugotavljal, da so kmetijski svetovalci zaradi izpolnjevanja nalog, povezanih z izvajanjem skupne kmetijske politike, vse manj na terenu in imajo vse manj časa za tehnološko svetova-

Javna služba kmetijskega svetovanja je bila letos dvakrat na preizkusu: prvič med subvencijsko kampanjo, pri kateri je bilo zaradi spremenjene kmetijske politike veliko novosti, in drugič po avgustovskih poplavah, ko je organizirala pomoč kmetom in jim svetovala, kako ukrepati.

jo prenesli pod ministrstvo, tam so uradniki, ki pišejo predpise, ki dostikrat nam, kmetom, niso pogodu.«

»V svetovalni službi je veliko strokovnjakov, a sistem birokracije jih je privezal v pisarne in nimajo več časa iti na teren,« je dejala predsednica Zveze slovenske podeželske mladine Anja Kastelec, ki si tudi želi, da bi kmetijski svetovalci že pri nastajanju evropske kmetijske zakonodaje lahko rekli, kaj je

nje, kar ni dobro in kar bo v prihodnje treba spremeniti. Pa ne le to: pridnim, dobrim svetovalcem bo treba zagotoviti tudi boljše plačilo. V Sloveniji bi po njegovem mnenju potrebovali še več specialističnih svetovalcev, morda tudi za digitalizacijo, avtomatiko in robotiko. »Kmetije uvajajo vse več avtomatov in robotov, uvedba molznege robota je velik stres, a ne samo za živali, ampak tudi za kmeta,« je dejal Golc.

Posvet je bil dobro obiskan, med udeleženci je bilo največ kmetijskih svetovalcev.

/ Foto: Cveto Zaplotnik

Pomembna je trdnost mlekarne verige

Na srečanju dobaviteljev mleka Ljubljanskih mlekar so opozorili, kako pomembna je povezanost in trdnost mlekarne verige.

CVETO ZAPLOTNIK

Lesce – Ljubljanske mlekarne so prejšnji ponedeljek v restavraciji Kampa Šobec pripravile tradicionalno srečanje dobaviteljev mleka, na katerem so predstavile aktualne razmere na trgu mleka in mlečnih izdelkov, podelile priznanja rejcem, ki so v mlečnem letu 2022/2023 oddali mlekarji največ mleka in kakovostno najboljše mleko, prvič pa tudi priznanja v izboru za naj hlev, najbolj inovativen hlev in hlev »šampion ljudstva«.

Po lanskih rekordih letos umiritev

Kot je dejal direktor družbe Tomaž Žnidarič, je po lanskem letu, ko so odkupne cene mleka dosegle rekordne vrednosti, letos prišlo do umiritve razmer, a kljub temu bo letošnja povprečna odkupna cena višja kot lani. »Prav je, da si zadrage poskušajo izboriti za svoje kmete čim boljše odkupno ceno, a vsi skupaj si moramo prizadevati ohraniti stabilnost in predvsem povezanost mlekarne verige in ne smemo postavljati njene trdnosti in povezanosti pod vprašaj vsakič, ko se pojavi

kdo, ki bi bil v tistem tednu pripravljen plačati dva centa višjo ceno,« je dejal Žnidarič in kot primer, kako dogajanje na enem koncu mlekarne verige vpliva na dogajanje na drugem koncu, navedel situacijo iz druge polovice lanskega leta. »Takrat smo imeli zgodovinsko rekordno rast odkupnih cen mleka, posledično smo bili primorani dvigovati tudi svoje prodajne cene, kar je vplivalo na drastičen padec potrošnje mlečnih izdelkov v Sloveniji. Trgovci v Sloveniji so začeli intenzivno uvažati izdelke iz držav, kjer so odkupne cene

mleka, stroški dela in energentov in tudi dobrobit živali na precej nižji ravni kot v Sloveniji. Na dolgi rok je to slabo za vse. Potrošnika smo s tem navadili, da je začel kupovati izdelke po najnižji možni ceni,« je dejal Žnidarič in dodal, da bi pogostost takšnih ekstremov na dolgi rok pomenila tveganje za razpad mlekarne verige.

Priznanja dobaviteljem in za naj hlev

Ljubljanske mlekarne odkupujejo mleko od več kot 2200 kmetij v Sloveniji, največ, več kot 2,5 milijona

litrov, so ga v mlečnem letu 2022/2023 odkupile od Vinka Bogoviča iz Velike vasi pri Krškem, najbolj kakovostno mleko pa s kmetije Jožice Tegelj iz Iške Loke.

Letos so prvič podelili tudi priznanja za naj hlev. Z izborom so želeli pokazati dobre prakse kmetij, ki zagotavljajo živalim najboljše pogoje, ter spodbuditi izboljšave na tem področju. Strokovna komisija, ki jo je vodil dr. Ožbalt Podpečan, vodja Nacionalnega centra za dobrobit živali pri Veterinarski fakulteti v Ljubljani, je v ožji izbor uvrstila osem hlevov.

Vse je potlej pregledala, pri tem pa je ocenjevala njihovo prostornost, ležalne bokse, pohodne površine, tehnološko opremo, odnos rejcev do živali ... Za naj hlev je soglasno izbrala hlev Simona Čretnika s Pernovega pri Žalcu in za najbolj inovativen hlev hlev Vinka Bogoviča iz Velike vasi pri Krškem, hlev – šampion ljudstva pa je na podlagi spletnega glasovanja postal hlev Simona Bele s Svete Trojice v Slovenskih goricah. Med finalisti, ki so se potegovali za naj hlev, je bil kot edini s širšega gorenjskega območja tudi hlev Janeza Drakslarja iz Drulovke. Njegov hlev je nekaj posebnega, odprt in zrachen hlev, kombinacija starega in novega. O njem bomo posebej pisali v eni od prihodnjih števil.

V Sloveniji vsaka peta ženska žrtev nasilja

Po podatkih statističnega urada je eno izmed oblik nasilja, povzročeno tako v partnerskem odnosu kot zunaj njega, v Sloveniji doživelo 22 odstotkov žensk v starostni skupini od 18 do 74 let. V Srebrni niti opozarjajo tudi na nasilje nad starejšimi ženskami.

SIMON ŠUBIC

Brdo pri Kranju – »Nasilje se v intimnopartnerskih odnosih in družini ne konča vedno po razpadu zveze ali ločitvi. Pogosto se nadaljuje, včasih samo spremeni obliko. Večina femicidov se zgodi v času, ko žrtve zapuščajo nasilne partnerje ali v prvem letu pa razhodu. Zato je treba zaščitne ukrepe za žrtve načrtovati za daljši čas. Ženske, ki se obračajo po pomoč na nevladne organizacije, povedo, da so partnerski odnos s povzročiteljem prekinile pred leti ali celo pred desetletjem, pa še vedno niso varne. Povzročitelji jih zalezujejo, jim grozijo, o njih širijo lažne govorice, nadlegujejo njihove bližnje, jih finančno izčrpavajo. Za nadaljevanje nadzora in nasilja povzročitelji/ce pogosto uporabljajo otroke,« je na drugi nacionalni konferenci z naslovom Starševstvo in stiki v primerih nasilja v družini, ki je v petek na Brdu pri Kranju potekala ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami (25. november), poudarila predsednica Društva za nenasilno komunikacijo Katja Zabukovec Kerin.

»Ženske, ki se obračajo po pomoč na nevladne organizacije, povedo, da so partnerski odnos s povzročiteljem prekinile pred leti ali celo pred desetletjem, pa še vedno niso varne. Povzročitelji jih zalezujejo, jim grozijo, o njih širijo lažne govorice, nadlegujejo njihove bližnje, jih finančno izčrpavajo. Za nadaljevanje nadzora in nasilja povzročitelji/ce pogosto uporabljajo otroke.«

Ženske najbolj ogrožene doma

»Kot opozarja stroka, žensk tam, kjer so najbolj ogrožene, čeprav bi morale biti najbolj varne, doma, ne mori ljubezen, ne mori ljubosumje, ampak mori nasilnež, torej konkretna oseba in zloraba njegove premoči nad žensko. Informiranje žrtev o njihovih pravicah in možnostih za pomoč ter podpora skupnosti pri ozaveščanju sta ključna za spodbujanje zaupanja v te institucije,« je opozorila predsednica republike Nataša Pirc Musar. »Moja iskrena želja pa je tudi ustrezno medijsko poročanje. Mediji igrajo pri tem pomembno vlogo, ki pa se je, vsaj v določenih primerih, morda še ne zavedajo dovolj. Prelaganje odgovornosti za nasilje na ženske, žrtve nasilja, sekundarna viktimizacija na institucijah, pozivi k retradicionalizaciji so neprimerne in nedopustne prakse, ki poskušajo utemeljiti nasilje nad ženskami s starimi predsodki in neenakostjo med spoloma in so korak nazaj v boju za enakost in pravičnost, ker povzročitelji nasilja ob takšnem pogledu na družinsko nasilje tako

Ženskam, ki so ogrožene zaradi nasilja v družini, pomoč – tudi z nastanitvijo na tajni lokaciji – nudi tudi Varna hiša Gorenjske (051 200 081, vh.gorenjska@siol.net, www.varnahisagorenjske.com). / Foto: Tina Dokl

ne prepoznajo meja in svoje odgovornosti za nasilje,« je dodala.

Tudi državna sekretarka na notranjem ministru Helga Dobrin je poudarila, da se nasilje v družini pogosto dogaja v domačem okolju: »Žal je tudi v Sloveniji prepogosto, da otroci živijo v družinah, v katerih se dogaja nasilje, tudi zanemarjanje ter morebiti celo fizična in spolna zloraba. Če se otrok tako nauči škodljivih vzorcev, je velika verjetnost, da bo nosil posledice vse svoje odraslo življenje. Zato moramo vsi odrasli poskrbeti, da ta pravica ne ostane zgolj na papirju, temveč da jo resnično udeležimo. Največ, kar lahko odrasli naredimo, je vzgajanje mladih v okolju, ki spodbuja nenasilje in spoštovanje samega sebe, drugih in

ne nazadnje sveta, v katerem živimo. Nasilje v družini ni nikoli le težava posamezne družine, temveč celotne družbe, zato je prav, da to problematiko obravnavamo iz vseh zornih kotov in v institucijah zagotovimo čim bolj celostno obravnavo.«

Nasilju izpostavljene tudi starejše ženske

V Srebrni niti, združenju za dostojno starost, pa so v sporočilu za javnost opozorili na nasilje, ki so mu izpostavljene ženske, tudi starejše: »Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je zlorabo starejših oz. nasilje nad njimi mogoče opredeliti kot individualen ali ponavljajoč se način ravnanja, ki starejši osebi povzroča bolečino, škodo in stisko. Zloraba vključuje fizično, spolno, psihološko, finančno ali

materialno nasilje. Študije so pokazale, da so starejši najbolj izpostavljeni psihološkemu, čustvenemu, fizičnemu in finančnemu zlorabam, od tega ženske opazno bolj od moških.«

Po podatkih policije je v Sloveniji vseh kaznivih dejanj nad starejšimi približno

Žrtve nasilja se lahko za pomoč, podporo in informacije o katerikoli vrsti in obliki nasilja ter tudi o oblikah pomoči, pravicah in dolžnostih institucij med drugim obrnejo na številko policije 113, SOS telefon 080 11 55, TOM telefon za otroke in mladostnike 116 111.

no 5000 primerov letno, njihovo število pa se vsako leto zviša za približno 300. Največji delež zlorabljenih oseb je starih od 75 do 80 let, v 94 odstotkih so nasilni njihovi otroci, bistvene razlike med

spoloma storilcev ni, moški so bolj fizično, ženske pa bolj psihično nasilne. »Nasilja nad starejšimi ženskami je več kot nad starejšimi moškimi. Ženske so ekonomsko in socialno bolj ranljive. V Sloveniji smo po revščini starejših žensk visoko pri vrhu držav EU. Istočasno pa imajo manj družbenega vpliva, več težav z informacijsko ali finančno pismenostjo kot druge družbene skupine itd.,« opozarjajo v Srebrni niti.

Najpogostejše fizično nasilje

Po podatkih Statističnega urada RS iz leta 2022 je eno izmed oblik nasilja, povzročeno tako v partnerskem odnosu kot zunaj njega, v Sloveniji doživela vsaka peta oz. 22 odstotkov žensk v starostni skupini od 18 do 74 let. Najpogostejša oblika je fizično nasilje (vključno z grožnjami). Doživelo ga je 13 odstotkov žensk, spolno nasilje pa nekaj več kot devet odstotkov žensk. Devet odstot-

kov žensk, ki so bile žrtve fizičnega ali spolnega nasilja, je zaradi tega utrpelo telesne poškodbe, šest odstotkov žensk pa je bilo tarča tako resnih oblik nasilja, da so se bale za svoje življenje.

S helikopterjem po tri poškodovane planince

Krnica – V nedeljo okoli 12.30 je v bližini Blejske koče na planini Lipanca zdrsnilo 52-letni pohodnici iz Hrvaške. Pohodnica, ki je bila primerno opremljena, se je pri padcu poškodovala. Posredovali so radovljiški gorski reševalci in posadka združene ekipe Helikopterske nujne medicinske pomoči, ki je poškodovano Hrvatice s helikopterjem Slovenske vojske prepeljala v jeseniško bolnišnico. V soboto okoli 11. ure ure pa je 38-letnemu pohodniku zdrsnilo na ledeni in zasneženi poti od Roblekovega doma na Begunjščici proti Poljški planini. Bil je primerno opremljen, pri padcu pa se je poškodoval. Tudi njega so s helikopterjem Slovenske vojske prepeljali v bolnišnico. Včeraj nekaj pred 8. uro pa se je planinec poškodoval na Kredarici. Gorski reševalci iz Mojstrane so ga oskrbeli, nato so ga prav tako s helikopterjem Slovenske vojske prepeljali v jeseniško bolnišnico. Policisti opozarjajo, da sta na nekaterih delih gorskih poti že sneg in led, nekatere ceste v občini Kranjska Gora (npr. v Krmo) pa so še vedno zaprte zaradi sanacije vetroloma.

Nedeljski potres čutili v Cerkljah in Vodich

Cerklje – V nedeljo ob 3.29 so seizmografi državne mreže potresnih opazovalnic zabeležili potres magnitude 1,3 v bližini Cerkelj na Gorenjskem. Po zbranih podatkih so potres čutili posamezni prebivalci Cerkelj in Vodice. Ocenjujejo, da intenziteta potresa ni preseгла III. stopnje po evropski potresni lestvici.

Letali za gašenje odslej s plovci

SIMON ŠUBIC

Zgornji Brnik – Po slabih dveh mesecih sta se prejšnji teden na brniško letališče vrnila letala za gašenje požarov iz zraka Air Tractor Fire Boss, ki sta po novem prejele oznako AT-802 Fire Boss. Letali sta bili namreč od 26. septembra na montaži plovcev v Španiji. Kot so pojasnili na upravi za zaščito in reševanje, imata letali, vpisani v slovenski register, sicer možnost polnjenja tudi na letališčih, odslej pa je to mogoče tudi na ustreznih vodnih virih. Gre za slovenski projekt, ki je 85-odstotno sofinanciran s sredstvi evropske kohezijske politike za obdobje 2021–2027, so dodali.

Letalo za gašenje požarov iz zraka Air Tractor Fire Boss

/ Foto: URSZR

Po oceni dobavitelja so v Sloveniji za zajem vode primerna Blejsko, Bohinjsko,

Ormoško, Ožbaltsko, Mariborsko, Ptujsko in Vuzeško jezero ter Jadransko

morje, pogojno pa bi lahko omenjeni letali vodo zajemali tudi na Šoštanjskem, Lendavskem, Slivniškem, Velenjskem in Vuhreškem jezeru. Zajem vode pa je mogoč še na delih reke Drave pri Dravogradu in reke Save pri Sevnici, Rožnem in Brežicah.

Letali Air Tractor sta namočeni na letališču Brnik, v primeru razglašene velike požarne ogroženosti pa sta lahko na požarišču v od 15 do 20 minutah. Prostornina njunih rezervoarjev je tri tisoč litrov, kar je trikrat več vode, kot je lahko odvržejo s helikopterjem, poleg tega pa jo lahko z letalom odvržejo v celoti (kot s helikopterjem) ali pa le delno.

razpredrilo GG

ZATRESLE Z ENERGIJO

Petnajstletnica Kulturno-umetniškega društva (KUD) Leyli, ki se posveča ohranjanju orientalskih plesov, je z nostalgičnimi prikazi nekdanjih koreografij navdušila polno dvorano obiskovalcev.

Nika Toporiš

Društva, ki goji-jo tradicionalne plesne oblike Bližnjega in Daljnega vzhoda, se vsekakor izkazujejo kot dragocene oaze znanja, ustvarjalnosti in ljubezni do izraznosti. Takšen je tudi KUD Leyli, ki je v nedeljo počastil svojo 15-letnico. V Kulturnem centru Tržič so namreč pripravili plesno predstavo z naslo-

vom 15 let Leyli: Nostalgija, v okviru katere so plesalke občinstvo po plesni časovnici popeljale s svojimi najbolj reprezentativnimi koreografijami, poleg tega pa so predstavile tudi plesne točke letošnje sezone. Uvertura v večer je pripadla dolgoletni članici in mentorici otroške skupine Tamari Borojevič, ki je poustvarila svojo koreografijo iz leta 2009, ko je v italijanskem Lignanu osvojila drugo mesto. Plesalka, ki se je z orientalskimi plesi začela ukvarjati že

pri osmih letih, je tokrat na oder stopila po štirih letih, a kot je pojasnila, je trema ni pretirano mučila. »Vesela sem, da bom ponovno stala na odru, bolj kot zase pa sem na trnih za svojo skupino,« je še dejala. Že od vsega začetka za koreografije in celostno podobo nastopov v društvu skrbi umetniška vodja Iris Zavelcina. Kot je povedala, jo izredno veseli, da so orientalski plesi še vedno tako živi – ves čas je namreč vključenih med petdeset in sedemdeset članic. »KUD Leyli združuje plesalke, ki rade nastopajo, pokažejo svoje znanje in talente ter navdušujejo občinstvo. Imamo otroško, mladinsko in člansko skupino, v okviru slednje deluje tudi tekmovalna sekcija, poleg tega pa tudi rekreativno,« je razložila umetniška vodja.

Estetika, ki ji ni para

Če pomislimo na orientalske plesalke, zagotovo ne moremo mimo bleščečih kostumov. V ta namen so pri KUD Leyli tokrat pripravili tudi razstavo svojih najbolj

Tamara Borojevič je z orientalskimi plesi začela pri osmih letih. Danes jih šteje 24. / Foto: Tina Dokl

znanih kostumov, posamezno oblačilo pa so obogatili z zgodbo in pa QR kodo, ki obiskovalca popelje do novih nastopov oziroma 'kostumov v akciji'. »Oblačilna kultura je vsekakor med pomembnejšimi elementi orientalskih plesov. Blišč, dragulji, čudoviti materiali... Estetika je nekaj, brez česar orientalske plesalke ne moremo. Želimo biti lepe za ljudi, ki si vzamejo čas in nas pridejo pogledat,« je še dejala Iris Zavelcina. Nedeljski večer je tako minil, kot bi mignil, udarne koreografije, nekatere obogatene z različnimi pripomočki, pa so povzročile, da se niso tresle le plesalke, temveč tudi navdušena dvorana obiskovalcev. Dogodka pa se je udeležil tudi David Ahačič in podelil dve rdeči znački tržiški zmajček. Za desetletno delovanje v ljubiteljski kulturi sta ju prejeli Mariša Kern in Stela Poljanšek.

Na razstavi si je mogoče ogledati najodmevnejše kostume KUD Leyli, ki so v zadnjih 15 letih navduševali občinstvo.

/ Foto: Tina Dokl

Metuljev let v izvedbi članske skupine KUD Leyli / Foto: Tina Dokl

RECEPT ZA SREČO

V svoji monokomediji, s katero je na turneji po Sloveniji, ga išče komik Rok Škrlep iz Kranja.

Ana Šubic

Čepprav ima 27 let, je komik Rok Škrlep na stand-up odrih že celo desetletje, deseto obletnico nastopanja pa zaznamuje s svojo drugo avtorsko predstavo – glasbeno monokomedijo Recept za srečo. Predpremierno jo je uprizoril konec maja na odru razprodanega Šmartinskega doma v domačem Stražišču pri Kranju. Sledilo je še nekaj ponovitev in brušenje detajlov, nato pa je bila sredi oktobra premiera v Španskih borcih v Ljubljani. Od tedaj je na turneji po Sloveniji. Za njim je že 22

energija, s katero ljudje pridejo v kulturni dom. Je pa nastopati doma zagotovo drugače. Veš, da boš poznal polovico občinstva, in zato je morda kanček treme več. Ta sicer izgine že po nekaj minutah, ko energija publike zajame celo dvorano. Si pa nalašč malo bolj navijem luči, da ne vidim toliko publike, saj bi drugače med nastopom preveč razmišljal, kdo vse je med občinstvom.»

V monokomediji, ki jo je režiral Urh Mlakar, Škrlep skuša priti do sestavin, potrebnih za srečo. »Trudil sem se, da je predstava zastavljena na humoren način in da hkrati prinese neko sporočilo, ki ga gledalcem skušam predati na nežen, mehek način.«

Rok Škrlep na odru Šmartinskega doma v domačem Stražišču, kjer je imel tri razprodane predstave. / Foto: Tina Dokl

predstav. »Odziv je za zdaj nad pričakovanji. Predstava je povsod po Sloveniji lepo sprejeta, dvorane pa so zelo dobro napolnjene. To je nekaj, o čemer sem vedno sanjal,« je zadovoljen Škrlep.

V zadnjem tednu je nasmejal tudi gorenjsko občinstvo: v Kamniku, na Jesenicah in ponovno v Stražišču, kjer je namesto načrtovane ene predstave na koncu imel dve – obe razprodani. Samo v Stražišču si je tako Recept za srečo vključno s predpremierno ogledalo okoli šeststo gledalcev. »Nad tem sem zelo toplo presenečen, celo ganjen. In tu ne gre samo za številko, predvsem me je premaknila

Obogatil jo je tudi z zabavnimi glasbenimi vložki in slikovnim humorjem.

Jesensko turnejo bo sklenil 6. decembra na Bledu. Po krajšem premoru se namerava na odre vrniti konec januarja. »Koliko predstav še bo, bo pokazal čas. Po tihem upam, da bom praznoval tudi stoto ponovitev,« nam je še zaupal Rok Škrlep, ki ga sicer poznamo tudi kot televizijskega voditelja Malih sivih celic. Omeniti velja še, da si bo od 1. decembra na njegovem YouTube kanalu možno ogledati tudi njegovo prvo celovečerno predstavo Svetovne fore, ki na komičen način govori o njegovih potovanjih.

Novorojenčki

Minuli teden je v kranjski porodnišnici na svet prišlo 35 novih prebivalcev. Rodilo se je 15 dečkov in 20 deklic. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 4126 gramov, najlažja pa deklica, ki ji je tehtnica pokazala 2730 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 16 novorojenčkov, med njimi je bilo 9 deklic in 7 dečkov. Najtežja je bila ena od deklic, tehtala je 4130 gramov. Najlažji je bil deček, ki mu je babica na tehtala 2900 gramov.

Za učence so pripravili številne zanimive delavnice.

/ Foto: Gorazd Kavčič

PESMI MLADIH

Sreča

Ker srečo treba je deliti, delim jo z vsemi, ki prekrižajo mi pot.

Sreča pa je rada opoteča. Zato danes je, jutri lahko ne več.

In kadar je, narediti je treba čisto vse, da kroži in se deli med vse.

Ker potem nikoli je ne zmanjka in vsak od nas pride nekoč na vrsto.

Anja

»In kadar je, narediti je treba čisto vse, da kroži in se deli med vse.« Popolnoma se strinjam, srečo je treba deliti, dovolj je je za vse, le spregledati je ne smemo. Meta

SAMO ZA RADOVEDNE

Na Osnovni šoli Orehek Kranj so minulo soboto gostili 11. Festival naše prihodnosti, na katerem se je zbralo 350 radovednih in vedoželjnih učencev iz osemnajstih osnovnih šol z vse Gorenjske.

Mateja Rant

Množica nadarjenih in radovednih učencev iz gorenjskih osnovnih šol je v soboto dopoldne v spremstvu mentorjev zavzela prostore šole na Orehku, v katerih so zanje pripravili kar 24 različnih delavnic. Najprej pa so se zbrali v šolski telovadnici, kjer sta jih pozdravila tudi kranjski župan Matjaž Rakovec in predstojnica kranjske območne enote Zavoda RS za šolstvo Doris Kužel, kot poseben gost pa se jim je letos pridružil igralec in televizijski voditelj Nik Škrlec.

V pogovoru z njim so učenci lahko izvedeli, da ga je v obdobju, ko je bil njihovih let, zanimalo ogromno stvari in mnogo od tega je želel tudi sam preveriti. »Med drugim me je zanimalo računalništvo, rad sem bral, že takrat sem se učil tudi žonglirati.« Zaupal jim je tudi, da je vedno rad hodil v šolo. »Vedno sem imel občutek, da je šola tam zame. To je

Kot posebnega gosta so letos povabili igralca in televizijskega voditelja Nika Škrleca.

/ Foto: Mateja Rant

vedno dobro vedeti.« Glede na to, da je tudi državni prvak v pomnjenju števila pi, je pojasnil, da tako kot mišice lahko treniramo možgane. »Spomin imam zelo slab, sem se pa naučil tehnik pomnjenja in to je moja skrivnost,« je razkril in dodal, da mu gre pri vseh rekordih predvsem za to, da premika lastne meje.

Učenci so ne nato razkropili po delavnicah. Med

raznovrstno izbiro je vsak lahko našel kaj zase. Tudi letos je največje zanimanje vladalo za sobe pobege, velik naval je bil tudi na vse naravoslovne delavnice in programiranje, je pojasnila vodja projekta Anja Šmid Pustoslemšek. Na delavnicah so jim tudi letos ponudili nekaj več, nekaj, česar pri pouku v šoli ne bodo izvedeli in s čimer si lahko razširijo obzorja. Delavnice

pripravljajo mentorji iz gorenjskih osnovnih in srednjih šol, pa tudi zunanji izvajalci iz podjetij in drugih ustanov. »Šola je vse dopoldne tako rekoč pokala po šivih, ampak to nas zelo veseli, saj smo gostili same bistre in radovedne glave, ki bodo v prihodnje gotovo pomembno prispevale k razvoju naše skupnosti,« je ob tem dejal ravnatelj Osnovne šole Orehek Drago Zalar.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKO

Andaluzijski dnevnik (4)

ODKRIVANJE LEPOPOT JUŽNE ŠPANIJE

Neža Markelj

Pravijo, da je najboljša potreba prihraniti za konec. Rek, ki sva se ga držala tudi midva z Nejcem – in zadnje dni v Andaluziji preživela med gostimi krošnjami starih hrastov v naravnem parku Sierra de Grazalema ter se namakala v topleni oceanu ob neskončnih peščenih obalah Cadiza.

Kraška pokrajina med Cadizom in Malago

Na skrajnem severnem robu naravnega parka Sierra de Grazalema je med strme pečine ugnezdena majhna bela vasica Zahara de la Sierra. Ozke tlakovane ulice, pobeljena pročelja z barvnimi polkni in majhen senčen trg so dajali vtis stereotipne, a čudovite vasice daleč stran od turističnega vrveža. Po namestitvi in sprehodu skozi središče sva tik ob robu razgledne ploščadi Canape

Bela vasica Zahara de la Sierra je ugnezdena pod strme pečine. / Foto: Neža Markelj

zagledala majhno turistično pisarno. Kot naročeno! Pred načrtovanim pohodom v kanjon Garganta Verde sva si namreč morala urediti še vsa potrebna dovoljenja za vstop v del parka, kamor je sicer v poletnih mesecih zaradi velike nevarnosti požarov strogo prepovedano hoditi. Gospa v pisarni nama je v polomljeni angleščini razložila, da so dovoljenja za obisk soteske žal pošla, in nama predlagala sprehod

po poti Los Llanos de Rabel. »Čudovita pot v samo osrčje naravnega parka,« je dodala, ko je videla najina razočarana obraza, in naju oštela, da si morava dovoljenja za Pinsapar, El Toroen, Garganta Verde in Llanos del Rabel naslednjič urediti prej.

Čez prelaz in proti Atlantiku

Po obilnem zajtrku sva ubrala ozko strmo cesto proti okoliškemu hribovju, topel

veter pa je nosil vonj po borovcih, ki je spominjal na poletje. Sprehod po parku je presegel najina pričakovanja – uživala sva ob pogledu na mogočne stare hraste in mandljeva drevesa, zanimivo oblikovano kraško pokrajino ter ozke doline, ki so nakazovali začetke številnih sotesk. Deset kilometrov dolgo krožno pot sva zaključila v dobrih treh urah, na hitro pomalicala kar v avtu in se odpravila višje, proti prelazu Puerto de las Palomas. Za pot do najinega naslednjega postanka ob obali Atlantika sva namreč izbrala daljšo, a izredno razgledno cesto čez 1190 metrov visok prelaz, ki naju je v dveh urah pripeljala do turističnega naselja Fuente del Gallo.

Ob obalah Atlantskega oceana

Imenitne vile in številni hoteli so tiste prve majske dni samevali ob dolgi peščenih obali, ki se je v zgodnjih jutrih preobrazila v več kilometrov dolgo atletsko stezo, popoldne pa so atlantski

Čudovit razgled na apnenčasto pokrajino in mogočne stare hraste / Foto: Neža Markelj

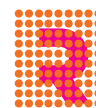
Ozka vijugasta cesta proti prelazu Puerto de las Palomas

/ Foto: Neža Markelj

veter izkoristili srfarji in jadranci. Ker je Fuente del Gallo od Cadiza oddaljen le dobre pol ure vožnje, sva se že v

naslednjih dneh podala tudi na raziskovanje tega znamenitega španskega mesta.

(Se nadaljuje)

PRAZNOVANJA

MEDOVITI JUBILEJ

Nedavno je v krogu najbližjih častljivo okroglo obletnico, devetdeseti rojstni dan, praznoval marljivi ljubiteljski čebelar Franc Zorman iz Cerkelj.

Samo Lesjak

Franc Zorman, po domače Čamer-nik, se je rodil in odraščal v Praprotni Polci v družini osmih otrok. Na domači kmetiji je bil vedno v pomoč pri raznih opravilih in tako pridobil mnoge delovne navade ter vrednote, ki so ga nato spremljale vse življenje. Druga svetovna vojna je zarezala v življenja vseh, tudi v šolanje takrat odraščajoče mladine. Franc je prve poklicne izkušnje vestno pridobival v ključavničarski delavnici mojstra Florjančiča na Pungertu v

Kranju, kamor se je vsak dan vozil s kolesom. Svojo poklicno pot je nadaljeval v Iskri, nato pa vse do upokojitve delal v kranjski Savi. Po upokojitvi je bil vrsto let aktiven član Društva upokojencev Cerklje in dejaven v domači krajevni skupnosti.

Z izbranko Slavko sta se poročila leta 1960 in skupaj vzgojila hči Barbaro ter sinova Boštjana ter Klemena, kmalu sta bila njegovih globokih življenjskih modrosti deležna vedoželjna vnukinja Pia in živahen vnuk Matic, sedaj pa mu nasmeh na obraz riše navihana pravničinja Dalia.

Domala vse življenje Franca spremlja ljubezen

do čebel. Za čebelarstvo se je navdušil že v otroških letih pri svojem stricu v rojstni vasi. Kasneje je kot dolgoletni predsednik Čebelarke družine Cerklje za delo in prispevek k razvoju slovenskega čebelarstva zaslužen prejel številna odlikovanja, tako v domačem kraju kot tudi širše. Še vedno je aktiven čebelar in skrbi za svoje čebelje družine, kot vselej pa še vedno upa in želi, da bosta dobro sodelovanje in prijateljsko vzdušje med cerkljanskimi pa tudi vsemi ostalimi čebelarji ostala stalnici tudi v prihodnje.

V času gobarske sezone se najraje odpravi v gozdove

v okolici Cerkelj, gobarsko srečo pa poskuša najti sam ali s prijatelji tudi na Jezerskem, Pokljuki, v Martinj Vrh, pri Sv. Lenartu ... V toplejših mesecih z veseljem ureja vrt in okolico svoje hiše. Franc pravi, da je zdravje človekovo največje bogastvo, saj je človek le tako lahko gospodar samega sebe.

Svoje vsestransko znanje je Franc vseskozi izpopolnjeval ter ga še danes predaja naprej mlajšim generacijam ter tudi svojim najbližjim, ki so mu ob okroglem jubileju zaželeli obilo sreče, zdravja ter navdihujoče pozitivne energije, ki jo nesebično deli z drugimi.

Franc se je razveselil rojstnodnevne torte, okrašene s simboličnimi motivi iz njegovega življenja: čebelami, gobami, mirom in harmonijo narave ... / Foto: Matic Zorman

Okrogli jubilej je Franc Zorman proslavil v prijetnem in prešernem vzdušju v družinskem krogu. / Foto: Matic Zorman

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Prevarana«

Spoštovana Tanja, sem poročena z dvema otrokoma, eden je na začetku srednje šole, druga je še v osnovni šoli. Možno veliko dela, odkrila pa sem, da ima ljubico. Ne vem, kako naprej. Odit me je strah zaradi financ, saj ne vem, kako bi preživel. Tudi otroka sta precej navezana na moža. Ali se bo mož spremenil?

Pravite, da vas je strah zaradi financ, saj mož prinese večino denarja domov. Kaj pa vi? Mislite, da bi bil mož brez vas tako uspešen? Vsak dan se vrne v topel in urejen dom. Oprano ima, zlikano, otroka sta zdrava, hrano ima kuhano. Ne pravijo zastoni, da ženske podpiramo tri vo-

gale doma. Tudi pri vas ni drugače, brez vas vaš mož ne bi bil niti pol tako uspešen, kot je. Tudi pri morebitnem odhodu bi vam pripadlo polovico vsega, kar sta pridobila v zakonu, poleg tega imate svojo službo, torej se glede denarja brez potrebe obremenjujete. Vezati svojjo prihodnost na otroka ni dobro. Otroci so nam samo posojeni, niso naša lastnina. Samo še nekaj let vas bosta nujno potrebovala, potem bosta odrasli osebi s svojimi življenji. Vaše življenje naj ne bo osnovano na vaših otrocih. Vi sami si morate osmisliti življenje. Ali se bo mož spremenil? Zdaj bom mogoče malo grdo povedala, toda

zadnja dognanja so pokazala, da se tudi starejšega psa da naučiti novih trikov, samo več časa in potrpežljivosti je treba. Če boste prijeli bika za roge, torej moža soočili s tem, da veste, da vas varajo, in če bosta poiskala strokovno pomoč in garala, potem se bo spremenil on, pa tudi vi. To pa potrebujeta oba! Želim vse dobro.

»Upokojitev«

Pozdravljeni, Tanja! Zaradi bolezni sem oddala prošnjo za predčasno upokojitev. Že dvakrat so mi prošnjo zavrnili, kako bo tokrat? Delam kot s. p., vendar mi je vedno težje, saj me revma zelo muči.

Pozdravljeni. Da, videti je, da vas bolezen vedno bolj muči, in ker smo starejši, žal ne gre na bolje, saj nam telo izstavlja račun za vse tisto, kar smo mu slabega storili, zraven pa se pridružijo že geni in vplivi okolice, ki tudi

niso zanemarljivi. Žal vas moram opomniti, da sami veliko prispevate k temu, da se tako slabo počutite. Razdajate se za druge, sebe pa zanemarjate. V sebi veste, da to ni prav, vendar pa ničesar ne spremenite. Občasno razdajanje za druge je lepo, toda v osnovi morate ostati zvesti sebi, saj drugače ne boste mogli funkcionirati. Zgodilo se bo, da se boste izčrpali in boste drugim v breme. Takrat življenje ne bo lepo ne za vas in ne za tiste, ki jih zdaj čezmerno razvajate, saj ne bodo znali stati na svojih nogah, še manj pa pomagati vam. Kar se upokojitve tiče, se boste predčasno upokojili v prihodnjih nekaj letih. Trenutno je videti, da nimate dovolj zdravstvenega zaledja. Našli boste osebo, verjetno z zdravstvenega področja, ki vam bo pri tej upokojitvi zelo pomagala. Srečno!

V finale talentov tudi pevka iz Škofje Loke

V nedeljo smo v predzadnji polfinalni oddaji Slovenija ima talent Gorenjci dobili svojega prvega predstavnika oz. predstavnico v decembrskem finalu letošnjega šova talentov: 18-letno Mario Sofio Tovar Brčić iz Škofje Loke. Mlada pevka s koreninami v Venezueli in na Hrvaškem je v polfinalu s pesmijo Christine Aguilere Beautiful navdušila tako gledalce kot žirijo. Sodnica Marjetka Vovk je denimo poudarila, da je že od avdicije zaljubljena v glas mlade Škofjeločanke in da je navdušena nad njeno unikatnostjo. To nedeljo se bosta v zadnji polfinalni oddaji talentov v finale skušali prebiti tudi 17-letna harmonikarica Špela Šemrl iz Radovljice in 42-letna pevka Maja Drlječan iz Domžal.

Maria Sofia Tovar Brčić

/ Foto: Pop TV

LAŽJI SUDOKU

4	3	1	7			2	6
	2		1	4	3		
9			5			4	
	8		7	5			1
		7	6		2		
6		2		9		3	
	5		3				2
		8	5	9			7
1	4		2		6	5	

Rešitev:

6	9	2	1	8	7	5	1
7	1	9	6	5	8	9	2
2	1	9	6	7	6	5	1
5	2	8	7	9	1	1	9
7	8	6	9	1	2	6	5
1	9	5	7	2	8	5	3
8	7	1	2	5	9	4	6
4	6	7	1	9	5	2	9
9	2	9	4	6	1	2	7

TEŽJI SUDOKU

7	9		1			4	8
			9		3		
	6						
		5			2		4
		7				1	
4	8		6			9	
							2
			3		5		
	4	8			7		3

Rešitev:

6	9	2	1	8	7	5	1
7	1	9	6	5	8	9	2
2	1	9	6	7	6	5	1
8	7	1	2	5	9	4	6
4	6	7	1	9	5	2	9
1	9	5	7	2	8	5	3
8	7	1	2	5	9	4	6
4	6	7	1	9	5	2	9
9	2	9	4	6	1	2	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GLAVNA ZVEZDA božičnih praznikov

Izberite svojo rezano kavkaško jelko

in pridobite
KUPON -10%
za nakup v mesecu januarju*

100 - 150 cm
14,99

Št. art.: 1376060

150 - 175 cm
19,99

Št. art.: 1376078

175 - 200 cm
24,99

Št. art.: 1376086

REZANA KAVKAŠKA JELKA

Izbrana kakovostna jelka s posebej gostimi, temno zelenimi, dolgimi iglicami vse do vršičkov vej. Lepa simetrična rast z ravnim deblom. Priljubljena žlahtna jelka ne pika, je dolgo obstojna in idealna za okrasitev z božičnimi okraski (brez dekoracije).

OBI KRANJ, Stara cesta 25, tel. št.: 04/281 24 28; email: trgovinasi774@obi.si

TAKO ENOSTAVNO

Ponudba velja do 24. 12. 2023 oz. do razprodaje zalog. Izdelki se prodajajo brez dekoracije. Slike so simbolične. Cene so v EUR z vštetim DDV. Več informacij na obi.si. *Pri nakupu rezanega božičnega drevesa v naših trgovskih centrih prejmete kupon za 10-odstotni popust na nakup v vrednosti nad 30 € v času od 03.01.2024 do 31.01.2024. Unovčite ga lahko le enkrat in ne naknadno. Izvzete so varščine, kavčije, plinske jeklenke, najem strojev, storitve, darilne kartice. Prav tako kupona ni možno vnovčiti na že znižano blago. Popusta ni mogoče uveljaviti pri nakupu na naši spletni trgovini.

SESTAVIL: F. KALAN	VERSKA USTANOVA	SPRETNOST V RAPRAV- LJANJU	PEVEC RESNIK	PRIPADNIK LOČINE ESENOV	KONEC POLOTOKA	GRŠKA OBREDNA PESEM, NOMOS	PERGAMON- SKI KRALJ, ATAL	INDIJSKA ZVEZNA DRŽAVA	JADRANSKI OTOK	IDA KRAVANJA, ITA ?	KIRURŠKA IGLA	JEDŽ	SL. PEVEC (DAVID)
AZIJSKA DRŽAVA							8						
ARISTO- TELOVA SMER V FILOZOFIJI													
PESNIK KLOPČIČ					POLIVKA ZA RIBE						2		
VELIKA OS					REKA NA ČESKEM DEL GLAVE, VRTELJ						ERBIJ ZNAMKA RACUNAL- NIKOVA		
SIMONA TABASCO			STROJ (POG.)	DEL PO- HISTVA ZA SEDENJE					PEVEC JUNKAR	SLIKAR MAVEC ENKA ENOJKA			
POSADKA, MOŠTVO				TESAN POL- IZDELEK				13				LADJA ZA ZALOV NA TUNE	ROPARSKA PTIČA, ŠKRJANČAR
GRŠKI JUNAK (PO NJEM AKA- DEMJA)		4					AMERIŠKI DRŽAVNIK (JIMMY)	NAJVIŠJI VRH V PIRENEJH					
SOMIŠ- LJENIK (ZASTAR.)								OBLAK V VISINAH NAROD V LAOSU					
GORENJSKI GLAS	GOSPA V ITAL. OKOLJU	REKA V GRČIJI LAŽNO OPRAVIČILO				IGRALEC BALDWIN DEL OBRAZA					NIKOLA TESLA ROMEO IN ?		
DONOSNA SLUŽBA BREZ DELA (KNJIŽNO)								ZRAK (NAREČNO) GALATEJIN LJUBIMEC					
MOTO- ČIKLIST SANTAJ				7	DVORANA STOIKOV GL. MESTO JORDANJE					KANTON V SVICI POLDRAG KAMEN			
NEDA GAČNIK				GALERIJA V LONDONU SL.DIRIGENT (RADO)				SLIKARSKA TEHNIKA OZKA SOTESKA			11		
IGRALEC ZALOKAR				ITAL. VERMUT RANO- CELNIK								FINSKO JEZERO, INARI	KAKAO
ZAPREKA							KRAJ PRI PORECU	MESTO NA HRVAŠKEM SULTANOV RAZGLAS					
PRISTAŠ ROMANTIKE								12	BARVILO ZA LASE, KNA ŠPORTNI COLN				
MOJZESOV BRAT					REKA V TURČIJI IGRA S KARTAMI						ANA KLASNJA MORAL- NOST		
GORENJSKI GLAS	OKRASNI DEL AVTO- MOBILA	STROJ, APARAT ČLOVEŠKA VREDNOTA									OBDOBJE, EPOHA DRŽAVA V ZDA		5
ULIČNO OSEBNO VOZILO		1					DAVEK DAVSCINA EROTIČNI PESNIK						
KURJA GOLSA					VULKAN NA HAVAJH (MAUNA) KMEČKO NASELJE			IGRALEC RANER RIBIŠKA MREŽICA				GLASBENIK DEDIC	GALEBU PODOBNA VODNA PTICA
PEVEC DRAGOJE- VIČ							10	KONJ PRI ŠAHU OVITEK ZA SPISE					
JURE TORI			PRIJETEN VONJ SFERA, VESOLJE						LUKA V J. ITALIJI TVORBA V PANJU				
MERSKA ENOTA ZA OSVETLJE- NOST					PRISTOJ- BINA STAVBA, OBJEKT							SLAVKO GRUM PETER JANUŠ	
HERCE- GOVEC				TRENUTEK, MOMENT PRIPRAVA ZA LIKANJE				ENOTA ZA JAKOST EL. TOKA					
ŠTEVILO PRI ODŠTE- VANJU								SKRIVNOST (KNJIŽNO)			9		
ASTENIK CARTER ERINA KERALA, TOKAVA	KUHINJSKA POSODA	POLJSKI GLODAVEC KRAJ PRI OPATJI					6						
MOČVIR- SKA PTICA													
ORODJE ZA KOŠNJO									ČRNKASTA KRAVA				
LUKA VIDMAR					LAVO ČERMELJ SPIKERKA KOROŠEC								
GRŠKA PESNICA													
TV VODITELJ URANKAR			3										
PEVKA HROVAT													

Nagrade: 3x praktična nagrada

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. **Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti.** To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov krizanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Zadnji rok za oddajo je petek, 8. december 2023.

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13

KAKŠNO TESLO SEM BIL, 2. DEL

Malo denarja, malo muzike

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Po Ljubljani so se širile govorice, da mi, če mi le more, natika roge. Vseeno mi je bilo. Veste, kdaj je možki najbolj na tleh? Takrat, ko se zjutraj pogleda v ogledalo in si reče, da večjega tepca od njega svet še ni videl. Nekaj časa sem še vztrajal, potem pa sem ji predlagal, da se vrne k bivšemu. 'Ne, pa se ne bom, noseča sem!' mi je zabrusila. 'Kako noseča, saj si zaščiten!' Njene tabletko so se valjale po vseh predalih v kopalnici.

Malo sem še godrnjal, potem pa sem ugriznil v to grenko jabolko v upanju, da se bo spremenila, ko bomo postali družina. Kakšen bedak! Najprej me je 'odstavila' in se preselila v drugo sobo. Tudi v kopalnici se je zaklepala. Nič več se ni gola sprehajala po stanovanju. Njen izgovor je bil, da je nosečniški trebuh skvaril njeno prelestno postavo. Zanj sem postal bankomat. Denarja ji je bilo zmeraj premalo. Bilo je noro, iskal sem variante za bančno posojilo, a Karmen to ni zanimalo. Takrat je veljalo, da komitentu

na banki niso dali gotovine, plačevali so le račune. Do mene je postala zelo nersramna, obkladala me je z različnimi zmerljivkami. Opazila pa sem, da jo je zanimal košarkar, ki je stanoval čez hodnik. Vseeno mi je bilo. Potem ji je začel trebuh rasti. Ko sem se nekega dne vrnil iz službe, ni bila sama. K nama se je priselilo mlado dekle. Ne vem, ali je imelo 18 let. Nisem ugovarjal. Manj kot sem se vtikal v njeno življenje, več miru sem imel. V službi smo imeli nemalo poslovnih težav zaradi inflacije, pa je direktor pričakoval, da bom dal vse od sebe. Po drugi strani so se mi ženske precej zamerile, tudi apetita nisem imel po njih. Včasih je minil teden, ko Karmen nisem niti videl, njene prijateljice pa sploh ne. Pogosto, med vožnjo v službo, sem se spomnil preroških besed žene in prvega moža. Zakaj sem bil tako neumen, da mu nisem verjel?!

Končno je napočil dan, ko je šla Karmen roditi. Poslovno sem bil v Skopju, vrnil sem se šele, ko je prišla iz porodnišnice. Bila je cvetoča, kot da za njo ne bi bil težak porod. Vzel sem otroka v naročje in ga v trenutku vzljubil. Ko hudič na kup serje, je dreka veliko, pravijo, in tudi pri meni je bilo tako. A sem se tolažil: če bi se razvezal, tega otroka ne bi nikoli držal v naročju!

Sledili so mesecu, ko je deklica veliko jokala. Ko sem se vrnil domov, me je pričakalo zmerjanje in preklinjanje. Ženina prijateljica se je skupaj z otrokom zaklenila v sobo, žena pa je norela po stanovanju rekoč, da tega dretja ne bo več prenašala.

'Otrok mora v posvojitev, ker nisem sposobna skrbeti

zanj, ti pa še manj!' mi je govorila. Zastalo mi je srce: 'Ženska, kaj pa blebetaš?' Začela je nekaj govoriti o tem, da bi ji moral za otroka več plačati, da sem skopuh, da jo s svojo ljubeznijo do pamža psihično izčrpavam. Če zaprem oči, jo še danes vidim pred seboj: bila je lepa kot boginja, a njena duša je bila kot gnojnična jama. Šel sem do prijatelja, ki je prekipčeval z markami, in ga prosil za posojilo. Dal mi ga je, a za vrto glave obresti. Denar sem izročil Karmen in jo prosil, naj s punčko, ki ni nič kriva, malo lepše ravna. Potem pa sem jo še vprašal, kdaj jo bomo krstili. Spet me je začela zmerjati, da ona tega ne bo dovolila, da Boga ni in podobno. Kakšen teden je bil potem v hiši mir. Nekoč me je čisto mimogrede, a le za trenutek, prešinila misel, kako to, da se njene prsi niso nič povečale, četudi je govorila, da otroka ves čas doji. A sem misel odgnal, ker se v ženske zadeve nisem hotel vtikati. To je bila največja napaka, ki sem jo storil!

Trije meseci so minili kot blisk. Punčko sem rad jemal v naročje, čeprav sta mi obe ženski to branili. Tako srčkana in lepa je bila! Zelo sem jo imel rad, bolj kot sem si hotel priznati.

Med nami je vladalo nekakšno premirje. Karmenina prijateljica je kuhala, pospravljala in skrbela za otroka, medtem ko je žena hodila po svojih poteh. Nisem je pogrešal. Sem pa nekoč srečal njenega prvega moža, ustavil me je in me vprašal, kako živim. Z veseljem sem se malo pohvalil, pa je le zmajal z glavo: 'Fant moj, ne bo dolgo, ko ti bo zarila nož v hrbet.'

To, kar je sledilo, se je zgodilo v času, ko se je začelo na veliko govoriti o poliuretanu. Spet sem moral v tujino, da si to čudo božje ogledam od blizu. Skoraj teden dni sem bil odsoten. Bil sem zelo zbit, ko sem odklepal domača vrata. Pričakala me je tišina. In izpraznjeno stanovanje. Vse, kar je ostalo, je bila žimnica iz moje postelje in oblačila. Na mizi sem opazil pismo, ki sem ga odprl s tresočimi prsti. Karmen mi je pisala, naj je ne iščem, ker je odšla z drugim. Dodala je še, da mi je otroka podtaknila, da je bil v resnici prijateljčin. Ker sem bil takšen bebec, sta me zlahka imeli za norca. Takrat sem se zlomil, doživel sem živčni zlom, hotel sem narediti samomor, pa mi ni uspelo. Izgubil sem službo, zaradi posojila sem moral prodati stanovanje, žal mi je večino denarja požrla inflacija. Čez noč sem padel s piedestala med klošarje. Še sreča, da sem po smrti staršev nekaj malega podedoval, da mi ni bilo treba živeti na ulici. Karmen se je v tretje poročila, in to zelo dobro. Z možem sta se rada nastavljal fotografom, tako da sem lahko v časopisih in revijah spremljal, kaj počne. Njen prvi mož je umrl, šel sem na pogreb. Otroka nisem videl nikoli več. Še tega ne vem, kako ji je danes ime. Ta kruta izkušnja me je zaznamovala tako čustveno kot finančno. Ni mi bilo lahko. Imel sem še nekaj zvez z ženskami, a saj veste, kako je to pri njih: malo denarja, malo muzike. Danes pogrešam nekoga, ki bi mu bilo mar zame. Vam to povem, drugim ne bi. Nekoč sem imel vse, danes nimam nič. Pa nisem bil srečen ne takrat ne danes.«

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Mrzli dnevi nam vzbudijo željo po topli hrani, da se najemo in obenem pogrejemo. Enolončnice so preprosta in izdatna jed. Če jo kombiniramo s sladico, lahko zagotovimo obrok tudi za dva ali več dni.

Ješprenova enolončnica z zelenjavo

Potrebujemo 150 g ješprenja, majhno čebulo, 2 korenčka, korenino peteršilja, pol cvetače, pest suhih gob, 2 žlici olja, žlico moke, paradižnikovo mezgo, sol in poper.

Ješprenj za hitro pripravo za pol ure namočimo v 1,5 l vode, osolimo in skuhamo do mehkega v isti vodi. Medtem na olju zarumenimo čebulo, ji primešamo narezano korenje in korenino peteršilja, cvetačo in namočene sesekljane gobe. Pomokamo, dodamo paradižnikovo mezgo in zalijemo z malo juhe. Zlijemo k ješprenju, popramo in posujemo s sesekljanim peteršiljem. Pokuhamo in odstavimo.

Krompirjeva enolončnica s koromačem

Potrebujemo 1 kg krompirja, 300 g korenja, 1,25 kg koromača, čebulo, 20 g masla, 5 žličk blagega praška za kari, 1 l čiste zelenjavne juhe, sol, poper, od 2 do 3 mlade čebule, 50 g rozin in 200 g smetane za stepanje.

Krompir in korenje operemo, olupimo in narežemo na kose. Koromač očistimo, narežemo na kose, nežno zelenje prihranimo. Čebulo olupimo in sesekljamo. V kozici segrejemo maslo, dodamo čebulo, krompir, korenje in koromač ter malo popražimo. Potresemo s karijem, pražimo še minuto in zalijemo z juho. Solimo, popramo, zavremo ter na zmerni temperaturi kuhamo 20 minut. Medtem mlado čebulo očistimo, operemo ter tanko narežemo bele ter svetlo zelene dele. Dodamo juhi in kuhamo še 5 minut. Rozine oplaknemo in odcedimo, prihranjeno koromačevo zelenje oplaknemo, otresemo in sesekljamo. Juhi dodamo rozine in smetano ter jo samo še pogrejemo. Potresemo jo s koromačevim zelenjem in ponudimo.

Enolončnica s svinjino in pomarančo

Potrebujemo 700 g nemastne svinjine (stegno), 2 bio pomaranči, 2 žlički mletega ingverja, 2 žlici olja, čebulo, 2 lovorova lista, 3 dl čiste kurje juhe, 450 g sladkega krompirja, žlico koruzne moke in peteršilj.

Pečico segrejemo na 190 °C. Svinjino narežemo na 4-centimetre kose in damo v skledo. Lupino ene pomaranče naribamo na tanke rezance, nato iz pomaranče iztisnemo sok. Drugo pomarančo olupimo, ji odstranimo belo kožico ter narežemo krlhle na ploščice. Mesu dodamo naribano lupino in mleti ingver ter zmešamo. V nepregorni posodi segrejemo olje in na njem na srednji vročini do 3 minute pražimo čebulo, da se zmešča. Zvišamo temperaturo, dodamo svinjino in med mešanjem pražimo 5 minut, da meso enakomerno porjavi. Dodamo pomarančni sok, lovorova lista in kurjo juho. Posodo pokrijemo in damo v pečico. Čez 30 minut vmešamo na kocke narezan sladki krompir. Vse skupaj naj se v pečici duši še 1 uro, da je vse popolnoma kuhano. Koruzno moko gladko zmešamo z 2 žlicama mrzle vode in vmešamo v jed. Na štedilniku zavremo, zmanjšamo temperaturo in pustimo vreti še minuto ali dve, da se zgosti. Enolončnico okrasimo s pomarančnimi rezinami, potresemo z nasekljanim peteršiljem in ponudimo vročo.

Uravnotežene čokoladne kroglice

ERIKA JESENKO

Čokoladne kroglice so navadno sinonim za kalorično bombo, polno nasičenih maščob in sladkorja. Hkrati pa je to tudi priboljšek, ki ga lahko pripravimo z bolj hranljivimi, a za to jed neobičajnimi sestavinami. Take kroglice bodo vsi pohvalili in posegli po še eni, a noben ne bo ugotovil, kaj se pravzaprav skriva v njih.

Za pripravo čokoladnih kroglic s čičeriko potrebujemo: 200 g kuhane čičerike (lahko je vložena), 2 žlici arašidovega masla, 2 žlici temnega kakava, 4 žlice medu, 2 žlici ruma, 1 vaniljev sladkor, ščepec soli, 100 g temne čokolade.

V mešalnik stresemo odcejeno čičeriko, arašidovo maslo, kakav, med, rum, vaniljev sladkor in sol. Vse skupaj zmeljemo v homogeno maso. Maso postavimo za eno uro v hladilnik. Nato iz nje oblikujemo za oreh velike kroglice, ki jih nato povajamo v stopljeni čokoladi. Kroglice postavimo v hladilnik, da se čokolada strdi.

Nasvet: Pomembno je, da je čičerika dobro odcejena. Če je masa premokra, jo postavimo za pol ure kar v zamrzovalnik ali pa ji dodajmo nekaj mletih ovsenih kosmičev.

Za pripravo čokoladno-arašidovih kroglic potrebujemo: 150 g arašidovega

masla, 70 g koruznih kosmičev (kornfleksa), 50 g medu, 1 vaniljev sladkor, ščepec soli (če sta arašidovo maslo in kornfleks že soljena, sol izpustimo), 100 g temne čokolade, kornfleks za okrasitev. Kornfleks stresemo v vrečko ter jo zapremo. S

LAHKE JEDI

pomočjo kuhinjskega valjarja zdrobimo kosmiče. V skledi zmešamo arašidovo maslo, med, vaniljev sladkor ter sol. Dodamo zdrobljene kosmiče in dobro premešamo. Če je masa premokra za oblikovanje, dodamo še nekaj

zdrobljenih kosmičev. Iz dobljene mase oblikujemo za oreh velike kroglice, ki jih nato pomakamo v stopljeno čokolado. Za okrasitev kroglic po vrhu potresemo še zdrobljene kosmiče. Kroglice postavimo v hladilnik, da se čokolada strdi.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjski-glas.siRadio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 JeseniceGorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Bliža se čas obdarovanj

Podarite naročnino na časopis Gorenjski glas!

Podarite naročnino na časopis Gorenjski glas! Svoje najbližje boste razveselili vsak torek in petek, ko jih bo časopis Gorenjski glas pričakal v poštnem nabiralniku. Za vse možnosti naročnin pokličite 04/201 42 41 vsak delavnik od 8. do 15. ure, pišite na narocnine@g-glas.si ali kliknite na www.gorenjski-glas.si/prijavanoveganarocnika

Naj bodo letos prazniki še posebno čarobni.

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

IDEJA ZA DARILLO

1000 odkritij!

Pet slikovitih pokrajin lahko raztegnete v panoramska doživetja, polna ustvarjalnih iger. Izgubite se na podeželju, v mestu, ob morju, v živalskem vrtu in domišljiji deželi sanj. Ogromne slike za brezmejno zabavo!

VELIKA KNJIGA UGANK IN POISKANK

5 zbirank po 1000 vprašanj

Primerne za otroke od 3 do 8 let.

12 strani, trda vezava. Redna cena knjige je 16,90 EUR, če jo kupite na Gorenjskem glasu je cena **12,90 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št. 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

Tržiški svetniki sprejeli rebalans proračuna

Tržič – Tržiški občinski svetniki so na četrtkovi seji sprejeli rebalans občinskega proračuna za leto 2023. Ta je bil potreben predvsem zaradi odprave posledic avgustovske ujme na infrastrukturi in posledic plazov. Kot je pojasnil župan Peter Miklič, je Občina Tržič prijavila za dobre štiri milijone evrov škode, za zdaj imajo odobren dober milijon evrov, se pa to lahko še spremeni. Poslanec in tržiški občinski svetnik Borut Sajovic je povedal, da je vlada že potrdila predlog zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev po avgustovski ujmi, in dodal, da je tudi že jasno, kje bodo prednostno potekale sanacije odsekov. Z rebalansom so uredili tudi prenos sredstev za gradnjo prizidka k Zdravstvenemu domu Tržič v prihodnje leto, ker se je časovna dinamika tega projekta zaradi še nekaj popravkov zamaknila. Nekaj več sredstev so namenili podjetniškemu inkubatorju, za katerega je predvidenih tudi nekaj povračil države.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Ljudsko petje v Hiši čez cesto

Milje – V petek, 1. decembra, ob 18. uri bodo v Hiši čez cesto na Miljah 11 znova prepevali. Dogodek je namenjen vsem, ki imajo radi ljudsko pesem; veseli bodo tudi mlajših obiskovalcev. Prisrčno vabljeni.

Pokukajmo v špajzo

Adergas – Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas v soboto, 2. decembra, ob 19. uri v sodelovanju z Občino Cerklje in gospodinjami iz vasi pod Krvavcem vabi na prireditve Pokukajmo v špajzo, ki bo posvečena zelju in miklavževi peki. V Kulturni dvorani v Adergasu bo dišalo po segedinu, zelnici in še čem. Pridne gospodinje bodo kljub slabši letini predstavile tudi nekaj ozimnice.

V nagradni križanki iz Gorenjskega glasa št. 91 z geslom Imamo bogato čebelarstvo zgodovino je prvo nagrado prejel **Lado Marolt** z Bleda, drugo in tretjo nagrado sta prejela **Domen Černe** z Blejske Dobrave in **Stanka Bohinc** iz Poljan. Čestitke!

Nagrajenci križanke z geslom GLEDALIŠKI ABONMA SMEJMO SE, katere sponzor je Pijar Janja Rehberger Cerkenven, s. p., in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 17. novembra, so: **Martin Žuk Remic** iz Cerkelj, ki prejme pico po izbiri v Pizzeriji Urša v Preddvoru in dve vstopnici za predstavo Zdrava pamet, ki bo 18. januarja v Domu krajanov Šenčur, **Milena Toni** iz Mavčič, ki prejme hišne palačinke Urša v Pizzeriji Urša v Preddvoru, ter **Milan Perčič** z Dobrove, ki prejme dve vstopnici za predstavo Vse zastonj, vse zastonj!, ki bo 19. januarja v Kulturnem domu Sv. Duh. Nagrajencem čestitamo!

desetdnevna vremenska napoved

Torek 28. 11.	Sreda 29. 11.	Četrtek 30. 11.	Petek 1. 12.	Sobota 2. 12.
-1/4 °C	-4/3 °C	-2/5 °C	-1/8 °C	-2/4 °C
Nedelja 3. 12.	Ponedeljek 4. 12.	Torek 5. 12.	Sreda 6. 12.	Četrtek 7. 12.
-3/5 °C	-3/4 °C	-3/3 °C	-4/2 °C	-4/1 °C

Razstava in literarni večer

Milje – Hiša čez cesto na Miljah bo v nedeljo, 3. decembra, na Ta veseli dan kulture odprla svoja vrata. Ob tem društvo pripravlja dva kulturna dogodka. Med 15. in 17. uro si bodo obiskovalci lahko ogledali razstavo izbora pesmi Franceta Prešerna, napisanih v kaligrafski pisavi na pergamentu, ki jo pripravlja prof. Arne Mavčič. Ob 17. uri bo sledil krajši literarni večer z naslovom Iz srca svoje so kali pognale, na katerem bodo sodelovali Ljudski pevci Hiše čez cesto, recitatorska skupina Kulturno-umetniškega društva Valentin Kokalj Visoko in Arne Mavčič iz Nove vasi. V nadaljevanju večera bodo svoje najljubše pesmi zapeli in recitali tudi udeleženci prireditve.

IZLETI

Prešernov pohod v Vrbo

Kranj – Odpisani gamsi v nedeljo, 3. decembra, organizirajo 22. Prešernov pohod od Prešernovega gaja v Kranju do Prešernove rojstne hiše v Vrbi. Skupne zmerne hoje bo okoli šest ur. Vrnitev v Kranj bo z vlakom. Obvezne so prijave, zbira jih Franci Erzina na 041 875 812.

OBVESTILA

Tombola, telovadba, ustvarjalna delavnica

Šenčur, Preddvor – V sredo, 29. novembra, bo v Domu krajanov Šenčur družabno popoldne ob igranju tombole z začetkom ob 16.30. V Kulturnem domu Preddvor bo isti dan ob 17. uri telovadba, pri kateri udeleženci razgibajo vse dele telesa letom primerno. V petek, 1. decembra, ob 17. uri bo v Krajevni knjižnici Preddvor v okviru medgeneracijskega sodelovanja delavnica ustvarjanja adventnih venčkov. Prinesete lahko tudi svoje materiale. Za vse aktivnosti so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Izdelava adventnih vencev

Koroška Bela – Farno kulturno društvo Koroška Bela bo tudi letos organiziralo izdelavo adventnih vencev v domačem Kulturnem hramu, Cesta Ivana Cankarja 17, in sicer v soboto, 2. decembra, ob 9.30.

Sejem rabljene smučarske opreme

Bled – Na Osnovni šoli prof. dr. Josipa Plemlja bo od 1. do 3. decembra tradicionalni sejem rabljene smučarske in druge zimske športne opreme, ki ga pripravlja Smučarski klub Bled. Sejem je priložnost za nakup ali prodajo smuči, čelad, smučarskih čevljev, oblačil, drsalk, tekaške in druge opreme. V petek bo odprt od 16. do 20. ure, v soboto in nedeljo od 9. do 18. ure.

Meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola

Kranj, Šenčur – Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Kranj, vabi na meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola. V petek, 1. decembra, ob 8. uri bodo v prostorih Društva upokojencev Kranj; v sredo, 6. decembra, od 8. do 10. ure v prostorih Krajevne skupnosti Vodovodni stolp; v četrtek, 7. decembra, od 8. do 9. ure v Domu krajanov v Šenčurju in na Primskovem, v soboto, 9. decembra, od 8.00 do 9.30 pa v Piceriji Karantanija.

PREDAVANJA

Potopisno predavanje – Ararat

Naklo – Turistično društvo Naklo v torek, 28. novembra, ob 18. uri vabi na potopisno predavanje z Urošem Feldinom, ki bo v Gostilnici Kresnik predstavil Ararat.

tedenski koledar

	vzhod	zahod
28. 11. tor. Jakob	7.21	16.20
29. 11. sre. Radivoj	7.22	16.19
30. 11. čet. Andrej	7.23	16.19
1. 12. pet. Marijan	7.24	16.18
2. 12. sob. Blanka	7.25	16.18
3. 12. ned. Franc	7.27	16.18
4. 12. pon. Barbara	7.28	16.17

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM
STANOVANJE v bloku ali hiši, najraje v Škofji Loki, tel.: 041/220-387 23003034

IŠČEM

ZOBOZDRAVNICA, stara 49 let, in njen bodoči mož, učitelj vožnje, star 58 let, najmeta stanovanje na Gorenjskem ali v Ljubljani, tel.: 031/254-429, Marina in Bogdan 23003039

LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

MOTORNA VOZILA

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM
KOVINSKA platišča 13, 14, 15 za Fiat, Opel, Mazda, Megan, Golf, Polo ali Zastava, z gumami, tel.: 041/894-493 23003038

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

RADIO KRANJ 97.3
pisan kot jesen
radio-kranj.si

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

KUPIM

MANJŠE strešno okno, kompletno, rabljeno, nižji cen. razred, ali lino, Križe, tel.: 051/819-044 23003036

KURIVO

PRODAM

BUKOVA in hrastova suha drva, možna dostava, tel.: 031/378-946 23003037

MEŠANA drva, cena 70 EUR/m³, okoli ca Radovljice, tel.: 031/232-603 23003023

SUHA bukova drva, tel.: 041/841-632 23003010

SUHA bukova in mešana drva, bukove butare ter rajkelne – okroglice, tel.: 031/826-621 23003040

SUHA bukova, razžagana drva, Gorje, tel.: 031/561-707 23003041

HOBII

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, celade, uniforme, tel.: 051/740-430 23002976

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

VOLNENE nogavice, 20 EUR/par, tel.: 070/742-016 23003022

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

4 mucke – 3 mačke in 1 mačko, stare so 4 mesece. Živijo notri in zunaj, vet. pregledani in razglisteni, tel.: 041/462-546 23003003

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

TRAKTOR Zetor 47-11 in domači česen, tel.: 031/604-918 23003031

TOPLOTNE ČRPALKE

Midea 6–16 kw
od 6.699,99 EUR - 6 kw z osnovno montažo, zagonom in 9,5% ddv
SUBVENCIJA EKO SKLADA
IZE d.o.o. 041 669 742
pts@siol.net in www.ize.si

VILICE za bale, cena 240 EUR, in stiskalec pločevink, tel.: 041/255-636 23003042

KUPIM

MEŠALNIK za prašičjo krmo, tel.: 041/250-205 23003030

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnem koli stanju, tel.: 041/255-834 23003021

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI in krmilni krompir, tel.: 041/971-508 23002986

KRMNI krompir, tel.: 031/542-877 23003025

KRMNI krompir, tel.: 041/857-703 23003027

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 23002775

BIKCA LS/RH, starega 10 dni, in ČB, starega 3 mesece, tel.: 041/239-468 23003032

NARAVNO zležena petelina, temne barve, stara 10 mesecev, cena 10 EUR/kos, tel.: 031/422-531 23003026

TELICO ciko, staro leto in pol, z vsemi dokumenti, tel.: 041/350-240 23003024

KUPIM

BIKCA simentalca ali mesne pasme, starega 3 mesece, tel.: 031/280-774 23003033

PLEMENSKEGA kunca lisca ali orjaka, starega od 9 do 12 mesecev, Križe, tel.: 051/819-044 23003035

OSTALO

PRODAM

MESO prašiča, krvavice in pečence. Krmljen s kuho in žiti, dostavim, tel.: 031/696-944 23003020

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235 23002925

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23002777

STREŠNA in stavbna kleparska dela po celotni Gorenjski. Zlebovi, odkapne pločevine, obrobe, balkoni, dimniki. Klepar Matevž, Matevž Šimnic, s.p., Britof 103, Kranj, tel.: 040/557-784 23002800

ZASEBNI STIKI

IŠČEM

PARTNERICO za resno zvezo, staro do 45 let, bodi iz Cerkna ali okolice, tel.: 030/738-587 23003028

RAZNO

PRODAM

OTROŠKI avtosedež ter 4 letne gume, malo rabljene, 185/65 R15, tel.: 051/229-489 23003029

www.gorenjskiglas.si

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

radio GORENC | Širim veselje!
Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 26. 11. 2023
3, 5, 14, 27, 36, 40 in 10
Loto PLUS: **5, 24, 25, 31, 37, 44 in 17**
Joker 6: **7 7 5 2 9 6**
Predvideni sklad 29. 11. 2023 za Šesticico: **400.000 EUR**
Predvideni sklad 29. 11. 2023 za 6 plus: **220.000 EUR**
Največji dobiček za Joker 6: **300.000 EUR**

OSMRTNICA

V žalosti sporočamo, da nas je v 87. letu za vedno zapustil naš ljubljani

JANEZ GORJANC

univ. dipl. ing. tekst. teh. in inovator

Pogreb pokojnika bo v sredo, 29. novembra 2023, ob 12. uri na Mestnem pokopališču v Kranju. Žara pokojnika bo na dan pogreba od 10. ure naprej v tamkajšnji poslovilni vežici.

Žalujoči: soproga Meta, sin Aleš in hči Nataša z družinama ter ostalo sorodstvo

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je ...*

V SPOMIN

MAJI IN MARJANU ŽNIDARJU

Danes, 28. novembra 2023, mineva dvajset žalostnih let, odkar te ni več med nami. Pred štiri najstimi leti je odšel za teboj v večnost tvoj mož Marjan. Ni je solze, ki bi ju obudila, in sile, ki zanju bi molila ob preranem grobu.

Močno vaju pogrešamo, posebno otroci Kaja z družino, Tea, Marjan Luka, oče Milan in mama Darinka iz Dvorij ter družina Žnidar iz Mengša

Počivajta v miru.

Angeli živijo ...
Večno ...
Samo srce jim
moramo odpreti,
da nas obišejo.

ZAHVALA

Za vedno je zaprla oči in odšla med najlepše angelčke naša draga hčerka, mami, babica, sestra, teta, tašča in svakinja

MILENA STARE

iz Praprotnice

Ob smrti drage Milene se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za vso pomoč, tople besede in izrečena sožalja. Najtežje je izluščiti poimensko zahvalo, ker vemo, da je bila sonček in navdih v srcih mnogih. Resnično smo ob vsej bolečini veseli vsakega objema v najtežjih trenutkih in vsakega stiska rok, ki nam je dal dodatne energije v zlomljena srca. Hvala Bolnišnici Golnik, ki nam je z vso strokovnostjo stala ob strani v njeni boleznini. Hvala Zdravstvenemu domu in Pulmološki ambulanti Cerklje. Hvala vsem zdravnikom, sestram in vsemu osebju, ki je naši Mileni do njenega zadnjega diha resnično dalo vsako prijazno besedo in naredilo vsak korak tako, da bi bilo čim manj boleče. Ni se moč zahvaliti njenima najboljšima prijateljema Faniki in Silvu, ni se moč zahvaliti njenim prijateljicam iz Šenčurja. Beseda hvala je najmanj, kar lahko rečemo. Ni se moč dovolj zahvaliti gospodu Binetu Norčiču, ki nam je stal ob strani od začetka njene diagnoze pa vse do njenega odhoda. Hvala. Hvala resnično vsem. Gospodu župniku Slavku Kalanu za lep pogrebni obred, Petri Zarnik in Zali Ribnikar za čudovite melodije ob njenem odhodu in gospe Mihaeli Ropret za močan steber nam, svojcem, ko je prišel čas slovesa. Pogrebniemu zavodu Navček velja posebna zahvala. Ko človek občuti takšno bolečino, je prav in lepo, da so tudi tisti, ki jim je to služba, tako iskreni in v pomoč. Hvala. Vsem imenovanim in neimenovanim najlepša hvala.

Žalujoči njeni najbližji, prijatelji in vsi, ki so našo Mileno imeli radi
Praprotna Polica, Celovec

ZAHVALA

*Bil si trden kakor skala, bil pokončen kakor hrast.
In prišel je dan usode, ki je zrušil skalo, zlomil hrast.*

V 85. letu starosti se je nenadoma za vedno poslovil naš dragi mož, oče, stari oče, pradedek, tast, stric, bratranec in prijatelj

DRAGO ROGELJ

po domače Smrekarjev Drago iz Vogelj pri Šenčurju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem prisotnim, ki ste se v velikem številu poslovlili od njega, ga pospremili na zadnji poti, darovali za svete maše in sveče.

Lepa hvala tudi hiši Ljubhospic, pevcem, g. patru Piršu, pogrebni službi Navček in prijateljem nosačem. Pristrčna hvala tudi vsem za vso pomoč in izrečena sožalja in nenazadnje vsem, ki ste ga imeli radi, ga spoštovali in cenili.

Žalujoči vsi njegovi
Voglje, Zg. Brnik, Bern

Pasji voh najhitreje zazna posteljne stenice

David Pogačnik s Prebačevega, ki že slabih trideset let praktične izkušnje in strokovno znanje usmerja v vzgojo in šolanje psov ter izobraževanje njihovih skrbnikov, je kot prvi v Sloveniji pristopil k urjenju psov za iskanje posteljnih stenice.

MAŠA LIKOSAR

Prebačevo – Idejo o usposabljanju psov za iskanje posteljnih stenice, majhnih žuželk rumenorjave barve, je David Pogačnik gradil že več let. Obudil jo je pred letom dni, pri tem pa vložil ogromno truda v trening in urjenje za zdaj dveh svojih psov pasem zlati prinašalec in špringer španjel. »Primerna je katekologija pasma, ki ima veselje do dela in je ustrezne velikosti, da lahko doseže vrh postelje in poseže tudi pod njo. Najbolje se obnesejo predvsem lovske in športne pasme,« je dejal Pogačnik.

Psi stenice zaznavajo z vohom, njihovo prisotnost pa nakažejo s spremembo vedenja. »Vsakodnevni treningi so zahtevni in dolgotrajni, saj mora pes usvojiti obsežna znanja za zanesljivo zaznavanje stenice,« pravi Pogačnik. S pomočjo psa je stenice že večkrat iskal na terenu, predvsem v nastanitvenih kompleksih, kjer je pretek ljudi večji, kot so hoteli

in hostli, ter tudi v zasebnih prostorih, kamor stenice prinesemo s potovanj v tujini.

Pojasnil je, da je pasji voh najhitrejši kazalnik prisotnosti stenice tudi v zgodnjih fazah njihovega naseljevanja, ko je populacija žuželk težko vidna s prostim očem. »Jih pa pes lahko zazna tudi v nadaljnjih fazah razvoja,« je dodal. Kot pravi, je v Sloveniji prvi, ki je pristopil k tovrstnemu urjenju, znanje je črpal v tujini, kjer so metode že znane, praksa pa uveljavljena.

Z nami pridejo s potovanj

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje navajajo, da so posteljne stenice prav gotovo prisotne tudi kje v Sloveniji, vendar podatkov o njihovi prisotnosti nimajo, saj o njih ni treba poročati. Letos so o množičnem porastu stenice poročali iz Francije, strah pred njimi se je širil tudi v Londonu. Kot pojasnjujejo, se jih je težko znebiti, saj so izredno odporne žuželke in se lahko pojavijo

David Pogačnik je prvi v Sloveniji, ki je pristopil k urjenju psov za iskanje stenice. / Foto: osebni arhiv

kjerkoli. Lahko se skrivajo v razpokah in šivih vzmetnic, oblazinjenem pohištvu, hrbtnih straneh postelj, za slabo pritrjenimi tapetami posteljnega dna, potujejo pa lahko s pohištvom, prtljago, obleko in drugimi osebnimi stvarmi. V svoje postelje jih običajno prinesemo s potovanj. »Včasih se pojavijo tudi v hotelih s petimi zvezdicami, njihov pojav in prisotnost pa nista nujno povezana s slabo higieno oziroma pomanjkljivim vzdrževanjem. Stenice namreč privlačijo telesna toplota, kri in izdihani ogljikov dioksid,« so zapisali na inštitutu.

Hranijo se s krvjo

Posteljne stenice so nočne živali in pridejo ponoči na plan zato, da se bodo hranile s človeško krvjo, lahko pa napadejo tudi domače živali.

Njihov pik je neprijeten, saj pičeno mesto lahko kasneje močno srbi in se tudi okuži. Najpogosteje so piki na obrazu, vratu, rokah, ramenih in drugih med spanjem lažje dostopnih predelih. »Najboljše pogoje za razmnoževanje imajo takrat, ko so prisotni gostitelji, na katerih se hranijo,« pravijo na inštitutu.

David Pogačnik ob tem poudarja pomembnost preventivnega iskanja posteljnih stenice s pomočjo pasjega voha. »Zaradi njihove izjemne trdoživnosti in odpornosti je zgodnje odkrivanje teh nadlog ključno. Prezrte stenice lahko povzročijo obsežno poslovno škodo in načnejo ugled nastanitvenih objektov,« razlaga Pogačnik. Preventivno odkrivanje je zato bistveno, saj omogoča hitro ukrepanje pred njihovim razširjanjem.

Zaščita v torbici

V zadnjem času so pogoste novice o napadih na osebe, zato je vprašanje o varnosti na mestu.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Povpraševanje po osebnih zaščitnih sredstvih, kamor sodijo solzivci, je po besedah Benjamina Šalamuna iz Army Shopa Slovenija, ki med drugim ponuja široko paleto sredstev za samoobrambo, v zadnjih tednih izjemno naraslo. »Delno povečano povpraševanje opažamo zadnjih nekaj mesecev. V zadnjih tednih – po razširitvi informacije o posilstvih, pa tudi po ropih, vlomih in drugih nasilnih dejanjih – pa govorimo o povečanju za tisoč odstotkov. K nam prihajajo kupci iz vse države, seveda še posebej iz Ljubljane,« je dejal.

Kdo so kupci

Solzivec oziroma obrambni sprej je sredstvo, ki povzroča izredno draženje oči in sluznice, zaradi svoje učinkovitosti pa velja za najbolj razširjeno sredstvo za samoobrambo. »Solzivec kupujejo praktično vsi,

Za nakup solzivca se je zaradi varnosti in vse prepogostih poročanj o skrb vzbujajočih dogodkih odločila tudi 22-letna Julija A., študentka ljubljanske univerze. »Zaradi solzivca se počutim vsaj malo bolj varno. Ko sem začela študirati, se s tem nisem pretirano obremenjevala, danes pa mi ni ravno najbolj prijetno v mraku zapuščati knjižnice, sploh v kakšnem podhodu se počutim izredno neprijetno,« je razložila in dodala, da ji k sreči obrambnega spreja še ni bilo treba uporabiti.

Enostaven za uporabo

»Solzivec je praktičen, njegova uporaba pa je učinkovita in enostavna. Navadno ima domet med tremi in petimi metri, kar je izredno pomembno, saj tako napadalca ne spustimo na doseg roke. Poleg tega so obrambni spreji zaradi svoje velikosti primerni za nošenje v žepu ali torbici in tako omogočajo takojšnjo uporabo,

Obrambni spreji so učinkovito in praktično sredstvo za samoobrambo, njihova uporaba pa je relativno enostavna. / Foto: Nika Toporiš

ljudje vseh profilov. Največ strank je študentk in žensk vseh starosti, je pa tudi veliko zaskrbljenih staršev in starejših. Kupci nam povedo veliko svojih lastnih strahljivih in nevarnih izkušenj, veliko je tudi zaskrbljenih, prestrašenih in jeznih staršev, katerih otroci so se odločili za šolanje v Ljubljani,« nam je pojasnil Šalamun. Obrambni sprej v Sloveniji lahko kupi vsak polnoletni državljan, ki ob nakupu priloži osebni dokument, prodaja pa se vpiše tudi v register.

učinek pa traja od 15 in 45 minut, kar je dovolj časa, da se varno umaknemo,« je še razložil Benjamin Šalamun in dodal, da je sprej tudi rahlo obarvan, kar pripomore k lažji identifikaciji storilca s strani policije. Kaj pa cena? Omenjeni spreji so cenovno precej dostopni, stanejo namreč od 10 do 15 evrov, odvisno od velikosti in tipa. Obstajajo pa tudi večji spreji, ki so namenjeni predvsem obrambi doma. Vsakemu kupcu pa tudi pokažejo, kako se sprej pravilno in varno uporabi.

Posteljne stenice se lahko skrivajo v razpokah in šivih vzmetnic, oblazinjenem pohištvu, hrbtnih straneh postelj, za slabo pritrjenimi tapetami posteljnega dna. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

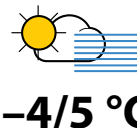
Danes dopoldne bo dež ponehal, oblačnost se bo trgala in se popoldne spet zgostila. Jutri bo pretežno jasno, zjutraj bo ponekod megla. V noči na četrtek se bo spet pooblačilo. V četrtek bo oblačno, dopoldne bo deževalo v zahodni Sloveniji, nato postopno tudi v osrednji.

TOREK

1/5 °C

SREDA

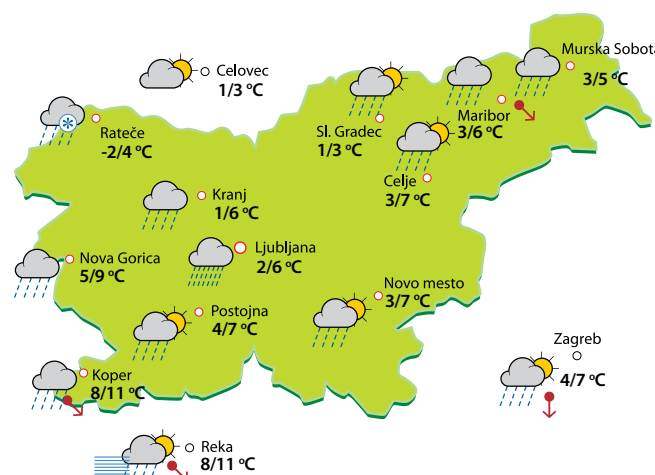
-4/5 °C

ČETRTEK

-2/4 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Zadnje čase sem bolj švoh z živci. Teksaški pokol z motorko sem lahko gledal le do prve nažagane klaftre.

Milan Fridauer - Fredi